

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-01-27

Diarienummer 0074/19

Agnetha Ljungqvist Quart

Telefon: 031- 368 36 80

E-post: agnetha.quart@kultur.goteborg.se

Amanda Ramsin

Telefon: 031- 368 32 65

E-post: amanda.ramsin@kultur.goteborg.se

Kulturnämndens årsrapport 2018

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden godkänner förvaltningens förslag till årsrapport 2018 enligt bilaga 1 och överlämnar detsamma till kommunstyrelsen.
2. Kulturnämnden fastställer 2018 års resultat till 875 tkr.
3. Kulturnämnden fastställer 2018 års balansomslutning till 103 568 tkr och utgående eget kapital till 16 042 tkr.
4. Kulturnämnden beslutar, enlighet förvaltningens förslag i avsnitt 6.2, att uppdrag nr 1-5 förklaras fullgjorda och att fullmäktigeuppdragen nr 6-9 utgår från 2019.
5. Kulturnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Förvaltningen har upprättat årsrapport för kulturnämnden 2018. Årsrapporten är sista ledet i uppföljningen av året och utgör även utgångspunkt för viktiga framtidsfrågor inför nästkommande år.

Den formella årsrapporten till kommunstyrelsen redovisar väsentliga händelser och verksamhetens utveckling under året, uppföljning av särskilda beslut och uppdrag samt en komplettering/revidering gällande uppfyllelse av mål och uppdrag i kommunfullmäktiges budget.

Till årsrapporten lämnas även en särskild fördjupningsdel till kulturnämnden. I fördjupningen redovisas analys av uppfyllelse av nämndens mål för grunduppdraget och styrning/ledning samt en mer detaljerad beskrivning av enskilda verksamheters utveckling utifrån målen.

Ekonomiska konsekvenser

Årets resultat uppgår till 875 tkr och är en förbättring mot tidigare redovisad prognos på -2 500 tkr. Händelser som bidragit till att resultatet är positivt beror dels på en ersättning från Trafikverket på 1 000 tkr för arbetet med Västlänken, dels på arbetet med att främja en levande och trygg stadsmiljö med 1 500 tkr samt en positiv avvikelse på 900 tkr avseende ökade intäkter och minskat utjämningsbidrag.

Eget kapital uppgår till 16 042 tkr för 2018 och ligger strax över det nedre riktvärdet för eget kapital som kommunfullmäktige antagit.

Barnperspektivet

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för kulturnämnden och barnperspektivet genomsyrar kulturförvaltningens samtliga verksamheter. Riktade insatser för barn och unga har också genomförts bl.a. inom ramen för Jämlikt Göteborg och särskilda aktiviteter för barn och unga i prioriterade områden. Förvaltningen har under 2018 tagit fram en plan för barn- och kultur i Göteborg 2019–2023 som remitterats till berörda nämnder och styrelser i staden.

Jämställdhets- och mångfaldsperspektivet

Förvaltningen verkar för att psykiska, fysiska, ekonomiska eller geografiska faktorer inte ska utgöra hinder för stadens invånare och besökare att ta del av och utöva kultur. Prioriterade målgrupper är, förutom barn och unga, även äldre. Uppsökande verksamhet och särskilda satsningar utifrån olika målgrupper har genomförts.

Förvaltningen arbetar aktivt för lika rättigheter och möjligheter både ur ett brukar- och medarbetarperspektiv. Förvaltningen arbetar även kontinuerligt med mänskliga rättighetsfrågor i samband med utställningar, scenkonstföreställningar och programverksamhet.

Miljöperspektivet

Kulturförvaltningen synliggör frågor och skapar samtal om miljö, klimat och hållbar livsstil genom program, aktiviteter och annan verksamhet inom respektive sektor. Förvaltningens verksamheter bidrar även till att öka göteborgarnas motivation och vilja att turista i sin egen stad. Hållbart resande, både i tjänsten och till och från arbetet, främjas och besökare uppmanas också via hemsidor m.m. att ta sig till förvaltningens institutioner och publika verksamheter med kollektivtrafik eller cykel.

Omvärldsperspektivet

Stadens arbete med konst- och kulturpolitik samt kulturplanering är avgörande för att utveckla Göteborg som en attraktiv och socialt hållbar stad. Kulturen bidrar till att minska klyftorna i samhället samtidigt som det stärker attraktionskraften och Göteborg som destination. Kulturen måste därför ges förutsättningar att växa med staden.

Bilagor

1. Årsrapport för kulturnämnden 2018.
2. Volym- och nyckeltal för sektor bibliotek.
3. Volym- och nyckeltal för sektor museer.
4. Volym och nyckeltal för sektor fri konst och kultur.
5. Kulturnämndens redovisade och avslutade uppdrag 2018.
6. Noter och beslutskommentarer.

Ärendet

Förvaltningen har upprättat årsrapport för kulturnämnden 2018 i enlighet med stadens riktlinjer och regler samt angivna anvisningar.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stads nämnder ska årligen upprätta en årsrapport. Årsrapporten är sista ledet i uppföljningen av årets verksamhet, ekonomi och utveckling inom personalområdet. Den utgör även utgångspunkt för viktiga framtidsfrågor inför nästkommande år.

Årsrapporten är en formell årsredovisning och därmed föremål för revision och ansvarsprövning. Kraven på budget och uppföljning inom den kommunala sektorn regleras framför allt i kommunallagens kap. 11 om ekonomisk förvaltning samt av Göteborgs Stads riktlinjer och regler för stadens planerings- och uppföljningsprocess.

Kulturnämndens årsrapport 2018

Den formella årsrapporten har en särskild disposition eftersom den styrs av särskilda frågor som nämnden har att besvara till kommunstyrelsen. Årsrapporten redovisar väsentliga händelser samt utvecklingen inom verksamhet, ekonomi- och personalområdet under året. Därefter följer uppföljning av särskilda beslut och uppdrag bl.a. stadens tillämpning av enprocentsregeln, då kulturnämnden har i uppdrag att årligen följa upp och rapportera arbetet till kommunstyrelsen. Även nämndens ansvar i stadsutvecklingsfrågor rapporteras liksom nämndens uppdrag genom stadens biblioteksplan och kulturprogram. Vidare lämnas en komplettering/revidering gällande nämndens måluppfyllelse av kommunfullmäktiges mål och uppdrag. Slutligen redovisas en övergripande sammanställning och analys av förvaltningens volym- och nyckeltal för året.

Årets resultat uppgår till 875 tkr och är en förbättring mot tidigare redovisad prognos på -2 500 tkr. Händelser som bidragit till att resultatet är positivt beror dels på en ersättning från Trafikverket på 1 000 tkr för arbetet med Västlänken, dels på arbetet med att främja en levande och trygg stadsmiljö med 1 500 tkr samt en positiv avvikelse på 900 tkr avseende ökade intäkter och minskat utjämningsbidrag.

Förutom kulturnämndens formella årsrapport till kommunstyrelsen har förvaltningen även utarbetat en särskild fördjupningsdel till kulturnämnden. Fördjupningen till nämnd framgår av avsnitt 6 och lämnas inte till kommunstyrelsen. Den redovisar analys av måluppfyllelse gällande nämndens mål för grunduppdraget och för styrning/ledning samt enskilda verksamheters utveckling utifrån målen. I avsnitt 6.2 rapporteras ett antal uppdrag, varav fem av uppdragen föreslås förklaras fullgjorda och fyra uppdrag föreslås utgå från 2019. En kortfattad motivering redovisas för varje enskilt uppdrag.

Analys av volym- och nyckeltal per sektor och verksamhet framgår av bilaga 2–4. Kulturnämndens samtliga redovisade och avslutade uppdrag under 2018 framgår av bilaga 5. Noter och beslutscommentarer framgår av bilaga 6.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Agnetha Ljungqvist Qvart

Förvaltningsdirektör

Ekonomichef

Kulturnämnden

Göteborgs
Stad

Årsrapport 2018 Facknämnder

Kulturnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Verksamhetsanalys.....	6
2.1	Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling.....	6
2.1.1	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>11</i>
2.2	Fördjupad analys beträffande ekonomi	12
2.2.1	<i>Analys av årets utfall.....</i>	<i>12</i>
2.2.1.1	<i>Resultat per verksamhetsområde .....</i>	<i>14</i>
2.2.1.2	<i>Bruttokostnadsutveckling.....</i>	<i>15</i>
2.3	Värdering av eget kapital.....	15
2.4	Utveckling inom personalområdet.....	16
2.4.1	<i>Personalvolym och lönekostnad.....</i>	<i>16</i>
2.4.2	<i>Övrig utveckling inom personalområdet.....</i>	<i>17</i>
2.5	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	19
2.5.1	<i>Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll .....</i>	<i>19</i>
2.5.2	<i>Sponsring.....</i>	<i>20</i>
2.5.3	<i>Uppföljning av program för e-samhälle.....</i>	<i>20</i>
2.5.4	<i>Övriga beslut och/eller uppdrag .....</i>	<i>21</i>
2.5.4.1	<i>Uppföljning av enprocentsregelns tillämpning i stadens förvaltningar och bolag .....</i>	<i>21</i>
2.5.4.2	<i>Samhälls- och stadsutveckling .....</i>	<i>23</i>
2.5.4.3	<i>Uppdrag inom Biblioteksplan för Göteborgs Stad.....</i>	<i>25</i>
2.5.4.4	<i>Åtgärder i handlingsplanerna för Göteborgs Stads kulturprogram</i>	<i>26</i>
3	Uppföljning av kommunfullmäktiges budget	28
3.1	Kommunfullmäktiges mål - tabell.....	28
3.2	Kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden	29
3.3	Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges budgetuppdrag	30
3.3.1	<i>Uppdrag kring enkelt avhjälpta hinder .....</i>	<i>30</i>
3.3.2	<i>Alla nämnder och styrelser ska utveckla ett samarbete med civilsamhället.....</i>	<i>30</i>
4	Sammanställning av volym- och nyckeltal.....	32
4.1	Analys och kommentar till volym- och nyckeltal.....	33
4.1.1	<i>Sektor bibliotek.....</i>	<i>33</i>
4.1.2	<i>Sektor museer .....</i>	<i>34</i>
4.1.3	<i>Sektor fri konst och kultur .....</i>	<i>34</i>
4.1.4	<i>Medarbetarskap och ledarskap .....</i>	<i>35</i>

4.1.5	<i>Ekonomi</i>	35
5	Bokslut	36
5.1	Sammanfattande analys	36
5.2	Resultaträkning.....	38
5.3	Balansräkning	39
5.4	Finansieringsanalys	40
6	Fördjupning till nämnd	41
6.1	Uppföljning av kulturnämndens mål	41
6.1.1	<i>Skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna</i>	41
6.1.2	<i>Främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust och motivation att ta del av och utöva konst och kultur</i>	42
6.1.3	<i>Främja och möjliggöra kunskapsuppbyggnad, sammanhang och delaktighet</i>	47
6.1.4	<i>Skapa en attraktiv livsmiljö i staden</i>	49
6.1.5	<i>Vara en attraktiv arbetsplats med trygga och rättvisa villkor och med ett klimat som kännetecknas av delaktighet och inflytande samt förtroendefullt samarbete och bemötande</i>	51
6.1.6	<i>Förbättra förutsättningar för hållbar kompetensförsörjning</i>	52
6.1.7	<i>Bedriva ändamålsenlig och effektiv verksamhet som långsiktigt bidrar till hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning</i>	52
6.1.8	<i>Minska verksamheternas miljö- och klimatpåverkan</i>	53
6.2	Redovisning av särskilda uppdrag till förvaltningen från kulturnämnden.....	54

1 Sammanfattning

Kulturen spelar en avgörande roll för att bygga en socialt hållbar stad. Forskning visar att kultur bidrar till att göra en stad mer attraktiv för boende, besökare och näringsliv. Under året har kulturens betydelse lyfts fram i flera stadsövergripande program t.ex. för besöksnäringens utveckling, en jämlik stad och det näringslivsstrategiska programmet.

Kulturnämndens nya reglemente som antogs i februari tydliggör nämndens utökade ansvar för att samordna stadens kulturstrategiska arbete, bidra till utvecklingen av kulturvärden i stadsutvecklingen och medverka i samhällsplaneringen. Kulturnämnden har inte fått ersättning i budget för det vidgade ansvaret i stadsutvecklingsfrågor och erhåller från 2019 inte längre medel för det kulturstrategiska arbetet. Förvaltningen ser dock ett ökat behov av att arbeta med dessa frågor i stadens utvecklingsprocesser.

Priset för museernas årsbiljett höjdes i år från 40 till 100 kr och en endagsbiljett har införts. Det har resulterat i att nämndens intäkter ökat trots att två museer varit stängda under året/delar av året och en mycket varm sommar, vilket föranlett mindre besök. Kulturnämnden har 2018 haft 2 289 750 besök till sina anläggningar, vilket är en minskning med 188 918 besök motsvarande 8 procent jämfört med 2017. I april fick Göteborgs konstmuseum den prestigefyllda utmärkelsen Årets museum 2018. Förvaltningen har under året arbetat för att förankra planerna för en om- och tillbyggnad av konstmuseet på lokal, regional och nationell nivå.

En omfattande översyn av stadens kulturstöd har genomförts. Nämnden har beslutat att inrätta en ny stödform *Riktat stöd* till organisationer med särskild bindning till Göteborgs Stad. Ordinarie verksamhetsstöd blir från 2019 sökbart för alla. Ett utvecklingsstöd ska etableras och nya övergripande riktlinjer och regler för alla stödformer har antagits. Förändringarna syftar till att öka transparensen, likahanteringen och att stimulera utvecklingen utifrån kulturprogrammets intentioner. I jämförelse med Stockholm och Malmö är Göteborgs kulturstöd drygt 30 procent lägre i relation till befolkningens storlek, vilket motsvarar ca 40 mnkr.

Förvaltningen leder arbetet med överföringen av stadsdelsbiblioteken till kulturnämnden i enlighet med fullmäktiges beslut. Arbetet sker i samverkan med SLK och stadsdelsförvaltningar. Överföring planeras ske den 1 april 2019.

Ett större malangrepp i ett av magasinerna samt hyresvärdens uppsägning av en annan magasinslokal har medfört att behovet av nya magasinslokaler utvecklats till en än mer akut fråga under året. Ett nytt hyresavtal har tecknats för ersättningslokaler i Säve och ca 11 000 föremål i den uppsagda lokalen har packats och flyttats till nya magasin. Då övriga magasin förhyrs i ett område där staden expanderar kraftigt, föreligger hög risk för ytterligare uppsägningar. Därtill är lokalerna inte ändamålsenliga och kan inte garantera ansvaret för aktiv samlingsförvaltning enligt museilagens krav. I oktober 2018 beslutade fullmäktige om ett nytt inriktningsbeslut gällande nämndens magasin. Förstudien är nu inriktad på ett renodlat fjärrmagasin med placering utanför centrum. Att arbetet med förstudien är försenat innebär en stor risk.

Åtgärderna i handlingsplanerna för Göteborgs Stads kulturprogram är genomförda eller under pågående remissförfarande inför beslut.

Kulturnämnden har aviserats kraftiga hyresökningar som innebär hyreskostnader utöver den indexuppräknings som nämnden får ersättning för enligt stadens budgetmodell. I ett flertal ärenden under året har nämnden därför hemställt till kommunstyrelsen om utökad budgettram med sammanlagt ca 8 mnkr för att hantera de ökade hyreskostnaderna. Såvida kompensation uteblir kommer det att medföra kännbara konsekvenser för verksamhet och medarbetare.

Nämndens ekonomi har under de senaste åren urholkats inom ett antal områden t.ex. genom ofinansierade uppdrag, utebliven uppräknings av regionala anslag, ökade kostnader för magasin och kommundemensamma tjänster, ofinansierade hyresökningar samt lönesatsningar för låglönegrupper som nämnden inte erhållit ersättning för. Sedan 2014 motsvarar urholkningen ca 30 mnkr, vilket påverkat förvaltningens arbetsmiljö negativt. Hög arbetsbelastning och bristande möjligheter till återhämtning råder i stora delar av organisationen.

Det ansträngda ekonomiska läget förstärks inför 2019 då nämnden hanterar besparingar om ytterligare 20 mnkr. Möjliggörs inte en förstärkning inför 2020 står nämnden inför att avveckla verksamheter. Det är ett omfattande arbete som behöver hanteras över längre tid.

Årets resultat uppgår till 875 tkr och är en förbättring mot tidigare prognos. Det beror dels på en ersättning från Trafikverket på 1 000 tkr för arbetet med Västlänken som beslutades sent på hösten, dels på arbetet med att främja en levande och trygg stadsmiljö med 1 500 tkr då skapandeytan på stadsbiblioteket blivit försenad. Ytterligare en positiv avvikelse på 900 tkr avser ökade intäkter och minskade utjämningsbidrag.

2 Verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling

Översyn av stadens kulturstöd

En omfattande översyn av stadens kulturstöd har genomförts under året. Uppräkning av kulturstödet har inte skett i takt med kostnadsökningar eller i relation till stadens ökande befolkning och växande kulturliv. I jämförelse med Stockholm och Malmö är Göteborgs kulturstöd drygt 30 procent lägre i förhållande till befolkningens storlek, vilket motsvarar ca 40 mnkr. Det medför att många kvalificerade ansökningar får avslag, många erhåller ett betydligt lägre belopp än vad som ansökts och det är svårt för nya aktörer att komma in i systemet.

Översynen resulterade i att nämnden beslutat dela upp verksamhetsstöd i två stödformer genom att inrätta stödformen *Riktat stöd* till organisationer med särskild bindning till Göteborgs Stad. Ordinarie verksamhetsstöd ska öppnas upp och bli sökbart för alla, ett utvecklingsstöd ska etableras och nya övergripande riktlinjer och regler för varje stödform har antagits. Förändringarna syftar till att öka transparensen, likahanteringen och att stimulera utvecklingen utifrån kulturprogrammets intentioner.

En annan följd av översynen är att nämndens utskott för kulturstöd, vilket hanterat beslut om projektstöd, avvecklas från 2019. Förvaltningsdirektören har istället erhållit delegation att besluta om projektstöd upp till 200 tkr. Även nämndens utskott Göteborg konst avvecklas från 2019 och de uppgifter som utskottet hanterat återgår därmed till kulturnämnden.

Utvärdering av stadens filmsatsning

Kulturförvaltningen har under 2018 utvärderat stadens filmsatsning, från införandet 2014 fram till 2018. Utredningen konstaterar att satsningen har varit viktig under en period med svåra villkor då filmbranschens förutsättningar förändrats i grunden. Utredningen framhåller att den strategiska dialogen mellan de offentliga huvudparterna för den lokala och regionala filmutvecklingen behöver utvecklas och det finns behov av tydligare roll- och ansvarsfördelning. I enlighet med beslut i kulturnämnden och kommunstyrelsen ska förvaltningen under 2019 arbeta vidare i dialog och samverkan med Västra Götalandsregionen gällande bidraget till Film i Väst inför år 2020 och framåt. Stärkt dialog är också del av den handlingsplan som kommer att utarbetas för 2019–2022 liksom övriga utvecklingsområden som identifierats i utvärderingen. T.ex. förtydligande av kulturnämndens ansvarsområde och uppdrag inom ramen för filmsatsningen, förstärkning av Lindholmen Science Parks arbete med innovation, utveckling och kluster samt förstärkt fokus på Lindholmen som geografisk utvecklingszon för film och rörlig bild.

Rapport Dansdeltat – en produktionsmiljö för dans

Förvaltningens uppdrag att i samverkan med regionen etablera en produktionsmiljö för den fria danskonsten i Göteborg har delrapporterats. Under våren samlades regionala och kommunala parter för att identifiera gemensamma behov och en extern aktör genomförde även i dialog en vidare utredning om förutsättningarna. Fem målbilder har arbetats fram och tre möjliga scenarion. Ett av scenarierna bedöms bäst möta målen och öppnar också för potentiell medfinansiering samt säkerställer en långsiktig kontraktskrivare genom Svenska Balettskolan. Då scenariot förutsätter Svenska Balettskolans medverkan behöver ärendet även behandlas i grundskolenämnden som ny huvudman för verksamheten, innan kulturnämnden kan fatta beslut om fortsatt inriktning.

Ersättningsnivåer vid anlåtande av konstnärer i Göteborgs Stad

Förvaltningen har kartlagt konsekvenser och möjligheter med en stadsgemensam policy för ersättningar till konstnärer som anlitas av Göteborgs Stad. Att implementera en sådan policy medför emellertid stora ekonomiska konsekvenser och behöver ske i flera steg. Det krävs att ytterligare resurser tillförs, annars finns risk att kulturutbudet istället minskar när policyn ska efterlevas av stadens nämnder och bolag. Förvaltningen har därför fått uppdraget att som ett första steg utreda gemensamma förhållningssätt och regler för kulturnämndens egna verksamheter.

Kommunicera Kulturstaden Göteborg

En plan för att kommunicera Kulturstaden Göteborg 2019–2021 har antagits. Planen är framtagen i samverkan med Göteborg & Co i syfte att främja stadens kulturliv och attraktionskraft. Planen innehåller strategier och aktiviteter för att Göteborg i hög grad ska förknippas med konst och kultur samt uttrycker en ömsesidig ambition i att låta kulturen ta större plats när berättelser om Göteborg lyfts fram lokalt, nationellt och internationellt.

Besöksutveckling, publika institutioner och verksamheter

I april fick Göteborgs konstmuseum den prestigefyllda utmärkelsen Årets museum 2018 för att genom nyskapande arbete skapat ett solitt museum med genomslag och mervärde för sin region.

Kulturnämnden har 2018 haft 2 289 750 besök till sina anläggningar, vilket är en minskning med 188 918 besök, motsvarande 8 procent, jämfört med 2017. Det varma vår- och sommarvädret samt att två museer varit stängda under året/delar av året har påverkat besöksantalet. Andra publika verksamheter är Skolbio, Speldags, Sommarunderhållningen, Göteborgs dans- och teaterfestival och Medborgarskapsceremonin med besök i stort sett i nivå med tidigare år. I samarbete med arbetsmarknads- och utbildningsnämnden har förvaltningen erbjudit över 200 kultursommarjobb, vilket nästan är en fördubbling jämfört med föregående år.

Flera av de fria kulturaktörernas organisationer vittnar om att det blivit svårare för det fria kulturlivet att nå barn och unga i samband med bildandet av de nya nämnderna för grundskola och förskola. Förvaltningen ser också en minskning av antal barn och ungas deltagande i scenkonstupplevelser totalt under året, vilket troligtvis beror på omorganisation och därmed otydligheter kring ansvar, mandat och budget för de som ansvarar för barnkulturfrågor. Antalet scenkonstbesök som subventionerats med utjämningsbidrag har minskat till 39 001 besök 2018 jämfört med 49 386 besök 2017, vilket motsvarar en minskning med ca 20 procent.

I juni erhöll kulturnämnden 2,7 mnkr av de avsatta medlen i fullmäktiges budget för att främja en levande och trygg stadsmiljö. Medlen har använts till utökad deltagarkultur för unga på Frilagret och utökad biblioteksverksamhet för unga på Stadsbiblioteket. Eftersom kulturnämnden erhöll medlen vid halvårsskiftet 2018 har inte resurserna kunnat nyttjas fullt ut innan årets utgång.

Förvaltningen har fortlöpande under året arbetat för att förankra planerna för en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum på lokal, regional och nationell nivå. En delrapport om arbetet kommer lämnas till nämnden våren 2019 för beslut om fortsatt inriktning.

En större undersökning av både besökare och icke-besökares attityder till stadens museer samt en undersökning av besökarnas priskänslighet har genomförts under året. Resultatet presenterades kort för nämnden i december, men en mer genomgående

redovisning av resultatet kommer presenteras till våren.

Under mandatperioden har förvaltningen arbetat för att den pedagogiska verksamheten och museilektionerna ska omfatta fler barn och unga i framförallt prioriterade stadsdelar. I år utvärderades arbetet som visades till stora delar varit framgångsrikt t.ex. genom metodutveckling på museerna och konsthallen samt projekt som *Bokstart*, *Läs hjärta förskola* och lovsatsningar. Samtidigt finns fortsatt stort behov av ytterligare insatser och en omfördelning har därför gjorts inför nästa år, där de medel som tilldelats externa aktörer för att erbjuda museilektioner, istället kommer fokuseras till förvaltningens åtaganden inom Jämlikt Göteborg.

Överföring av ansvaret för stadsdelsbiblioteken

Kommunfullmäktige beslutade i början av året att ansvaret för de 23 folkbiblioteken i stadsdelarna ska överföras till kulturnämnden. Kulturförvaltningen driver och bereder överföringen i samverkan med SLK och stadsdelsförvaltningar. Överföringen planeras ske från den 1 april 2019. Förvaltningens antal årsarbetare kommer då att öka från ca 400 till 600 årsarbetare. Parallellt har en utredning av SLK pågått gällande gränsdragningar för de bibliotek som är lokaliserade och integrerade i kulturhus. Utredningen hanteras i kommunstyrelsen för beslut.

En undersökning av folkbibliotekens roll i staden har genomförts som bl.a. visar att biblioteken upplevs som en mötesplats med stort mervärde och där alla är välkomna. Biblioteken förväntas förmedla kultur, erbjuda bildning, information och kunskap, vara en demokratisk utpost och källa till samhällsinformation. Ett besök ingår ofta i en kedja av aktiviteter och besökare använder ofta flera olika bibliotek utifrån känsla, syfte och närheten till andra göromål.

Två nya elbussar har upphandlats under året för bibliotekets bokbussverksamhet. Nämnden har hemställt om en utökad budgetram avseende ökade kostnader för leasing.

Magasin och museisamlingar

Behovet av en långsiktigt hållbar lösning för nämndens samlingar och nya magasinslokaler utvecklades under året till en än mer akut situation. Dels efter ett större malangrepp i ett av magasinerna i slutet av 2017, dels efter att hyresavtalet för ett annat magasin blev uppsagt av hyresvärderna.

Att sanera en samling är kostnadskrävande och innebär att samlingen måste flyttas till ett ändamålsenligt magasin när saneringen genomförts, vilket befintliga lokaler inte kan uppfylla. Nuvarande magasinslokaler kan inte garantera stadens ansvar för aktiv samlingsförvaltning enligt museilagens krav.

Ett nytt hyresavtal har tecknats för ersättningslokaler i Säve. Ca 11 000 föremål i den uppsagda magasinslokalen har under året packats och flyttats till de nya magasinerna. Nämndens övriga magasin förhyrs också i ett område där staden expanderar kraftigt, vilket innebär hög risk för ytterligare uppsägningar. Att förstudien gällande ett Varvs- och industrihistoriskt centrum drog ut på tiden innebar således en stor risk utifrån den situation som utvecklats. I oktober 2018 beslutade fullmäktige om ett nytt inriktningsbeslut gällande nämndens magasin och arbetet är nu fokuserat på att realisera ett renodlat fjärrmagasin med placering utanför centrum, för att på så sätt skynda på processen. Kulturnämnden har gett Higab i uppdrag att genomföra förstudien i enlighet med den nya inriktningen. Arbetet inleds första kvartalet 2019.

Ny stadsutvecklingsenhet med förvaltningsövergripande ansvar

En stadsutvecklingsenhet har bildats med ett förvaltningsövergripande ansvar för stadsutvecklingsfrågor i enlighet med kulturnämndens nya reglemente. Enheten är organiserad inom sektor museer och har till uppgift att säkerställa samtliga kulturvärden utifrån plan- och bygglagen, kulturmiljölagen och stadens kulturprogram. Stadens kraftiga expansion innebär många pågående stadsutvecklingsprocesser. Kulturnämnden har inte fått ersättning för nämndens vidgade ansvar inom stadsutveckling eller medverkan i samhällsutvecklingen varför en omfördelning i budget varit nödvändig för det kulturstrategiska arbetet. Noggranna överväganden och prioriteringar behöver göras om var och hur kulturen kan ge störst effekt i utvecklingen och i vilka projekt förvaltningen har personell och ekonomisk möjlighet att medverka.

Gestaltad livsmiljö och offentlig konst

I propositionen *Politik för gestaltad livsmiljö* som antogs av riksdagen under försommaren 2018 tydliggörs vikten av att i stadsutvecklingen verka för hög kvalitet i arkitektur, design och form. Offentlig konst och stadens historiska sammanhang är också viktiga delar i att åstadkomma en väl gestaltad och attraktiv livsmiljö. Röhsska museet har från 2018 fått ett förtydligt statligt uppdrag av Kulturdepartementet att utveckla sin mötesplatsfunktion för konsthantverk och design i samverkan med lokala, regionala och nationella aktörer. Under året har även en genomlysning av formområdena design, arkitektur, konsthantverk och mode i Göteborg genomförts som bl.a. resulterat i nämndens beslut att ta fram en plan för arbetet med Röhsska museet som samlande nod i staden, regionen och nationellt för dessa frågor.

Enprocentregeln är ett viktigt strategiskt verktyg och de senaste fem åren har förvaltningen arbetat intensivt för att metodutveckla och utforma goda rutiner för att säkerställa konstnärligt handlingsutrymme och samtidigt skapa ett välfungerande tvärsektoriellt samarbete med stadens byggande bolag och förvaltningar. Idag finns etablerade och goda samverkansrelationer med ett flertal bolag och förvaltningar. Dock återstår arbete vad gäller att utveckla långsiktiga och hållbara rutiner. Efter att enprocentregeln infördes 2013 har det färdigställts 20 konstverk och ytterligare ett 20-tal är i produktion.

Fem nya konstgestaltningar finansierade av Charles Felix Lindbergs fond har beslutats genomföras i Göteborg: HSB Bostadsrättsföreningen Björkekärr vid Trätorget, Musikens hus ekonomiska förening, Staty till minne av Ingrid Segerstedt Wiberg, Veteranmonument samt Göteborg-hbtq-staden. Avkastningen utdelas var tredje år och uppgick till 7,8 mnkr 2018.

Ny plan för kulturplanering i Göteborg

I december godkändes *Göteborgs Stads plan för kulturplanering 2019–2023* för remittering till stadens berörda nämnder och styrelser. Planen beskriver på vilket sätt och konkret hur olika kulturella resurser och kulturvärden ska omhändertas i stadens utveckling. Planen ska vara vägledande för beslut inom stadens utveckling och därmed skapa goda förutsättningar för kulturen på sikt. Konkreta insatser föreslås för att åstadkomma en mer medveten kulturplanering utifrån fem kulturvärden: kulturmiljö, kulturella mötesplatser, estetik, kreativa verksamheter och identitet. Efter genomförd remisshantering behandlas planen i kulturnämnden för antagande.

Ny plan för barn- och ungdokument i Göteborg

I december slutfördes även uppdraget att kartlägga tillgången till kultur för barn och unga i Göteborg utifrån ett jämlikhetsperspektiv. Förslag till *Göteborgs Stads plan för barn- och ungdokument 2019–2023* godkändes för remittering till berörda nämnder i staden. Konkreta insatser föreslås inom tre områden: tillgång till konst och kultur inom alla skolformer, infrastruktur för barnkulturstaden Göteborg och strategisk utveckling. Efter genomförd remisshantering kommer planen behandlas i kulturnämnden och slutligen kommunfullmäktige för antagande.

Förändrade ekonomiska förutsättningar och ny organisation

Nämndens ekonomi har under de senaste åren urholkats inom ett antal områden t.ex. genom ofinansierade uppdrag, utebliven uppräknings av regionala anslag, ökade kostnader för magasin och kommungemensamma tjänster, ofinansierade hyresökningar och lönesatningar för låglönegrupper som nämnden inte erhållit ersättning för. Under en femårsperiod 2014–2018 motsvarar urholkningen ca 30 mnkr. Kulturnämndens kommunbidrag har inte någon följsamhet med befolkningsutvecklingen. Samtidigt har omfattningen av kulturnämndens uppdrag ökat och står därmed inte i relation till kommunbidraget. Dessutom är förändringsfaktorn beräknad på hela nämndens kommunbidrag där kulturstöd och medieinköp står för cirka 25 procent av kommunbidraget vilket innebär att övrig verksamhet får bära en högre förändrings- och effektiviseringsfaktor. Den rådande situationen påverkar arbetsmiljön negativt och i stora delar av verksamheten saknas tid för återhämtning.

Higab ser utifrån sitt ägaravtal över samtliga hyresavtal. Detta medför kraftiga hyresökningar för kulturnämnden som innebär hyreskostnader utöver den indexuppräknings som nämnden får ersättning för enligt stadens budgetmodell. Nämnden har därför i ett flertal ärenden under året hemställt till kommunstyrelsen om utökad budgetram, sammanlagt ca 8 mnkr, för att hantera de ökade hyreskostnaderna. Såvida kompensation uteblir kommer det medföra kännbara konsekvenser för både verksamhet och medarbetare.

Under året slutfördes förvaltningens omorganisation genom införandet av sektor biblioteks nya organisering. Förvaltningens medarbetarenkät som presenterades i mars visar ett förbättrat resultat inom alla områden utom *Inflytande* där förvaltningens resultat (49) redan är lägre än stadens medelvärde (57) och som minskade ytterligare. *Inflytande* handlar om medarbetares inflytande över den egna arbetssituationen, arbetsbelastning och möjlighet till återhämtning. Bedömningen är att resultatet är förenat med nämndens utökade och förändrade uppdrag i kombination med den negativa ekonomiska utvecklingen.

Kulturnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att se över nämndens samtliga verksamheter i relation till grunduppdraget, nämndens reglemente och de mål som styr verksamheten. Arbetet med översynen har initierats under året och delredovisades nämnden under hösten 2018.

Nytt reglemente för kulturnämnden

I februari antogs ett nytt reglemente för kulturnämnden i enlighet med stadens nya modell. Reglementet fastställer grundläggande principer och generella bestämmelser som är likalydande för alla nämnder i staden samt kulturnämndens kommunala ändamål, särskilda ansvarsområde och uppgifter.

Kulturnämnden ska driva och samordna stadens kulturstrategiska arbete, stödja och främja konsten i dess olika former och konstnärernas villkor i staden. Nämnden ska

driva och utveckla publika kulturinstitutioner och mötesplatser som inte åligger annan nämnd. Därtill ska nämnden bidra till utvecklingen av kulturvärden i stadsutvecklingen. Kulturnämnden ska medverka i samhällsplaneringen tillsammans med andra nämnder, samhällsorgan, organisationer och fria kulturutövare för att främja stadens kulturliv. Nämnden ska också aktivt bidra i den strategiska stadsplaneringen och har en konsultativ roll gällande inriktningen av kulturverksamheten i Göteborg.

Det nya reglementet föranledde även en översyn av kulturnämndens samtliga avgifter och priser. Ny hantering av nämndens avgifter, avgiftsnivåer och indexuppräknings fastställdes därefter av kommunfullmäktige under hösten.

Handlingsplanerna för kulturprogrammet genomförda

Samtliga åtgärder i handlingsplanerna för Göteborgs Stads kulturprogram är genomförda eller hanteras i pågående remissförfarande inför beslut. Det innebär att nämnden inte erhåller medel för arbetet med kulturprogrammet från 2019. Då kulturnämnden inte heller har fått ersättning i budgetramen för nämndens vidgade ansvar inom stadsutveckling eller medverkan i samhällsutvecklingen försvåras det kulturstrategiska arbetet.

2.1.1 Viktiga framtidsfrågor

Konst och kultur lyfts fram i flera av stadens övergripande program och planer. För att Göteborg ska utvecklas till en attraktiv och socialt hållbar stad måste kulturen ges förutsättningar att växa med staden.

En ekonomi i relation till nämndens grunduppdrag

Under 2014–2018 har nämndens ekonomi försämrats kraftigt, en urholkning motsvarande ca 30 mnkr, till följd av ökade kostnader och ofinansierade uppdrag. Det ansträngda ekonomiska läget förstärks inför 2019 då nämnden hanterar besparingar om ytterligare 20 mnkr. Möjliggörs inte en förstärkning inför 2020 står nämnden inför att avveckla verksamheter. Det är ett omfattande arbete som behöver hanteras över längre tid.

Göteborg befinner sig i det största utvecklingssprånget någonsin och kulturen måste ges förutsättningar att växa med staden. Nämndens ekonomi i relation till grunduppdraget är således den viktigaste frågan att hantera för framtiden. Att investera i kultur är att investera i framtiden.

Förvaltningen har fått i uppdrag att se över nämndens verksamheter i relation till nämndens grunduppdrag, reglemente och mål. En delredovisning genomfördes hösten 2018 som visar att frågan är komplex och att andra faktorer som regional och statlig kulturpolitik måste beaktas i arbetet.

Stärkt nationell finansiering

Då flera av nämndens verksamheter t.ex. Röhsska museet och Göteborgs konstmuseum är av nationellt intresse, bör nämnden arbeta för att kommunen tillsammans med region och stat utvecklar en långsiktigt hållbar och gemensam finansieringsmodell för aktuella verksamheter. Förvaltningen bedömer att flera av nämndens verksamheter även har möjlighet att ta en ledande roll i inom ramen för den nationella kulturpolitiken.

Omlokalisering samt om- och tillbyggnader av institutioner

Nämnden ansvarar för flera pågående utvecklingsprojekt för att verksamheterna ska kunna utvecklas i byggnader anpassade efter dagens behov och krav. Sjöfartsmuseet Akvariets om- och tillbyggnad har påbörjats och beräknas vara klar hösten 2021. En omlokalisering av Göteborgs Konsthall till magasin 113 i Frihamnen är beslutad, en tidsplan ska arbetas fram efter erforderliga beslut i Älvstranden Utvecklings AB. En förutsättning för att Göteborgs konstmuseum ska fortsätta vara ett museum i framkant måste om- och tillbyggnaden av museet realiseras. Nuvarande byggnad uppfyller inte kraven avseende varken säkerhet, tillgänglighet eller arbetsmiljö. Ombyggnaden är även en förutsättning för att museet ska kunna fortsätta sitt internationella samarbete med inlån av konstverk från museer runtom i världen.

Hållbara förutsättningar för ett växande fritt kulturliv

Kulturstödet har inte uppräknats i takt med kostnadsökningen eller med stadens ökande befolkning och växande kulturliv. En jämförelse med Stockholm och Malmö visar att Göteborgs kulturstödsbudget är drygt 30 procent lägre i relation till befolkningens storlek, motsvarande ca 40 mnkr. Ska tillgången till kvalitativ kultur säkerställas behöver stödet till det fria kulturlivet utvecklas i takt med att staden växer. Nivån för kulturstöd bör ligga i paritet med landets övriga storstäder.

Säkerställa aktiv samlingsförvaltning

Under 2019 inleds arbetet med förstudien för nämndens nya magasin. Ändamålsenliga och långsiktigt hållbara magasin är en förutsättning för att kunna leva upp till museilagens krav på aktiv samlingsförvaltning. Frågan är angelägen då nuvarande magasinslokaler är undermåliga och belägna i ett område som expanderar kraftigt.

Attraktiv arbetsgivare

De ekonomiska förutsättningarna har stor påverkan på medarbetare och chefers arbetsmiljö. Den nya sektorsorganisationen har skapat bättre förutsättningar för att utföra uppdrag och för styrning och ledning av verksamheten. Utveckling av organisation, struktur, arbetssätt, samarbete och intern kultur har varit i fokus de senaste åren och insatser behövs även fortsättningsvis för att skapa en hållbar arbetsmiljö. Bl.a. genom förstärkning av olika typer av stödfunktioner och genom konkurrenskraftiga löner.

2.2 Fördjupad analys beträffande ekonomi

2.2.1 Analys av årets utfall

Resultat (tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	124 950	116 576	8 374	117 706	130 954
Kostnader	530 175	522 676	-7 499	511 038	509 631
Kommunbidrag	401 200	401 200	0	390 400	378 400
Kommunbidrag, tillägg	4 900	4 900	0	600	785
Resultat	875	0	875	-2 332	508
Eget kapital	16 042			15 168	17 751

Årets resultat

Årets resultat uppgår till 875 tkr vilket är en förbättring mot tidigare prognoser. Den första prognosen för året visade på -2 500 tkr där eget kapital skulle ianspråkta. Den negativa prognosen berodde på ökade kostnader för flytt och transport till de nya magasinerna i Säve samt evakuering av Sjöfartsmuseet Akvariet inför ombyggnad. Händelser som bidragit till förbättringen beror främst på att förvaltningen inte kunnat nyttja tilldelade resurser för att främja en levande och trygg stadsmiljö fullt ut innan årets slut, motsvarande 1 500 tkr, då medlen erhöles först vid halvårsskiftet 2018. En ersättning från Trafikverket på 1 000 tkr för arbetet med Västlänken som beslutades på hösten, gjorde att förvaltningen hade svårt att planera om sin verksamhet. Under december månad ökade Stora Teatern sina biljettintäkter över prognos med 600 tkr. Dessutom avviker utjämningsbidragen positivt med 300 tkr.

Detta innebär att eget kapital inte behöver tas i anspråk utan istället ökar med 875 tkr.

Avvikelse verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter avviker positivt med 8 374 tkr, vilket till största del beror på att kulturnämnden erhållit flera större bidrag för kultursommarjobb och lovaktiviteter, bidrag för nystartsjobb samt ersättning från Trafikverket som inte var budgeterade. Sektor museer och sektor bibliotek har dessutom en positiv avvikelse av intäkter gällande entréintäkter och fakturerade kostnader.

Budgeterade intäkter

Budgeterade intäkter för 2018 är på samma nivå som budgeterade intäkter föregående år.

Avvikelse verksamhetens kostnader

Verksamhetskostnaderna är 7 499 tkr högre än budget. Den främsta orsaken till ökade kostnader är dels transportkostnader för flytt av museiföremål till nya magasin och kostnader för evakuering av Sjöfartsmuseet Akvariet inför om- och tillbyggnad samt ökade hyreskostnader om 700 tkr för nya magasin i Säve som nämnden inte kompenserats för.

Personalkostnader ligger i linje med budget.

Budgeterade kostnader

Göteborgs dans- och teaterfestival som arrangeras vartannat år, medför att budgeterade kostnader 2018 ökar med ca 8 000 tkr jämfört med 2017.

Eget kapital

Eget kapital uppgår till 16 042 tkr och är inom det intervall på 15 000–25 000 tkr som rekommenderas enligt stadens riktlinjer.

2.2.1.1 Resultat per verksamhetsområde

Resultat per verksamhetsområde (tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Förvaltningsövergripande	3 175	0	3 175	1 267	1 966
Sektor bibliotek	2 725	0	2 725	-1 212	-395
Sektor museer	-5 341	0	-5 341	-2 230	-817
Sektor fri konst och kultur	316	0	316	-157	-246
Totalt	875	0	875	-2 332	508

I förvaltningsövergripande ingår kulturkansliet, förvaltningsgemensamt samt kulturstrategiska avdelningen.

Förvaltningsövergripande

Förvaltningsövergripande visar ett positivt resultat med 3 175 tkr som främst beror på en sent beslutad ersättning från Trafikverket gällande arbetade timmar med Västlänken om ca 1 000 tkr. Därtill har förvaltningen under delar av året haft vakanta tjänster kopplade till det förvaltningsövergripande arbetet motsvarande 2 000 tkr. Några aktiviteter har planerats om för att frigöra medel då underskott uppstått inom andra verksamheter. Det gäller främst medel för systemutveckling internt samt säkerhet. I december återfördes höjningen om 200 tkr som gjordes i kvartal 3 avseende kommundemensamma tjänster för IT- och administrativa system. Delar av de medel som har frigjorts har använts för personalrelaterade satsningar som HLR-utbildning, hälsoprofil samt projektledarutbildning. Förvaltningen har även avsatt ytterligare 500 tkr till STIM då nytt avtal ännu inte är framförhandlat för staden.

Sektor bibliotek

Sektor bibliotek visar ett positivt resultat på 2 725 tkr vilket är i linje med tidigare prognos på 2 900 tkr. Den främsta orsaken till det positiva resultatet är att tilldelade resurser för att främja en levande och trygg stadsmiljö inte kunnat nyttjas fullt ut innan året slut, motsvarande ca 1 200 tkr. Sektorn har under året genomfört en omorganisation, vilket medfört att rekryteringar genomförts senare under året varför lönekostnaden avviker positivt med 2 700 tkr. Intäkterna avviker positivt med 2 400 tkr mot budget då bidrag erhållits med 1 200 tkr för "Nystartsjobb" och "Stegvisa jobb" och resterande 1 200 tkr avser vidarefakturering av kostnader. Sektorn har även haft ökade kostnader med ca 4 000 tkr varav medieinköp står för ca 2 400 tkr och övriga kostnader med 1 600 tkr varav den största delen avser reparation av bokbussar som delvis vägts upp av en positiv avvikelse för leasingkostnader med ca 500 tkr.

Sektor museer

Sektor museer visar ett negativt resultat på 5 341 tkr som till största del beror på kostnader relaterade till flytt av museiföremål samt evakuering av Sjöfartsmuseet Akvariet pga. om- och tillbyggnad.

Intäkterna för sektor museer är 1 600 tkr högre än budgeterat, vilket delvis beror på ökade entréintäkter med 800 tkr där framför allt avslutningen på året bidrog positivt. Sektorn har också erhållit medel för externt finansierade projekt som jubileumsprojektet Göteborg berättar samt bidrag för lovsatsningar, där motsvarande kostnad uppstått. Tidigare under året prognostiserade sektorn med ett underskott på 2 500 tkr avseende kostnader för flytt av museiföremål och evakuering. Då sektorn behövt göra flera akuta insatser i de eftersatta magasinerna både internt och externt samt haft kostnader för flytt av föremål mellan museibygnader och magasin vid evakueringen av Sjöfartsmuseet Akvariet blir underskottet större än prognostiserat. Det har även uppkommit kostnader

för avskrivning av förbrukade inventarier på Sjöfartsmuseet Akvariet samt ytterligare marknadsföringskostnader, vilket kunnat möjliggöras då förvaltningen inom andra verksamheter visat positiva avvikelser mot budget under året.

Sektor fri konst och kultur

Sektor fri konst och kultur visar ett positivt resultat på 316 tkr vilket är 1 966 tkr bättre än senaste prognos. De större positiva avvikelserna beror dels på att utjämningsbidraget blev ca 300 tkr lägre, men också på att arbetet med uppdraget att främja en levande och trygg stadsmiljö blev ca 300 tkr lägre. Stora Teaterns biljettintäkter för året är 200 tkr lägre än budgeterat men ökade med 600 tkr under årets två sista månader, vilket är den främsta anledningen till skillnaden mellan resultatet och föregående prognos.

Försäljning av verksamhet visar en negativ avvikelse då sommarklubben Backstage inte bedrivits 2018 vilket medför ett intäktsbortfall med 850 tkr men som vägs upp av att sommarunderhålningen har en ökad intäkt med ca 500 tkr.

Sektor fri konst och kultur har under 2018 anordnat Göteborgs dans- och teaterfestival vilket medför att intäkter och kostnader ökar jämfört med 2017. Sektorn har även erhållit bidrag för kultursommarjobb och lovsatsningar med ca 4 000 tkr som medför motsvarande kostnadsökning främst för löner.

2.2.1.2 Bruttokostnadsutveckling

	2018	2017	2016
Bruttokostnadsutveckling i procent	2,7	2,5	1,7

Utvecklingen av bruttokostnaden är ca 2,7 procent och motsvarar dels den årliga kostnadsökningen för löner, inköp och hyror men också ökade kostnader för kultursommarjobb, lovsatsningar samt arbete med att främja en levande och trygg stadsmiljö. Göteborgs dans- och teaterfestival har även arrangerats under året.

För 2018 erhöll kulturnämnden utöver generella kostnadsökningar även ett utökat kommunbidrag med 4 900 tkr för:

- Filmlots 400 tkr
- Pensionsförstärkning 1 800 tkr
- Främja en levande och trygg stadsmiljö 2 700 tkr

2.3 Värdering av eget kapital

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv i verksamheten, för att kunna möta oförutsedda händelser utan att ordinarie verksamhet behöver påverkas i en kortsiktig och ej önskvärd riktning. Nämnden bör sträva efter att ha eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån risker som finns i verksamheten, så kallad nämndrisk.

Förvaltningen har en tydlig uppföljningsprocess för att kvalitetssäkra prognoser under året i syfte att skapa en stabil verksamhet.

Nämndens eget kapital uppgår i 2018 års bokslut till 16 042 tkr och ligger därmed strax över den nedre delen av intervallet enligt stadens riktlinjer gällande nämndens volym på eget kapital.

För facknämnder med en omsättning på 500 000–750 000 tkr är nuvarande rekommenderad riktnivå för eget kapital 15 000 tkr–25 000 tkr.

Inför 2019 beslutade kulturnämnden att ianspråka eget kapital motsvarande 2 500 tkr

för att få en budget i balans, då nämnden stod inför justeringar motsvarande ca 20 000 tkr. I och med kommunfullmäktiges beslut om stadens budget 2019 har emellertid reglerna ändrats så att eget kapital först kan användas efter särskild prövning av kommunstyrelsen, varför nämnden hemställer till kommunstyrelsen om att få ianspråkta medel.

Kulturnämnden har hemställt till kommunstyrelsen om att få använda eget kapital om 2 500 tkr för 2019. Såvida kulturnämndens hemställan tillstyrks kommer det egna kapitalet understiga kommunfullmäktiges rekommenderade nivåer. När ansvaret för stadsdelsbiblioteken överförs till kulturnämnden den 1 april 2019 kommer kulturnämnden att få ett budgettillägg på cirka 90 000 tkr, men inget tillförande av eget kapital. Eftersom nämndens årsomslutning och ansvarsområde utökas med fler verksamheter bör kulturnämnden arbeta för att även stärka det egna kapitalet.

Ett riskområde som identifierats är kulturnämndens kraftiga hyresökningar till följd av att Higab ser över samtliga hyresavtal, vilket innebär hyresökningar utöver den indexuppräkning som nämnden får ersättning för enligt stadens budgetmodell. En annan risk är ökade hyreskostnader för om- och tillbyggnad av nämndens kulturinstitutioner. Flera verksamheter har en hög självfinansieringsgrad, vilket är en risk i intäktsutvecklingen. Att de regionala bidragen har minskat ökar kraven ytterligare. Det finns även en risk att kulturnämnden inte får full täckning för de kostnader som uppstår i samband med överföringen av ansvaret för stadsdelsbiblioteken.

2.4 Utveckling inom personalområdet

2.4.1 Personalvolym och lönekostnad

Belopp i tkr	2018	2017	2016
Lönekostnad exkl. arvoden	150 109	145 741	141 296
Arbetad tid (årsarbetare)	405	396	403
Lönekostnad per årsarbetare	370	368	351

Lönekostnadsutvecklingen för 2018 är 0,5 procent. Eftersom löneavtalseffekten under 2018 är ca 2,2 procent uppstår en negativ löneglidning om ca 1,7 procent. Den negativa utvecklingen beror på förvaltningens rekryteringssituation under året. Trots att ca 100 tjänster tillsattes var större delen av tjänsterna vakanta under flera månader. 11 chefstjänster har varit vakanta under hela eller större delen av året. En fördubbling av antalet kultursommarjobbare 2018 (ca 200 personer) har positivt bidragit till arbetad tid, dock inte lika mycket till lönekostnadsutvecklingen eftersom lönenivån på kultursommarjobb är lägre än ordinarie tjänster utifrån komplexitet, svårighetsgrad och erfarenhetskrav. Satsningar på lovaktiviteter har genomförts inom ramen för befintlig personalstyrka då personalbehovet var av tillfällig och kortvarig karaktär samt identifierades kort tid före att aktiviteterna skulle genomföras. Personalomställning gällande sex personer har bidragit till lönekostnad men inte löneutveckling. Genom köp av bemanningstjänster har förvaltningen ersatt ordinarie personal vid behov t.ex. inom rekrytering och kommunikation m.m.

Personalvolymutvecklingen för 2018 är 4,5 procent lägre än 2017 och beror på att förvaltningen tillsatte flera nya tjänster i 2017 års löneläge redan i början på året. I de flesta fall har tjänsterna varit nya vad gäller både innehåll och krav som medförde en omfattande satsning på 2017 års lönebild.

2.4.2 Övrig utveckling inom personalområdet

Omorganisation och arbetsmiljö

Omorganisation och implementering av ny organisation har varit en av de stora frågorna i det interna utvecklingsarbetet under året. Omorganisationen är nu slutförd i samtliga verksamhetsdelar. Implementeringsarbete pågår och innefattar utveckling av struktur, arbetssätt, samarbete samt intern kultur. Förutom verksamhetsutveckling och stärkning av förvaltningens roll i stadsutvecklingsprocesser, syftar omorganisationen till förbättring av organisatoriska och sociala förutsättningar för förvaltningens interna arbete och arbetsmiljö.

Förvaltningen har utifrån forskningsbaserad erfarenhet satsat på frågor som i ett längre perspektiv skapar förutsättningar för en utvecklande och hälsofrämjande organisation utan förekomst av kränkande behandling. Exempelvis genom att öka tydligheten i organisationen, i uppdrag och roller samt mål och styrning i kombination med kommunikativt ledarskap, robust samarbetskultur och samverkan på alla nivåer, förväntas förbättringseffekter nås. Dessa effekter mäts och följs upp bl.a. i förvaltningens medarbetarenkät och inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Förvaltningen har under året tagit extern hjälp av specialistkompetenser i några utvecklingsfrågor, exempelvis i det fortsatta arbetet med att utveckla samverkan och för chefsutvecklingsprogram.

Förvaltningens omorganisation har lett till nya arbetssätt och förändrade arbetsuppgifter. Implementering av ny organisation pågår fortfarande och effekterna av omorganisationen är ännu svåra att mäta på helheten. Inom ramen för omorganisationen har chefsrollen förtydligats och renodlats. Stödfunktionernas översyn har lett till annan organisering och nya arbetssätt så att bättre chefsstöd kan erbjudas. Flertalet ledningsgrupper har fått externt stöd i sitt utvecklingsarbete, likaså har drygt hälften av chefsorganisationen fått individuellt stöd eller stöd i mindre grupp. Chefsutveckling har fortsatt under året med fokus på chefernas kommunikativa förmåga och samarbete. Medarbetarskapsutveckling för hela förvaltningen har genomförts parallellt med chefernas utvecklingsinsatser som bl.a. behandlat frågor om förändringsprocesser, kommunikation och samarbete m.m. Samtliga insatser bedöms sammantaget kunna bidra till förbättrade förutsättningar för chefsuppdragen och till verksamheternas utveckling.

Förvaltningens bedömning är att hög arbetsbelastning och bristande möjligheter till återhämtning är en kvarvarande risk i organisationen som förstärkts ytterligare under året. Den är nära förbunden med den strukturella underfinansieringen av verksamheten och kortsiktiga lösningar på långsiktiga frågor.

Sjukfrånvaron uppgår till 6,2 procent och innebär en minskning från förra perioden med ca 0,5 procent. Årets personalomställning om sex personer har lett till nya arbetsuppgifter eller varaktiga avgångslösningar. Omställningskostnader för avgångslösningar har uppgått till ca 1,6 mkr och hanteras inom ordinarie budgetram. Andelen arbetad tid utförd av timavlönade har ökat till 8,2 procent jämfört med ca 7 procent föregående år. Ökningen beror på det stora antalet kultursommarjobbare i år som varit timavlönade. Andelen arbetad tid utförd av timavlönade överstiger fortfarande intentionen om högst 5 procent. Bedömningen är att verksamhetens ojämna behov av arbetskraft och kompetens i kombination med att stora delar av verksamheten planeras på schema, gör att målvärdet om 5 procent är omöjliga att nå.

Personalrörlighet och chefernas förutsättningar

Rekryteringsbehovet är stort och förvaltningen hinner inte rekrytera i takt med personalrörligheten, som ökat under året jämfört med tidigare år. Rekryteringsbehovet beror dels på ett femtiotal externa avgångar som har skett under året, dels på nya uppdrag där förvaltningen behöver nya/andra kompetenser. Under 2018 har 85 tjänster utlysts och 11 nyckelpersoner har rekryterats i form av enhetschefer, vilket är fler än tidigare år. Förvaltningens chefsorganisation och stödfunktioner är inte rustade för att rekrytera i takt med den ökade personalrörligheten. Den stora personalrörligheten riskerar verksamhetens genomförande och kvalitet.

En del tjänster har medvetet vakanssatts under året, exempelvis i samband med omorganisationen. En del tjänster på enheten publika möten (värdar) inom Röhsska museet har vakanssatts i avvaktan på museets nyöppning. Samtidigt har en del tjänster från Sjöfartsmuseet Akvariet, efter museets stängning, flyttats om och täcker rekryteringsbehov i andra delar av förvaltningen.

En jämställdhetsanalys av rekryteringsprocessen visar att ca 10 procent färre män (29 procent 2018 jämfört med 40 procent under 2016 och 2017) har sökt kulturförvaltningens utannonserade tjänster under året. Förvaltningen kommer att följa upp resultatet och undersöka vidare om det är en tillfällighet eller om det beror på utannonserade tjänster eller är en trend. Jämställdhetsanalysen visar vidare att förvaltningen följer Göteborgs Stads normkritiska rekryteringsprocess som, genom att bedöma viktiga kompetenser för tjänsten, minskar risken för diskriminering och särbehandling. Dock är kvinnor fortfarande överrepresenterade i förvaltningens rekryteringar och därmed också i personalsammansättningen. Behov av utvecklad normkritisk kompetens bland rekryterande chefer, medarbetare och HR bedöms viktigt för att fortsätta utveckla och intensifiera arbetet. Kritiska punkter har uppmärksamats framförallt i intervjutillfället. Förvaltningen ska fortsätta granska kravprofiler för att sätta relevanta krav för tjänsten och kreativt se över vilka alternativa kompetenser som möter tjänsters behov.

Det finns vissa svårigheter att hitta rätt kompetens till förvaltningens specialist- och chefstjänster. Extra svårt är att locka nya chefer till de komplexa uppdragen i kombination med svaga ekonomiska förutsättningar för verksamheten. 11 chefstjänster har i omgångar varit vakanta under året och tillfälliga lösningar har tillämpats. I flera fall har cheferna fått ett utökat verksamhetsområde för att tillfälligt täcka vakanser i avvaktan på omorganisation eller rekrytering. Externa avgångar har även föranlett större intern rörlighet. Betydande antal personer har fått nya eller förändrade uppdrag och som delvis skapar nya rekryteringsbehov. Tillämpade tillfälliga lösningar skapar på sikt en ohållbar arbetsmiljösituation både för chefer och medarbetare och påverkar förvaltningens verksamhet.

Den lönebild förvaltningen har försvårar också rekryteringsmöjligheterna. Trots de extra lönesatsningar som skett för olika yrkesgrupper de senaste fem åren ligger förvaltningens löneläge inte i paritet med jämförbara verksamheter.

Orsakerna till att chefer har lämnat sin befattning har varit flera. Vissa har gått vidare i karriären och är fortsatt chefer i andra organisationer utanför Göteborgs Stad. Andra har lämnat chefsrollen och arbetar vidare som specialister av olika slag, inom förvaltningen eller utanför. Orsaker som uppgetts vid avgångssamtal är dels behov av nya utmaningar och yrkesutveckling utanför förvaltningen, men också svårigheter att leva upp till kraven i chefsbefattningen då förutsättningar för chefsuppdragen är bristfälliga. Både när det gäller chefsstöd, bristande ekonomiska resurser och målkonflikter i uppdraget.

Förvaltningens chefsorganisation har effektiviserats genom färre antal chefer i organisationen. Administrativa krav och antalet underställda ökar för cheferna, samtidigt som administrativa stödfunktioner inte är tillräckliga. Chefernas förutsättningar i förvaltningen speglar den arbetsmiljösituation som beskrivs i arbetsmiljörapporten för stadens chefer – höga krav i kombination med fler underställda, bristande möjligheter till återhämtning och bristande stöd. Åtgärder för att påverka arbetsbelastningen i en positiv riktning genomförs i samband med förvaltningens omorganisation. Åtgärderna rör organisatoriska förutsättningar, arbetsorganisation och arbetssätt. Bedömningen är dock att åtgärderna inte är tillräckliga för att komma till rätta med pågående arbetsmiljöproblematik.

2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.5.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Förvaltningen bedömer att kulturnämndens och förvaltningens system för styrning, uppföljning och kontroll är tillräckligt effektivt. Flera insatser har gjorts i år och även föregående år för att förbättra förvaltningens system på flera områden.

Satsningen på samverkan har fortsatt bl.a. genom att förvaltningens forum för samverkan setts över och anpassats efter den nya sektorsorganisationen. Särskilda satsningar på kommunikativt ledarskap och medarbetarskap samt förtydligande av roller och ansvar har också fortsatt under 2018.

Vad gäller planerings- och uppföljningsprocessen har flera delar utvecklats under året inför budget- och uppföljning 2019. Ett antal hållbara indikatorer har identifierats som möjliga verktyg för att bättre analysera graden av måluppfyllelse inom grunduppdraget och inom styrning och ledning. En total riskbild har utarbetats för kulturnämndens verksamhetsområde och de mest väsentliga riskerna har urskilts i en samlad riskbild för kulturnämnden. Konkreta åtgärder för de risker som bedöms kunna hanteras har tagits fram i en åtgärdsplan för 2019. Intern kontrollplan identifierar några få utvalda områden, processer eller moment som bedöms särskilt viktiga att granska i syfte att verifiera redan beslutade åtgärder och kontrollaktiviteter.

Förvaltningens riskhantering och arbete med intern kontroll behöver emellertid fortsatt systematiseras och bättre integreras i den ordinarie planerings- och uppföljningsprocessen på ytterligare nivåer i organisationen. Arbetet med lämpliga resultatindikatorer för att mäta måluppfyllelse behöver också fortsätta under nästa år utifrån nämndens mål för grunduppdraget, kommunfullmäktiges budget och stadens nya styrsystem i syfte att bättre kunna bedöma om genomförda insatser gett avsedd effekt och för att tydligt kunna förmedla de mest väsentliga slutsatserna vad gäller verksamhetens utveckling.

Förvaltningen arbetar aktivt och har en styrka inom området dialog- och delaktighetsprocesser samt brukarundersökningar. Exempelvis referens- och brukargrupper i utställningsarbete eller ambassadörskap i stadsdelarna för att fånga upp behov och synpunkter avseende ungdokumentation. Flera bredare undersökningar har även genomförts under 2018 bl.a. gällande attityder och priskänslighet för stadens museer och om användningen av stadens bibliotek. Däremot saknas en tydlig metod och systematiska arbetssätt för medborgarundersökningar i syfte att bättre kunna fånga behov och synpunkter hos dem verksamheten riktas till, både brukare och icke-brukare.

2.5.2 Sponsring

Kulturnämnden godkände 2015 mottagande av sponsring från två sponsorer: Yamaha Music Europe GmbH Filial Scandinavia och Macforum AB gällande musik- och ljudutrustning respektive iPads till utställningen *Musiklivet Göteborg 1955–2018* på Göteborgs stadsmuseum. Material tillhandahölls under utställningsperioden oktober 2015 till mars 2018. Göteborgs stadsmuseum tillhandahöll som motprestation exponering av företagets logotyp i trycksaker, vepor etc. samt lånade ut en möteslokal kostnadsfritt vid ett tillfälle under utställningsperioden. Utställningen och sponsringssamarbetet är nu avslutat.

Sponsringen avsåg musei- och utställningsverksamhet enligt nämndens uppdrag i reglemente. Sponsringen medförde en kvalitetshöjning av den ordinarie verksamheten och utgjorde ett mindre komplement till finansieringen av utställningen. Samarbetet bedöms vara i linje med Göteborgs Stads policy och riktlinje för sponsring.

Kulturnämnden har inte fattat beslut om nya sponsringsåtaganden under 2018.

2.5.3 Uppföljning av program för e-samhälle

Kulturförvaltningen är en av stadens mest publika förvaltningar. Detta ställer krav på en adekvat digital närvaro med uppdaterad information om verksamheten och enkla och användarvänliga e-tjänster. Förvaltningens verksamheter och tjänster tillgängliggörs via hemsidor, appar och via sociala medier. Museerna arbetar aktivt med att digitalisera sina samlingar och utveckla möjligheter att få tillgång till föremålen digitalt. Under 2018 infördes stadens fritt tillhandahållet trådlösa nät, *goteborgfree*, vilket underlättar för besökarna.

Biblioteken digitaliserade tidigt sina tjänster genom att tillgängliggöra fysiska medier digitalt och ge användarna möjlighet att söka, reservera och låna om medier via e-tjänster. Genom digitalisering och automatisering av mediehantering (utlån, återlämnings- och sorteringsautomatisering) har tunga arbetsmoment rationaliserats bort, verksamheten effektiviserats och besökare till biblioteken har erbjudits ökad service genom t.ex. självservice utanför bibliotekens öppettider. I takt med förändrade mediavanor ställs högre krav på biblioteken att erbjuda e-böcker och andra digitala tjänster som t.ex. strömmande film. I dag erbjuds e-böcker, e-ljudböcker, digitala tidningar och tidskrifter på olika språk. Ett projekt för att kunna erbjuda strömmande film är påbörjat 2018 och förhoppningen är att under andra kvartalet 2019 kunna erbjuda strömmande barnfilm. Biblioteket arbetar kontinuerligt med att hitta nya leverantörer och tjänster, men också med att underlätta användningen av tjänsterna genom utbildning av såväl medarbetare som allmänhet, marknadsföring, stöd och support.

Inom ramen för arbetet med program för e-samhälle utvecklade Stadsbiblioteket tillsammans med Konsument- och medborgarservice appen *Biblioteket*. I ett initialt skede testades teknik för inomhusnavigering med hjälp av s.k. beaconteknik. Under projektet utvecklades en fullskalig biblioteksapp som lanserades i februari 2018. Appen innehåller förutom traditionella bibliotekstjänster även digitala visningar för t.ex. gymnasieklasser, konstvisning och en visning på lätt svenska. Genom koppling till stadens kalendarium kan användaren enkelt se aktuella aktiviteter på stadens folkbibliotek. En kartfunktion och koppling till Västtrafik hjälper besökaren att ta sig till önskat bibliotek och ger besökaren information om tillgänglighet och öppettider. Appen finns idag på tre språk, svenska, engelska och arabiska. I appen och bibliotekens andra digitala kanaler finns möjlighet att chatta med biblioteket. Appen har utvecklats till att bli ett arbetsredskap för medarbetarna och har ökat tillgängligheten till folkbiblioteken och medieutbudet. Appens teknik går att applicera och utveckla för fler verksamheter i

staden. I kulturförvaltningen skulle den kunna användas för att utveckla motsvarande tjänster för museerna.

Nämndens olika former av kulturstöd digitaliserades och lanserades som e-tjänster 2013. Det fria kulturlivets behov av att enkelt kunna söka och följa beslutsprocessen för ansökan är stor. Nuvarande system som även används av idrotts- och föreningsförvaltningen och social resursförvaltning fungerar bristfälligt, kräver stora personella insatser och ger inte önskad funktionalitet för de sökande. SKL har sedan 2016 arbetat med att upphandla ett nytt system för digitalisering av boknings- och bidragsprocesser för ca 197 kommuner. Göteborg deltar som pilotkommun och är en av initiativtagarna till upphandlingen. Under året har Intraservice intensifierat arbetet med att förbereda förvaltningarna. Förhoppningen är att SKL håller tidplan och att ett ramavtal finns på plats före sommaren 2019. Efter det ska förnyad konkurrensutsättning ske och de valda leverantörerna bygga sina lösningar. Byte av systemstöd beräknas ske under 2020.

Under 2018 upphandlades ett nytt system för kassa och bokning. Systemet implementeras under första kvartalet 2019 och innebär att visningar och biljetter m.m. kan bokas på nätet, vilket är efterfrågat. Internt i förvaltningen har flertalet mötesrum också försetts med Skype-utrustning i syfte att underlätta och effektivisera möten.

Förvaltningen genomför olika brukarundersökningar och får därigenom många förslag, tips och idéer som ligger till grund för verksamhetsutvecklingen.

2.5.4 Övriga beslut och/eller uppdrag

Kulturnämnden har ett processägaransvar och uppföljningsansvar för tillämpningen av enprocentsregeln i Göteborgs Stad. Kulturnämnden har även särskilda uppdrag i Biblioteksplan för Göteborgs Stad och ansvarar för ett antal åtgärder inom handlingsplanerna för Göteborgs Stads kulturprogram. Nedan rapporteras dessa uppdrag, liksom nämndens ansvar och uppdrag i samhälls- och stadsutveckling.

2.5.4.1 Uppföljning av enprocentsregelns tillämpning i stadens förvaltningar och bolag

Kulturnämnden har till uppgift att verka för att konsten blir ett naturligt och framträdande inslag i samhällsmiljön. Förvaltningen, genom enheten Göteborg Konst, driver konstprojekt som involverar platsen, invånarna och de sociala relationer som finns i en stad. De senaste 10 åren har den offentliga konsten genomgått en reformering och under 2018 fick Sverige även ett nytt nationellt mål för arkitektur-, form- och design. I regeringens proposition *Politik för gestaltad livsmiljö* anges att konstnärliga, kulturhistoriska och sociala kvaliteter anses lika viktiga som arkitektur-, form- och design och att den ökade utbredningen av enprocentsregeln i landet haft avgörande betydelse för denna attitydförändring.

Enprocentsregeln är ett viktigt strategiskt verktyg för att skapa relevanta och hållbara förutsättningar för den offentliga konsten i samverkan med andra gestaltande kompetenser i stadsutvecklingsprocesser. Kulturförvaltningen har de senaste fem åren arbetat intensivt för att metodutveckla och utforma goda rutiner för att säkerställa konstnärligt handlingsutrymme och samtidigt skapa ett välfungerande tvärsektorielt samarbete med stadens byggande bolag och förvaltningar. Förvaltningen har idag goda samverkansrelationer med ett flertal bolag och förvaltningar, dock återstår arbete vad gäller att utveckla långsiktiga och hållbara rutiner. Processerna är inte tillräckligt inarbetade och för individberoende, dessutom är kunskapsöverföringen inom och mellan bolagen/förvaltningarna i det närmaste obefintlig. Arbetet med konsten måste

hanteras utifrån ett helhetsperspektiv. Det är därför av stor vikt att få kontinuitet i processerna så att den kompetens som sakta byggs upp inom respektive bolag/förvaltning tillvaratas.

Kulturförvaltningen förordar att alla byggande bolag och förvaltningar tillsätter en konstansvarig med uppgift att samordna och driva frågor som rör de egna konstansatningarna t.ex. hantering av ekonomiska medel, administrera upphandlingsprocesser, ta fram plan för underhåll, vara stöd till bolagets/förvaltningens projektledare samt ansvara för kontakten med Göteborg Konst.

Konstprojekten löper generellt över fem år och medel avsätts som tas i anspråk under en följd av år. För perioden 2016–2018 har de kommunala bolagen och förvaltningarna tillsammans redovisat 56 konstprojekt. Avsatta medel som redovisats i uppföljningen av enprocentregeln 2016–2018 är 80 mnkr. Utfallet 2018 dvs. förbrukade medel under året uppgår till 16,7 mnkr. Efter att enprocentregeln infördes 2013 har 20 konstverk färdigställts och ytterligare ett 20-tal är i produktion.

Den offentliga konsten har idag bättre förutsättningar att möta de utmaningar som följer med omfattade stadsutveckling och samhällsförändring. När den fria konsten ges utrymme i livsmiljön aktiveras de offentliga rummen. Konsten tillför nya perspektiv och bidrar med demokratiska kvaliteter samt skapar värden för allmänheten att ta del av och uppleva tillsammans. På så vis kan konsten förstärka och fördjupa både etiska och existentiella dimensioner av våra publika mötesplatser, sådant som inte alltid låter sig uttryckas i ord.

Färdigställda konstverk 2013–2018:

1. Stadsbiblioteket, Yvonne T Larsson, *Går du ofta hit eller?*
2. Stadsbiblioteket, Kent Karlsson, *Lorem ipsum*
3. Studentboende, Selma Lagerlöfs torg, Ekta&Ollio, väggmålning
4. Torshallen, klättervägg, Fredrik Norén, *Mount Everest*
5. Göteborgs Hamn, ID-port, Runo Lagomarsino, *Europa*
6. Bravida Arena, Per Petersson, *TIFO*
7. Bravida Arena, Thomas Nordström& Annika Oskarsson, *Alla möter alla*
8. Bostadshus, Egnahemsvägen, Åsa Greaker, *Glaserad grönska*
9. Parkeringshuset Snipan, Första Långgatan, Martin Formgren, *Albedo*
10. Redbergsparken, Alina Chaiderov, *UT*
11. Gång och cykeltunnel under Västerleden i Tynnered, Patrik Bengtsson, *Tidstunneln*
12. Jöns Rundbäckes plats, Klas Eriksson, *We can be local, just for one day*
13. Lorensbergsparken, Sara Nilsson, *Kultur&Natur*
14. Utanför Scandinavium, Judith Hopf, *A line*
15. Santos Idrottshall, Éva Mag, *Jag + Du = Vi*
16. Återvinningscentral, Rannebergen, Ilja Karilampi, *thinking thinking dot dot dot*
17. Gångtunnel vid Fjäderharvsgatan, Angered, Pia Männiko, *Forest Sound*
18. Fasad till Nya Lundenhallen, Örgryte, Mikeal Johansson, *Game changer*
19. Blidvädersgatan, Ragnhild Alexandersson, *Naga*
20. Sävenäsverket, Jessica Lloyd-Jones, *Forest Fuel*

I kommunfullmäktiges handling (2012 nr 204) i samband med beslut om enprocentregelns införande och om kulturnämndens processägar- och uppföljningsansvar för arbetet (2013-01-31 § 25) anges att kulturförvaltningen behöver resurser för uppdraget. Resurserna förutsätts kunna finansieras med att 10 procent av den procent som ska användas för konstgestaltning avsätts för kulturnämndens nya uppdrag och att kostnaden kan debiteras beställaren av kulturförvaltningen.

Under de första åren efter att regeln infördes, prioriterade förvaltningen att öka kännedomen om fullmäktiges beslut, om enprocentregelns syfte och mål samt att utforma arbetssätt för uppdraget med byggande förvaltningar och bolag i staden. Därför avvaktade förvaltningen med att införa den ekonomiska modellen för att finansiera kulturnämndens del i uppdraget. Anledningen var också att arbetet bedömdes kunna hanteras inom kulturnämndens befintliga resurser under en begränsad period. Sedan ett par år tillbaka har arbetet med enprocentregeln ökat i takt med stadens kraftiga utveckling. Finansieringsmodellen enligt kommunfullmäktiges beslut behöver därför initieras och implementeras i relation till byggande nämnder och bolag. Förvaltningen har försökt hitta sätt att verkställa finansieringsmodellen, men utan framgång vilket innebär en risk både för kulturförvaltningens ekonomi, arbetsmiljö och möjlighet att utföra uppdraget.

2.5.4.2 Samhälls- och stadsutveckling

Västlänken

Förvaltningens arbete inom ramen för Västlänken är omfattande. Enheterna Göteborg Konst respektive Stadsutveckling medverkar i en rad processer och ingår i flertalet arbets- och referensgrupper.

Göteborg Konst arbetar utifrån programmet *Konst under byggtiden* och det gemensamma konstprogrammet för Västlänken *Kronotopia*. Under 2018 har inledande samtal förts om samverkan med två lokala producerande plattformar för samtidskonst i Göteborg. Avtal med dessa parter kommer att slutas i början av januari 2019. En viktig del i arbetet är även att Göteborg Konst följer utvecklingsarbetet och produktionsstart för de konstprojekt som redan är upphandlade av Trafikverket och Statens konstråd. Arbetet kring station Centralen har intensifierats och praktisk samverkan med konstnär, arkitekt och Statens konstråd har inletts. Samordning av stadens erbjudande till Trafikverket gällande projektet *Staden runt byggplatsen* har också varit i fokus och i slutet av året erhöles finansiering till tre av byggplanksprojekten. Förvaltningen har valt att fokusera på konstnärliga uttryck och möjligheten att lära mer om stadens historia genom stadsvandringar. Under året har en lista med åtgärdsförslag färdigställts inom ramen för programmet *Göteborg förstärkt* och avtalsdiskussioner med Trafikverket har inletts om genomförandet. Det praktiska arbetet med arkeologiska utgrävningar inom ramen för Västlänken har också startat och förvaltningen är delaktiga genom uppdragsarkeologin.

Kulturnämnden erhöles 1 000 tkr i extra ersättning från Trafikverket 2018 för arbetade timmar med Västlänken. För 2019 erhöles kulturnämnden endast 96 tkr i extra ersättning, trots att uppdraget kvarstår i samma omfattning.

Jämlikt Göteborg

Förvaltningen har arbetat med samtliga målområden inom Jämlikt Göteborg och har riktat flera satsningar och aktiviteter till förskolor, skolor och äldreboenden i Göteborgs prioriterade områden parallellt med generella insatser för alla i staden. Exempel är kultursommarjobb, sommarunderhållning, museilektioner, cirkusskola, urban konst, samarbete mellan museer och fritidsgårdar t.ex. Mixgården, bokbussverksamheten samt aktiviteter inom ramen för *Staden där vi läser för våra barn*. Förvaltningen har också medverkat i stadens lovsatsning för barn och unga mellan 6–15 år som finansierats via medel från Socialstyrelsen.

Under året genomfördes en workshop för samtliga chefer kring hur kulturförvaltningen ytterligare kan bidra till ett Jämlikt Göteborg genom att systematisera och utveckla de

insatser och arbete som redan görs. Workshopen resulterade bl.a. i beslut om att förvaltningens jämlikhetsarbete fortsättningsvis ska ske genom att arbeta relationsskapande och med långsiktiga samarbeten, vilket ökar satsningarnas kvalitet och hållbarhet.

Förvaltningens strategiska arbete dels för en ökad medveten kulturplanering i stadsutvecklingen och dels för mer likvärdig kultur för barn- och unga i staden bl.a. genom framtagna stadsövergripande planer, bidrar också till arbetet inom Jämlikt Göteborg.

Näringslivstrategiskt arbete

Kommunfullmäktige har under 2018 beslutat om ett näringslivsstrategiskt program för Göteborgs Stad som beskriver hur staden gemensamt ska arbeta med strategiska näringslivsfrågor på ett målinriktat sätt. Sex strategiska områden har identifierats: kompetensförsörjning, attraktionskraft, infrastruktur och tillgänglighet, markberedskap och fysisk planering, företagsklimat och innovationskraft. Förvaltningen medverkar sedan hösten 2018 i arbetsgrupperna för *Attraktionskraft* och *Innovation* vilka även är de områden och mål i programmet som kulturnämnden utsetts delansvariga för. Exempel på insatser för att stärka attraktivitet och innovation är att staden ska skapa tillåtande miljöer som främjar entreprenörskap, att marknadsföra staden genom att utveckla berättelsen om Göteborg samt att satsa på kreativa näringar som katalysator för innovation. Syftet är att i ett första skede 2019 besluta om gemensamma aktiviteter som sträcker sig fram till 2021. Eftersom kulturnämnden är delansvarig kan det innebära ekonomiska åtagande.

Lokalförsörjningsprogram

Lokalsekretariatet har i uppdrag att ta fram ett Lokalförsörjningsprogram för Göteborg Stad med syfte att förbättra den strategiska styrningen av stadens lokalförsörjning för kommunal service. Förvaltningen har tillsammans med bl.a. andra förvaltningar och bolag medverkat i att ta fram rätt prioriteringar för staden och delge erfarenheter av det egna arbetet med lokalfrågor. Programarbetet fortsätter under 2019 då en formell samrådsremiss ska besvaras av kulturnämnden.

Överföring av stadsdelsbiblioteken

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2018 att ansvaret för de 23 folkbiblioteken i stadsdelarna ska överföras till kulturnämnden. I maj fick kulturförvaltningen i uppdrag av stadsledningskontoret att leda och genomföra överföringen. En genomförandeorganisation tillsattes och under hösten 2018 har olika grupper för ekonomi, HR, kommunikation, fastighet, lokala samarbeten, IT och verksamhet, arbetat med planering och förberedelse av den gemensamma folkbiblioteksorganisationen. Både representanter för stadsdelsförvaltningar, stadsledningskontoret och kulturförvaltningen har ingått i arbetsgrupperna. Överföring av ansvaret planeras ske den 1 april 2019. Införandet av den nya organisationen och implementering av nya arbetssätt m.m. kommer göras under en längre tidsperiod om ett par år. Syftet med att samla folkbiblioteken i en gemensam organisation är att stärka biblioteksverksamheten och möjliggöra samordningsvinster på sikt samt bygga en stark organisation för en effektiv verksamhet med fokus på användarnas behov och med en hållbar arbetsmiljö. Ekonomiska principer för överföringen och hur kulturhusen ska hanteras har ännu inte beslutats. För en framgångsrik gemensam biblioteksorganisation är det avgörande att tillräckliga ekonomiska resurser tillförs kulturnämnden.

2.5.4.3 Uppdrag inom Biblioteksplan för Göteborgs Stad

Arbetet med kulturnämndens uppdrag i Göteborgs biblioteksplan 2013–2021 pågår.

En bibliotekslokaliseringsanalys har arbetats fram i samverkan med stadsdelsförvaltningarnas sektorchefer för Samhälle och kultur. Analysen ska användas i stadens planering för en så tillgänglig och effektiv biblioteksservice som möjligt i Göteborg.

Uppdraget att föreslå former för hur biblioteksservice kan vara en integrerad del i stadens planering för utveckling och tillväxt är också påbörjat. För att tydliggöra placeringen av befintliga bibliotek i syfte att uppnå en god biblioteksstruktur i staden genomfördes en GIS-kartläggning under 2016 av bibliotekens placering i förhållande till behov. Data uppdaterades i november-december 2017 och analys och rapport beräknas vara klara under 2019. Resultatet ska tydliggöra placeringen av befintliga bibliotek samt utgöra en kunskapsbas vid framtida ombyggnationer och nyetableringar av bibliotek i Göteborg.

Uppdraget att föreslå former för beaktande av biblioteksservice i detaljplanearbetet pågår i samarbete med förvaltningens kulturstrategiska avdelning och framtagandet av Göteborgs Stads plan för kulturplanering.

En del i uppdraget om god biblioteksstruktur i staden var även att utreda bokbussarnas roll och hållbara framtid, vilket genomfördes 2016 och redovisades kulturnämnden i februari 2017. Miljöfrågan bedömdes då avgörande varför elhybridbussar föreslogs som den mest långsiktigt hållbara lösningen för bokbussarnas fortsatta verksamhet. Kulturnämnden tillfördes medel 2018 för att gå vidare med upphandlingen. I samband med att förvaltningen påbörjade upphandlingsprocessen genomfördes ett förnyat utredningsarbete som visade att eldrivna bussar idag är det mest hållbara alternativet. Kostnadsutvecklingen har dock medfört att leasing av två bussar är högre idag än vad förvaltningens första utredning från 2016 visade. Två nya eldrivna bokbussar är i år upphandlade och kulturnämnden har hemställt om utökad budgetram från 2020 för de ökade leasingkostnaderna. Bokbussarna beräknas vara i bruk halvårsskiftet 2020.

Uppdraget att redovisa modeller för lämpligt utformade skolbibliotek har överförts till den nybildade grundskolenämnden.

Uppdraget att ta fram förslag till utformning av och systemägarskap för ”det digitala biblioteket” och övrigt IT-stöd för biblioteksverksamheten är påbörjat. Den tekniska utvecklingen med systemutveckling och utveckling av innehåll i digital form som t.ex. databaser och e-böcker, innebär i praktiken att ett gemensamt digitalt bibliotek delvis redan finns i staden idag. En gemensam biblioteksapplikation har tagits fram för att öka tillgängligheten till folkbibliotekens tjänster. När folkbiblioteken 2019 får en gemensam huvudman kan frågan om det digitala biblioteket aktualiseras. I syfte att förenkla och effektivisera hanteringen av det gemensamma medieflödet och värdera behovet av ett framtida logistiksystem har en processkartläggning genomförts. Arbetet fortsätter 2019.

Uppdraget att ta fram förslag till framtida finansiering av och ansvar för bibliotekstjänster till vuxenstudier kommer enklare kunna hanteras med gemensam huvudman för folkbiblioteken, men behöver även utredas i samarbete med andra förvaltningar.

Uppdraget att ta fram förslag till samverkan och samspel mellan arkiv, bibliotek och museer är genomfört och överlämnat till sektor museer.

2.5.4.4 Åtgärder i handlingsplanerna för Göteborgs Stads kulturprogram

Göteborgs Stads kulturprogram antogs av kommunfullmäktige 2013. Därefter utarbetades handlingsplaner i samverkan med representanter för stadens fack- och stadsdelsförvaltningar, stadsledningskontoret, regionen och det fria kulturlivet. Handlingsplanerna och föreslagna åtgärder antogs av kulturnämnden 2016. Nämnden fick därefter 1,6 mnkr genom kommunstyrelsens kompletterande budgetbeslut 2016 samt 2,0 mnkr i kommunfullmäktiges budgetram 2017 och 2018 för att förverkliga framtagna handlingsplaner och antagna åtgärder.

Utreda en stadsövergripande policy för att erbjuda hållbara ersättningar till konstnärer vid engagemang i stadens verksamheter

Förvaltningen har kartlagt konsekvenser och möjligheter med en stadsgemensam policy för ersättningar till konstnärer som anlitas av Göteborgs Stad. Uppdraget redovisades och förklarades fullgjort 2018-10-23 § 159. Utredningen synliggör att staden saknar ett gemensamt förhållningssätt och att arvodering sker olika, ofta efter bedömning och förhandling från fall till fall. En stadsgemensam policy skulle bidra till konstnärlig utveckling men också öka likabehandlingen i stadens verksamheter avseende arvodering. Att utforma och implementera en sådan policy medför emellertid stora ekonomiska konsekvenser och behöver ske i flera steg. Det kräver att ytterligare resurser tillförs om den ska kunna efterlevas av stadens förvaltningar och bolag utan att kulturutbudet minskar. Förvaltningen har fått i uppdrag att som ett första steg utreda en policy och regler för arvodering och ersättningsnivåer vid anlitan av konstnärer i kulturnämndens egna verksamheter. I senare skede kan nämnden ta ställning till om policyn och framtagna regler bedöms möjliga att överföra till andra verksamheter i staden och följaktligen väcka ett sådant ärende till kommunfullmäktige.

Årligen genomlysna ett konstområde i Göteborg avseende rådande förutsättningar och utvecklingsbehov

Under 2017 genomlystes området samtidskonst och uppdraget redovisades till kulturnämnden 2017-09-26 § 159. Utredningen visar att de flesta institutioner, projekt, gallerier och konstnärer som är verksamma inom samtidskonstfältet i Göteborg är underfinansierade. Andra viktiga frågor är tillgången till lokaler och hållbar hyressättning samt hållbar försörjning och möjlighet att verka långsiktigt. Hög ägardirektiv samt den utredning som genomförts angående hållbar hyressättning för kulturverksamheter är viktiga delar i att åtgärda problematiken.

Under 2018 genomlystes området mode, design, konsthantverk och arkitektur i Göteborg. Uppdraget redovisades kulturnämnden 2018-06-12 § 100. Utredningen konstaterar att Göteborg har behov av samordning och kraftsamling inom området för att driva och stärka sektorn samt kulturella och kreativa näringar i Göteborg. Kulturnämnden har beslutat att ta fram en plan för arbetet med Röhsska museet som samlande nod i staden, regionen och nationellt för dessa frågor. Röhsska museet har från 2018 även fått ett förtydligat statligt uppdrag av Kulturdepartementet att utveckla sin mötesplatsfunktion för konsthantverk och design i samverkan med lokala, regionala och nationella aktörer.

Kommunicera Kulturstaden Göteborg och utarbeta en strategi och kommunikationsplan för detta som koordineras med stadens evenemangsstrategi

Kulturnämnden godkände 2018-12-11 § 209 förvaltningens förslag till *Plan för att kommunicera Kulturstaden Göteborg 2019–2021*. Syftet med planen är att främja stadens kulturliv och attraktionskraft. Planen anger fyra strategier och konkreta

aktiviteter för att kulturförvaltningen och Göteborg & Co gemensamt ska bidra till att Göteborg i hög grad förknippas med konst och kultur. Kulturförvaltningen och Göteborg & Co har inte tidigare haft en gemensam överenskommelse att kommunicera Kulturstaden Göteborg. I planen formuleras en ömsesidig ambition i att låta kulturen ta större plats när berättelser om Göteborg lyfts fram lokalt, nationellt och internationellt.

Att kartlägga tillgången till kultur för barn och unga samt utarbeta en barn- och ungdomskulturplan för Göteborgs Stad

Kulturnämnden har 2018 beslutat att remittera förvaltningens förslag till *Göteborgs Stads plan för barn- och ungdokultur 2019–2023* till nämnder och styrelser i Göteborgs Stad för yttrande senast den 1 april 2019. Planen har tagits fram utifrån genomförd kartläggning och de styrkor, svagheter, utmaningar och möjligheter som identifierats gällande kultur för barn och unga i Göteborg. Planen fokuserar huvudsakligen på strategisk utveckling för att uppnå en mer jämlik tillgång till konst och kultur för barn och unga. Planen innefattar totalt åtta insatser inom tre olika områden: tillgång till konst och kultur inom alla skolformer, infrastruktur för barnkulturstaden Göteborg samt strategisk utveckling.

Utveckla kulturkonsekvensanalyser i ett antal utvecklingsprojekt i staden samt utarbeta en kulturplaneringsstrategi som underlag till Stadsutveckling 2035

På kulturnämndens sammanträde 2018-12-11 § 211 presenterade förvaltningen resultatet av de kulturkonsekvensanalyser som genomförts i Lindholmen och Kortedala. Förvaltningen har även tagit fram en *Plan för kulturplanering för Göteborgs Stad 2019–2023* som beskriver hur olika kulturella resurser och kulturvärden ska omhändertas i stadens utveckling. Planen ska vara vägledande för beslut inom stadsutvecklingsprocesser och därmed skapa goda förutsättningar för kulturen på sikt. Konkreta insatser föreslås för att åstadkomma en mer medveten kulturplanering utifrån fem kulturvärden: kulturmiljö, kulturella mötesplatser, estetik, kreativa verksamheter och identitet. Kulturnämnden har beslutat att remittera förvaltningens förslag till plan för kulturplanering till berörda nämnder och styrelser samt övriga remissinstanser för yttrande senast den 1 april 2019.

Fortsatt kulturstrategiskt arbete

Samtliga åtgärder i handlingsplanerna är således genomförda eller hanteras i pågående remissförfarande inför beslut. Kulturnämnden erhåller fr.o.m. 2019 inte längre medel för arbetet i kommunbidragsramen. Det innebär emellertid inte att arbetet är avslutat. Kulturnämnden har i uppdrag enligt reglemente att samordna stadens kulturstrategiska arbete och nu fortsätter förvaltningens arbete med att omhänderta resultat och föreslagna förändringar utifrån hittills genomförda insatser. När framtagna planer antagits vidtar även implementeringsarbetet och att utveckla nya eller förändrade arbetssätt i staden. Göteborgs Stads kulturprogram behöver också revideras inom de närmaste åren, utifrån förändringar i omvärlden sedan programmet antogs 2013 och utifrån nu rådande förutsättningar för konsten i Göteborg och för staden som organisation. De ca 2 000 tkr som kulturnämnden erhållit per år under 2016–2018 borde bli en del av nämndens permanenta budgetram då det kulturstrategiska uppdraget kvarstår.

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Kommunfullmäktiges mål - tabell

Kommunfullmäktiges mål	Måluppfyllelse	Kort kommentar - enligt anvisning
Göteborg ska vara en jämlik stad	■ Viss	
De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla Göteborgs Stad verksamheter	■ God	
Den strukturella könsdiskrimineringen ska upphöra.	■ Viss	
Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka	■ Viss	
Idrotts- och föreningslivet ska nå fler målgrupper		Kulturnämnden har inte prioriterat målet
Livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska förbättras.		Kulturnämnden har inte prioriterat målet, men bidrar till måluppfyllelse genom arbetet för att öka tillgängligheten till kultur och för att psykiska, fysiska, geografiska eller ekonomiska faktorer inte ska utgöra hinder för människors möjligheter att ta del av/utöva kultur.
Individ- och familjeomsorg ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare		Kulturnämnden har inte prioriterat målet
Alla elever ska oavsett bakgrund nå målen inom skolan och kunna utvecklas till sin fulla potential		Kulturnämnden har inte prioriterat målet
Äldres livsvillkor ska förbättras		Kulturnämnden har inte prioriterat målet, men bidrar till måluppfyllelse genom arbetet för att öka tillgängligheten till kultur för äldre.
Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp	■ Viss	
Bostadsbristen ska byggas bort och bostadsbehoven tillgodoses bättre		Kulturnämnden har inte prioriterat målet, men bidrar till måluppfyllelse genom arbetet för ökad tillgängligheten till kultur, med att värna kulturvärden i stadsutveckling och för ökad kulturplanering i staden.
Det hållbara resandet ska öka	■ God	
Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	■ Viss	Kulturnämnden har skapat platser för praktik, arbetsträning och olika typer av arbetsmarknadsåtgärder för grupper långt från arbetsmarknaden. Varje år möjliggörs ett femtiotal praktikplatser, dock inte alla inom ramen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden. Kulturnämndens målsättning att påbörja ett mer systematiskt arbete med arbetsmarknadsåtgärder och praktikplatser m.m. för att på sikt bredda

Kommunfullmäktiges mål	Måluppfyllelse	Kort kommentar - enligt anvisning
		rekryteringsvägar och urvalsbasen av sökande till förvaltningens tjänster, samt att etablera kontakter med professionellt utbildade som idag står långt från arbetsmarknaden, har inte uppnåtts. Bedömning av måluppfyllelse har därför ändrats från god till viss.
Göteborg ska vara en hållbar innovationsstad med ökande jobbtillväxt		Kulturnämnden har inte prioriterat målet
Göteborgarnas möjlighet att turista i sin egen stad ska öka	■ God	
Tillgängligheten till kultur ska öka	■ Viss	
Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra	■ God	
Göteborg Stad ska öka andelen hållbara upphandlingar		Kulturnämnden har inte prioriterat målet

3.2 Kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden

Uppdrag från kommunfullmäktiges budget	Har uppdraget genomförts? JA/Nej. Om inte ge en kort kommentar om orsak och eventuellt till vilken del uppdraget har genomförts
Likabehandlingsplaner ska tas fram utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetet ska gälla ur både invånar- och medarbetarperspektiv.	JA
Inom ramen för fokusområde tre "Skapa förutsättningar för arbete" i Jämlikt Göteborg ska alla nämnder och styrelser ta fram och genomföra en plan i samverkan med Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	NEJ - Arbetet har inte kunnat fullföljas pga. hög arbetsbelastning främst för chefer och stödfunktioner, samt bristande möjligheter att skapa goda förutsättningar för mottagande och stöd avseende nya medarbetare. Dock har förvaltningen kunnat erbjuda ca 50 praktikplatser och arbetsmarknadsåtgärder under året. Exempelvis har förstärkningstjänster tillämpats inom sektor bibliotek.
Assisterande tjänster ska erbjudas i förvaltningar och bolag utifrån stegvisa jobb och kunskapslyftet samt en genomförd inventering i samverkan med fackliga organisationer.	NEJ - Förvaltningen har inte erbjudit assisterande tjänster, dock förstärkningstjänster inom sektor bibliotek.
En samverkansplattform ska skapas ihop med akademi, de kreativa och kulturella branscherna och ideella aktörer inom mode, design, konsthantverk och arkitektur	NEJ. BRG har ansvaret för att genomföra uppdraget i samverkan med kulturförvaltningen. Kulturförvaltningen har i samarbete med BRG genomfört en rad aktiviteter och genomfört egna aktiviteter för att kartlägga området i dialog med externa aktörer. Inget förslag har tagits fram eller beslut fattats avseende utformning av en samverkansplattform.
För att främja en levande och trygg stadsmiljö ska öppettiderna förlängas på några utvalda bibliotek, fritidsgårdar och ungdomsverksamheter i olika delar av Göteborg.	JA. Frilagret har under sept-dec med hjälp av satsningen genomfört 51 deltagardrivna evenemang av och med unga. En extra ambassadör har anställts för att stärka det relationsskapande arbetet och öppettiderna har utökats. Verksamheten på 300 m ² har förstärkts bl.a. genom filmworkshops för unga. Ungdomsverksamheten Dynamo har haft fler aktiviteter kvälls- och helgtid. Flera uppsökande aktiviteter har genomförts t.ex. en helgkurs i streetfoto

Uppdrag från kommunfullmäktiges budget	Har uppdraget genomförts? JA/Nej. Om inte ge en kort kommentar om orsak och eventuellt till vilken del uppdraget har genomförts
	<p>på KulturATOM i Angered och hiphopworkshops i samarbete med verksamheterna Lighthouse och Rätt fram - föreningar som vänder sig till ensamkommande flyktingar.</p> <p>Eftersom medlen erhöles först vid halvårsskiftet 2018 har resurserna inte kunnat nyttjas fullt ut innan årets slut och vissa insatser har senarelagts i väntan på att en ny skapandeyta på Stadsbiblioteket ska färdigställas.</p>
Andelen chefer födda utanför nordn ska öka kraftigt och aktivt följas upp	NEJ - Arbetet har inte kunnat intensifieras. Hög arbetsbelastning har inte gjort möjligt att systematisera och strategiskt satsa på frågan.
Andelen kvinnliga chefer inom manligt dominerade verksamheter ska överstiga andelen kvinnor inom samma verksamhet	NEJ - Förvaltningens chefsvakanser under året har inte varit inom verksamhetsdelar som är manligt dominerade. Förvaltningen har rekryterat 11 chefsbefattningar under året varav 9 kvinnor.

3.3 Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges budgetuppdrag

3.3.1 Uppdrag kring enkelt avhjälpda hinder

Alla enkelt avhjälpda hinder är åtgärdade i kulturnämndens lokaler.

3.3.2 Alla nämnder och styrelser ska utveckla ett samarbete med civilsamhället.

Förvaltningens kärnverksamhet baseras i hög grad på nära samverkan med civilsamhället i enlighet med modellen. Förvaltningsledningen har inte utsett en enskilt ansvarig för utveckling av samverkan med civilsamhället, utan varje sektorchef ansvarar för att utveckla samverkan utifrån det egna verksamhetsområdet.

Sektor museer har som utgångspunkt i sitt uppdrag att erbjuda ett allsidigt, mångbottnat utbud där rum för delaktighet, eget skapande och tillgänglighet till samlingar prioriteras. Nära samarbete med föreningar, enskilda och andra institutioner är därmed högt prioriterat. Ett exempel är samarbetet med unga från Mixgården i Hammarkullen i samband med utställningen Bygga, Leva, Bo - Jens S Jensen, där unga bidrog både med innehållsutveckling och med organisering av den välbesökta invigningen. Ett annat exempel är Röhsska museets samarbete med Design Lab S i Biskopsgården där bl.a. ett expertråd av barn och seniorer har bildats under året för att arbeta med innehållsutveckling och Designverkstan (en efter-skolan-verksamhet) där unga får pröva kreativa metoder för att lösa designrelaterade uppgifter.

Sektor bibliotek samarbetar i programarbete och handledningsutbildningar med föreningar, intresseorganisationer, enskilda aktörer, institutioner och folkbildare. Stadsbiblioteket har t.ex. under hösten inlett ett samarbete med AgeCap, centrum för åldrande och hälsa på GU, som innefattar en föreläsningsserie och utställning om åldrande som fortsätter under våren 2019. Röda korset har deltagit med läxhjälp och språkcaféer. Seniornet har arrangerat datahandledning för äldre. I aktiviteter som syftar till kultur- och samhällsintegration för unga har ungdomsverksamheten Dynamo bl.a. samarbetat med Lighthouse och Rättfram.

Inom sektor fri konst och kultur har Göteborgs Konsthall t.ex. samarbetat med Stadsmissionen och Lövgårdetskolan i Angered kring kultur för barn och unga i

prioriterade stadsdelar. Stora Teatern har samverkat med flera aktörer inom civilsamhället under året som t.ex. Amnesty, Röda Korsets flyktingavdelning Göteborg, RFSU, QX RFSL, HIV Sverige, GaysiAngered, Afropé, Resandefolkets organisation, Romska kvinnoföreningen m.m. Frilagrets verksamhet bygger helt på initiativ från unga mellan 13–30 år och många initiativtagare är organiserade i olika ideella föreningar och idéburna organisationer.

4 Sammanställning av volym- och nyckeltal

VOLYM- OCH NYCKELTALSREDOVISNING	2018	2017	2016	2015
GRUNDUPPDRAG				
Sektor bibliotek				
Antal besök	1 561 939	1 587 755	1 540 899	1 513 198
Antal medieutlån	1 014 489	1 039 514	1 064 843	1 033 495
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	7 552	8 187	6 463	-
Antal pedagogiska aktiviteter, barn och unga	345	327	475	-
Antal utlån per årsarbetare	8 978	9 183	8 622	8 641
Kostnad per utlån	123	119	116	119
Kostnad per öppen timma	33 128	32 646	32 579	32 391
Antal besök per öppen timma	345			
Sektor museer				
Antal anläggningsbesök	531 017	672 617	744 053	737 170
<i>varav verksamhetsbesök</i>	<i>445 353</i>	<i>584 351</i>	<i>607 355</i>	<i>587 337</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga</i>	<i>145 842</i>	<i>185 895</i>	<i>185 904</i>	<i>176 642</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	60 009	51 700	59 787	62 276
Antal pedagogiska aktiviteter, barn och unga	1 836	1 712	2 221	2 333
Antal besök per öppen timma	148			
Sektor Fri konst och kultur				
Antal anläggningsbesök 1)	196 794	218 296	243 763	181 905
<i>varav verksamhetsbesök</i>	<i>196 794</i>	<i>218 296</i>	<i>243 763</i>	<i>181 548</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga 2)</i>	<i>8 818</i>	<i>11 315</i>	<i>11 626</i>	<i>11 531</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	11 657	12 437	-	-
Antal pedagogiska aktiviteter, barn och unga	709	519	-	-
Antal besök per öppen timma	24	28	25	24
MEDARBETARSKAP/LEDARSKAP				
Antal årsarbetare, arbetad tid	405	396	403	403
Andel kvinnliga medarbetare, i procent	70	70	71	70
Andel kvinnliga chefer, i procent	82	79	80	77
Antal rekryteringar, tillsvidareanställda	49	21	29	33
<i>varav kommuninterna rekryteringar</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
Nöjd medarbetarindex 3)	-	46	44	55
Nöjd ledarindex	-	46	56	62
Frisknärvaro	49	51	51	51
EKONOMI				
Andel finansierat av externa intäkter	13	13	15	14
Andel finansierat av verksamhetsbidrag	87	87	85	86
Kulturnämndens kommunbidrag per invånare, kr	712	703	684	692
Andel av totalt kommunbidrag i procent	1,3	1,3	1,3	1,4
Eget kapital	16 042	15 168	17 500	20 493
Stiftelser och gåvor				
Antal stiftelser och gåvor	20	21	23	24
Summa bundet eget kapital, tkr	222 330	139 262	205 026	195 846
Summa fritt eget kapital, disponibelt, tkr	14 539	11 005	9 498	12 492
Utbetalt kapital från stiftelser och gåvor, tkr	5 854	3 985	4 493	7 448

1) Endast Stora Teatern, Göteborgs Konsthall och Frilagret ingår i utfallet. 2) Endast Stora Teaterns besökande barn och unga ingår i utfallet. 3) Resultatet från medarbetarenkäten som genomfördes i november 2018 presenteras i mars 2019.

4.1 Analys och kommentar till volym- och nyckeltal

Besöksutveckling

Röhsska museet har varit stängt under året och Sjöfartsmuseet Akvariet stängde i september för om- och tillbyggnad.

Under 2018 har kultur nämnden totalt haft 2 289 750 anläggningsbesök till sina institutioner, vilket är en minskning med 188 918 besök, motsvarande 8 procent, jämfört med föregående år. Trots att två museer varit stängda under året/delar av året och därtill en mycket varm sommar som påverkat besöksantalet negativt, har nämndens intäkter ökat. Priset för museernas årsbiljett höjdes i år från 40 till 100 kr och en endagsbiljett till museerna har införts.

4.1.1 Sektor bibliotek

Sektor bibliotek hade 1 561 939 besök under 2018 vilket är en minskning med 1,7 procent jämfört med 2017 som var ett rekordår.

Stadsbiblioteket på Götaplatsen är stadens mest besökta kulturinstitution med ca 3 000–5 000 besök per dag och totalt 1 301 621 besök 2018. Den lilla filialen 300 m² behåller sin plats som stadens tredje mest besökta bibliotek efter Stadsbiblioteket och Lundby bibliotek. Biblioteket 300 m² är öppet 365 dagar om året har besökare från hela staden, turister och resande från närliggande kommuner.

Bibliotekets app som lanserades 2018 har laddats ner mer än 32 250 gånger och används av ca 600 personer varje dag. Besöken på bibliotekens katalogsida Gotlib har ökat med 50 procent. Någon fördjupad analys av trafiken har inte gjorts, men ett antagande är att appen som introducerades i början av året har påverkat antalet besök positivt.

Utlån av medier följer besökstrenden och har minskat något mot förra året. Utlån av e-medier utgör en allt större del av de totala lånen och särskilt ljudböcker lockar fler användare. Musik och film på cd och dvd fortsätter att minska. Människors förändrade medievanor ställer nya krav på bibliotekens tjänster och ett arbete med att hitta fler digitala leverantörer pågår. Arbetet för att anpassa biblioteksverksamheten till det digitala samhället, med digital närvaro och nya digitala tjänster som t.ex. appen *Biblioteket* är nödvändigt för att fortsatt erbjuda relevant och angelägen verksamhet för medborgarna.

Sektor bibliotek har erbjudit 1 108 programpunkter under året som engagerat 35 173 deltagare. Av programpunkterna har 345 riktats till barn/unga och engagerat 7 552 deltagande barn/unga. Det omfattande utbudet av organiserade handledningstillfällen och guidningar i bibliotekets innehåll har genomförts för 8 702 personer.

Bibliotekspresentationer för SFI-grupper, skolor och pensionärer har arrangerats vid 63 tillfällen för 1 170 personer.

Stadsbiblioteket är en plats som lockar människor i alla åldrar och med olika bakgrund. Många kommer till biblioteket för att låna och använda medier, men också för att delta i aktiviteter som t.ex. språkträffar och läxhjälp samt för bibliotekets för alla program. Biblioteket är också en plats för att vara i ett socialt sammanhang, även om man är där för att enskilt läsa, studera eller arbeta.

Stadsbiblioteket fortsätter att arbeta med projekt kopplade till mobiliseringsområdet Staden där vi läser för våra barn och strävar efter att nå barn och unga med läsfrämjande insatser också utanför biblioteksrummet.

4.1.2 Sektor museer

Sektor museer har haft 531 017 besök 2018. Under året har Göteborgs konstmuseum och Göteborgs stadsmuseum varit öppna 12 månader. Sjöfartsmuseet Akvariet hade endast öppet i 8 ½ månad innan stängningen för om- och tillbyggnad. Röhsska museet har varit stängt hela året. Det varma vår- och sommarvädret har också påverkat besöksantalet.

Det har funnits en osäkerhet huruvida det nya årsbiljettpriset och den nya dagbiljett som infördes 2018 skulle komma att inverka på publiktillströmningen. I samband med årsbokslut kan förvaltningen konstatera att inverkan har varit liten. Göteborgs konstmuseum och Göteborgs stadsmuseum har visserligen minskat antalet besök jämfört med 2017, men det var också ett exceptionellt välbesökt år för båda museer. Både Göteborgs konstmuseum och Göteborgs stadsmuseum har trots fint sommarväder och nya biljettpriser ändå besöksmässigt ett normalt år jämfört t.ex. med 2016. Fram till stängningen var antalet besök till Sjöfartsmuseet Akvariet också i linje med det normala.

Antalet pedagogiska aktiviteter är också i linje med det normala. Sjöfartsmuseet Akvariets pedagogiska arbete har fortsatt under hela hösten trots stängningen, vilket gör att museet når siffror som är helt i nivå med tidigare år. Stadens olika rum och stadsmuseet har varit arenor för fortsatt skolverksamhet. Även Röhsska museet har mött publik utanför huset i en rad externa aktiviteter.

4.1.3 Sektor fri konst och kultur

Sektor fri konst och kultur har totalt haft 196 794 anläggningsbesök på Göteborgs Konsthall, Stora Teatern och Frilagret 2018, vilket är en minskning motsvarande ca 10 procent jämfört med föregående år.

Stora Teaterns minskade anläggnings- och verksamhetsbesök kan till största del härledas till att sommarklubben Backstage inte bedrivits under året, vilket resulterat i en minskning om drygt 22 000 besök. Beläggningsgraden har gått ner något i relation till 2017, vilket oavsett utebliven Sommarklubb påverkat antalet anläggningsbesök. Det har även skett en minskning av antalet barn och unga som besökt Stora Teaterns föreställningar under året, något som kan förklaras av omorganisationen i staden i samband med bildandet av de nya nämnderna för grundskola och förskola. Däremot har Frilagret och Göteborgs Konsthall ökat anläggningsbesöken i förhållande till föregående år. Detta kan delvis förklaras med nämndens tilläggsbudget för utökad kultur för barn och unga inom fullmäktigeuppdraget att främja en levande och trygg stadsmiljö.

Besöksantalet på Frilagret har totalt ökat med 55 procent sedan 2015. Verksamheten nådde en topp 2016 som berodde på en markant ökad efterfrågan från unga initiativtagare och därefter en nedgång 2017 till följd av att verksamheten behövde skapa en mer hållbar arbetssituation, vilket resulterade i ett mindre antal arrangemang. Frilagret har under året återigen haft en ökning av verksamhetsbesöken om drygt 11 procent jämfört med föregående år. Antal arrangemang under året uppgick till 546 jämfört med 464 föregående år. Ökningen av antal arrangemang beror till stor del på tilldelade medel för att främja en levande och trygg stadsmiljö. Under mellandagarna möjliggjordes också genom de extra medlen en satsning på 29 unga kulturvinterjobbare med arrangemang för 11 445 åskådare.

Frilagret och Göteborg Konsthall redovisar inte antal barn och unga i sin besöksstatistik då de har fri entré och inget system för att räkna barn och unga manuellt.

Göteborgs Konsthall har årligen succesivt ökat besöken med totalt 16 procent sedan 2015, vilket beror på att verksamheten ökat sin synlighet i staden och genomfört

tematiska utställningar som lockat allt fler. Under året har visningsverksamheten stärkts med fler visningar och på olika språk. Konsthallen har erbjudit skapande workshops för barn och unga varje helg och antalet deltagare har ökat med 2 procent jämfört med 2017. Verksamheten har också gjort en särskild satsning inom programverksamhet och publika möten, vilket kan ses i det ökade antalet pedagogiska aktiviteter.

Göteborgs Konsthall och Stora Teatern har också bedrivit kostnadsfri lovverksamhet för barn och unga 6–15 år med medel från regeringens lovsatsning och som i år resulterat i medverkan av totalt 850 barn och unga.

4.1.4 Medarbetarskap och ledarskap

Antal årsarbetare har ökat under 2018 med ca 10 årsverken. Ökningen har inte skett inom ordinarie grundverksamhet utan inom utvecklingsprojekt och tillfälliga satsningar som t.ex. kultursommarjobben, vilket ökade från ca 100 till 200 personer och motsvarar sju årsarbetare.

Andelen kvinnor i förvaltningen är ca 70 procent, vilket också speglar ansökningsunderlaget till förvaltningens tjänster. Förvaltningens chefsgrupp är inte jämställd och andelen chefer som är kvinnor är något högre än andelen kvinnor i förvaltningen. Jämställdhetsförhållandet mellan cheferna har varit ganska stabilt de senaste åren.

Förvaltningens sjukfrånvaro har minskat med ca 0,5 procent och förväntas minska ytterligare utifrån pågående rehabiliterings- och omställningsarbete. Frisknärvaro har minskat något och tyder på att fler personer har varit sjuka under året mer än fyra gånger. 2018 har varit ett år med mycket frånvaro pga. förkylningar och influensa som drabbat yngre medarbetare, varav flertalet är småbarnsföräldrar.

4.1.5 Ekonomi

Andelen som finansieras med externa intäkter är oförändrad jämfört med föregående år. Andelen kommunbidrag per kommuninvånare ökar med motsvarande budgettillägg på 4 900 tkr för 2018. Trenden visar att andelen externa intäkter minskar då förmågan att höja priser och avgifter, för att kompensera för ökade kostnader i verksamheterna, minskar. Ett par exempel på detta är kraftiga hyresökningar för ombyggnationer av gamla ändamålsfastigheter samt ökade kostnader för kommungemensamma tjänster inom IT- och administrativa system. Det regionala bidraget till museiverksamheten har också minskat under de senaste åren.

5 Bokslut

5.1 Sammanfattande analys

Årets resultat

Årets resultat uppgår till 875 tkr vilket är en förbättring mot tidigare prognoser. Det innebär att eget kapital inte behöver tas i anspråk, utan istället ökar med 875 tkr.

Den första prognosen för året visade på -2 500 tkr där nämnden beslutade om att ianspråka eget kapital med motsvarande summa. Den negativa prognosen berodde på ökade kostnader för flytt och transport till de nya magasinerna i Säve samt evakuering av Sjöfartsmuseet Akvariet inför om- och tillbyggnad.

Positiva avvikelser

Händelser som bidragit till förbättringen beror främst på att förvaltningen inte kunnat nyttja tilldelade resurser för att främja en levande och trygg stadsmiljö fullt ut innan årets slut, motsvarande 1 500 tkr, då medlen erhöles först vid halvårsskiftet 2018. En ersättning från Trafikverket på 1 000 tkr för arbetet med Västlänken som beslutades på hösten, gjorde att förvaltningen hade svårt att planera om sin verksamhet. Under december månad ökade Stora Teatern sina biljettintäkter över prognos med 600 tkr. Dessutom avviker utjämningsbidragen positivt med 300 tkr.

Det är en utmaning för förvaltningen att planera och utföra verksamhet när förvaltningen erhåller bidrag sent på året.

Avvikelse verksamhetens intäkter 2018

Verksamhetens intäkter avviker positivt mot budget med 8 374 tkr vilket till största del beror på att kulturnämnden erhållit flera större bidrag för kultursommarjobb på ca 2 500, lovaktiviteter ca 1 500 tkr, nystartsjobb om ca 1 200 tkr samt ersättning för arbetade timmar med Västlänken på ca 1 000 tkr, som inte var budgeterade. Verksamheterna har motsvarande kostnadsökning.

Sektor museer har haft ökade entréintäkter med ca 800 tkr och sektor bibliotek har ökade intäkter med ca 1 200 tkr för vidarefakturering av kostnader. Sektor museer har höjt årsbiljettpriset och infört dagbiljett varför det varit svårt att prognosticera intäkterna för året. Verksamheterna har kostnader för motsvarande intäktsökning.

Förändring av intäkter mot föregående år

Intäkterna för 2018 ökar med ca 3 000 tkr jämfört med föregående år 2017, där sektor fri konst och kultur står för en ökning med ca 1 500 tkr avseende Göteborgs dans- och teaterfestival. Även sektor museer står för en ökning med ca 1 000 tkr för Göteborgs stadsmuseum och ca 800 tkr för Göteborgs konstmuseum, men där också övriga intäkter minskar som avser stiftelsemedel med ca 2 000 tkr. Statsbidraget har ökat med drygt 5 000 tkr och beror till största del på att Göteborgs dans- och teaterfestival anordnats under året. Det är flera faktorer som gör att det kan vara svårt att jämföra utfallet mellan åren, dels pga. att museer varit stängda under olika perioder, dels att verksamheter som t.ex. Göteborgs dans- och teaterfestival inte genomförs varje år.

Avvikelse verksamhetens kostnader

Verksamhetskostnaderna är 7 499 tkr högre än budget. Den främsta orsaken är transportkostnader för flytt av museiföremål till nya magasin i Säve och evakuering av Sjöfartsmuseet Akvariet inför om- och tillbyggnad, men även ökade hyror för

magasinen i Säve som nämnden inte kompenseras för.

Lönekostnader gällande kultursommarjobb och lovaktiviteter uppgick till ca 4 000 tkr vilket motsvarar det bidrag förvaltningen erhöll. Kostnader för avgångsvederlag överstiger budget med ca 1 500 tkr men då lönekostnader inom kulturstrategiska avdelningen och sektor bibliotek avviker positivt mot budget på grund av vakanser under året, är personalkostnader i linje med budget.

Förändring av kostnader mot föregående år

Jämfört med 2017 har verksamhetskostnaderna ökat med ca 19 000 tkr där 8 000 tkr avser lönekostnader med årets lönekomensation varav största delen är kultursommarjobb och lovaktiviteter med ca 4 000 tkr. Hyreskostnaderna har ökat med ca 1 000 tkr. Verksamhetskostnaderna har ökat med ca 10 000 tkr där kostnader för Göteborgs dans- och teaterfestival står för den största delen på ca 8 000 tkr utöver årliga priskompensationer för året.

Göteborg dans- och teaterfestival som äger rum vartannat år medför både ökade intäkter och kostnader för 2018 jämfört med 2017.

Eget kapital

Årets resultat är positivt med 875 tkr varför inga medel kommer att ianspråkats enligt tidigare prognoser (-2 500 tkr i UR2 och -900 tkr i UR3) utan istället ökar eget kapital med 875 tkr.

Det betyder att eget kapital är cirka 1 000 tkr över den nedersta gränsen, enligt den av kommunfullmäktige beslutade nivån på 15 000–25 000 tkr för nämnder med en balansomslutning på 500 000–750 000 tkr.

Eget kapital för 2018 uppgår till 16 042 tkr.

5.2 Resultaträkning

Noter och beslutscommentarer framgår av bilaga 6.

Resultaträkning (tkr)	2018	2017	2016	2015
Verksamhetsintäkter				
Avgiftsintäkter, not 1	21 333	17 990	17 110	14 545
Regionbidrag/Statsbidrag	57 889	52 373	56 228	51 187
Övriga intäkter, not 2	45 708	47 320	57 611	52 922
Summa verksamhetsintäkter	124 930	117 683	130 949	118 654
Verksamhetskostnader				
Löner och arvoden	-153 937	-149 497	-145 756	-142 467
Sociala avgifter o övriga personalkostnader	-59 690	-56 102	-56 004	-54 501
Lokalkostnader fastighetservice o energi	-77 427	-76 651	-72 423	-70 608
Övriga verksamhetskostnader	-238 656	-228 352	-235 047	-226 088
<i>varav transfereringar</i>	<i>-77 407</i>	<i>-79 573</i>	<i>-77 472</i>	<i>-78 727</i>
Avskrivningar	-364	-364	-374	-438
Summa verksamhetskostnader	-530 074	-510 966	-509 604	-494 102
Nettokostnad	-405 144	-393 283	-378 655	-375 448
Kommunbidrag				
Kommunbidrag, not 3	401 200	390 400	378 400	376 800
Kommunbidrag - tillägg	4 900	600	785	1 600
Summa kommunbidrag	406 100	391 000	379 185	378 400
Finansiella intäkter/kostnader				
Finansiella intäkter	20	23	5	6
Finansiella kostnader	-101	-72	-27	35
Summa finansiella intäkter/kostnader	-81	-49	-22	41
Resultat	875	-2 332	508	2 993

5.3 Balansräkning

Tillgångar (tkr)	2018	2017	2016	2015
Anläggningstillgångar				
Byggnader	74	91	108	126
Maskiner och tekniska anläggningar	0	0	0	0
Förbättringsutgifter på annans fastighet	2 683	3 029	3 376	3 815
Inventarier och verktyg	0	0	0	0
Summa anläggningstillgångar, not 4	2 757	3 120	3 484	3 941
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager, not 5	2 661	3 398	3 157	3 626
Kundfordringar	3 106	3 001	4 552	2 669
Övriga kortfristiga fordringar, not 6	59 586	54 482	26 661	38 047
Interimsfordringar, not 7	21 755	18 277	20 290	19 919
Kassa och bank, not 8	13 704	23 582	28 795	29 228
Summa omsättningstillgångar	100 812	102 740	83 455	93 489
Summa Tillgångar	103 568	105 860	86 939	97 430
Eget kapital och skulder				
Eget kapital				
Ingående eget kapital	15 168	17 751	20 493	21 940
Justering eget kapital		-251	-3 250	-4 440
Årets resultat	875	-2 332	508	2 993
Summa eget kapital, not 9	16 042	15 168	17 751	20 493
Långfristiga skulder				
Långfristig skuld	0	0	0	0
Summa långfristiga skulder	0	0	0	0
Kortfristiga skulder				
Övriga kortfristiga skulder, not 10	37 265	46 159	27 509	34 426
Moms	350	632	431	223
Interimsskulder, not 11	49 910	43 901	41 248	42 288
Summa kortfristiga skulder	87 526	90 692	69 188	76 937
Summa Eget kapital och skulder	103 568	105 860	86 939	97 430

Totalsummorna är avrundade för summa eget kapital och summa kortfristiga skulder.

5.4 Finansieringsanalys

Finansieringsanalys (tkr)	2018	2017	2016	2015
Likvida medel vid årets början	23 582	28 795	29 228	22 993
Internt tillförda medel				
Rörelseresultat före avskrivningar	1 321	-1 919	904	3 390
Återredovisat kommunbidrag		-251	-3 250	-4 440
Finansnetto	-82	-49	-22	41
Summa internt tillförda medel	1 239	-2 219	-2 368	-1 009
Förändring rörelsekapital				
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-3 167	21 504	-7 666	2 722
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	-8 687	-24 257	9 132	4 352
Ökning(-)/minskning(+) förråd och lager	737	-241	469	170
Summa förändring rörelsekapital	-11 117	-2 994	1 935	7 244
Nettofinansiering från verksamheten	-9 878	-5 213	-433	6 235
Förändring likvida medel	-9 878	-5 213	-433	6 235
Likvida medel	13 704	23 582	28 795	29 228

6 Fördjupning till nämnd

6.1 Uppföljning av kulturnämndens mål

6.1.1 Skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

Utvecklingen av film och rörlig bild har skett enligt antagen handlingsplan. Filmsatsningens effekter och resultat sedan införandet 2014 har utvärderats och en ny utvecklingsplan 2019–2023 kommer tas fram utifrån utvärderingens resultat. Kommunstyrelsen har godtagit de förändringar som föreslagits förutom förslag till omfördelning av medel 2019. Kulturnämnden har istället fått i uppdrag att föra en fortsatt dialog med Västra Götalandsregionen i frågan. Genom inrättandet av funktionen *Filmlocations* har arbetet för att etablera staden som attraktiv inspelningsplats påbörjats. Sedan funktionen infördes i maj 2018 har 60 olika filmproduktioner fått råd och vägledning.

Utvecklingen av danskonsten framskrider också i enlighet med kulturnämndens handlingsplan fram till 2020. Internationellt utbyte och insatser i syfte att stärka branschen har skett genom synliggörande och deltagande i internationella danssammanhang. Lokalt verksamma aktörer har fått möjlighet att arbeta i residens som ett sätt att förbättra produktionsvillkoren. Under året har även arbetet med marknadsföring av dansen i Göteborg fortskridit och en ny hemsida Dansresursen publiceras i januari 2019.

Nya riktlinjer och regler har antagits för samtliga stödformer inom kulturstöd, vilka träder i kraft i juni 2019. Avsikten har varit att göra stödformerna mer enhetliga med kulturprogrammets strategiska mål samt att uppnå ökad transparens och likabehandling i hanteringen. Kulturstödsmedel ska även användas effektivt och i möjligaste mån ges till produktion. Budgeten för kulturstöd har inte uppräknats i takt med kostnadsökningen eller med stadens ökande befolkning och växande kulturliv. En jämförelse med Stockholm och Malmö visar att Göteborgs kulturstödsbudget är drygt 30 procent lägre i relation till befolkningens storlek, vilket motsvarar ca 40 mnkr. Många ansökningar som uppfyller kriterierna och som håller hög kvalitet får avslag. Enbart inom projektstöd saknas uppskattningsvis 10 mnkr för att möta antalet kvalificerade ansökningar. Göteborgs fria kulturliv riskerar därmed att halka efter i utvecklingen och dessutom att förlora i konkurrensen om regionala och nationella stöd. På sikt kan det innebära att tillgången till kvalitativ kultur minskar i Göteborg.

Förvaltningens målsättning är att alltid följa de riktlinjer som finns avseende konstnärers rätt till ersättning utifrån MU-avtalet, författarförbundets riktlinjer för ersättningar etc. Tillämpade ersättningsnivåer för konstnärer, artister och föreläsare som anlitas inom förvaltningens publika verksamheter har genomförts inom sektor museer och fri konst och kultur. Flertalet av verksamheterna inom sektor fri konst och kultur följer de branschspecifika fackförbundens rekommendationer. Den höga självfinansieringsgraden inom sektor museer medför emellertid att museerna inte har ekonomiska möjligheter att alltid följa nationella riktlinjer. Det leder i vissa fall till att riktlinjer inte följs och i många fall påverkar det valet av utbud. Dvs. att utbud med levande konstnärer väljs bort då riktlinjerna inte kan följas. Båda strategierna medför att förvaltningen inte fullt ut kan bidra till att skapa hållbara villkor för konstnärer och

påverkar förvaltningens trovärdighet negativt.

Genomlysning av området design, arkitektur och konsthantverk har slutförts och en stadenövergripande policy för ersättningar till konstnärer har utretts.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

De utvecklingsområden som framkommit i genomförda genomlysningar av olika konstområden behöver omhändertas och åtgärder konkretiseras.

Gemensamma förhållningssätt till ersättningsnivåer och regler för arvodering till konstnärer inom nämndens egna verksamheter behöver tas fram och som därefter kan prövas om de är tillämpbara i stadens övriga verksamheter.

Konstnärernas riksförbund kommer att genomföra en fördjupad utbildning för enhetschefer för utställningar, intendent, utställningsproducenter, projektledare och programsamordnare inom sektor museer. Utbildningen kommer handla om hur MU-avtalet ska fungera vägledande i praktiken samt utifrån ett antal case studies visa hur andra kommuner kvalitetssäkrat sitt arbete avseende hållbara villkor för konst och konstnärer. Kompetenshöjande insatser är första steget för högre måluppfyllelse för sektor museer. På sikt kan ersättningsnivåerna vid engagemang i sektor fri konst och kulturs verksamheter också komma att behöva ses över och eventuellt uppräknas för att t.ex. följa medverkandearvode enligt MU-avtalet.

6.1.2 Främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust och motivation att ta del av och utöva konst och kultur

Måluppfyllelse

■ God

Analys av resultat

Sektor bibliotek

Biblioteken är en av samhällets mest öppna mötesplatser där stadens invånare kan mötas kravlöst för att ta del av och utöva kultur på alla nivåer. Stadsbiblioteket på Götaplatsen är en lättillgänglig och välbesökt mötesplats med ca 3 000–5 000 besök per dag. Biblioteket 300 m² som är öppet alla dagar under året besöks av invånare från hela staden, från turister och resande från närliggande kommuner. Stadens två bokbussar besöker förskolor och bostadsområden.

Sektor bibliotek har under 2018 genomgått en större organisationsöversyn för att på sikt bättre möta göteborgarnas behov av bibliotekstjänster kopplade till exempelvis läsning, information, kunskapsskapande. Den nya organisationen fokuserar på användarperspektiv, ökat helhetsperspektiv, hållbar arbetsmiljö och har ett tydligare fokus på tre arenor: det fysiska biblioteket, uppsökande verksamhet och digitalt. Genom omfattande genomlysningar och utveckling av bibliotekets kärnprocesser, som mötet med användaren, programarbete och mediehantering, kommer biblioteket bättre möta en omvärld i förändring.

Arbetet med att anpassa biblioteksverksamheten till det digitala samhället, med digital närvaro och nya digitala tjänster som t.ex. appen *Biblioteket*, är nödvändigt för att fortsatt erbjuda relevant och angelägen verksamhet för medborgarna. Bibliotekets app som lanserades 2018 har laddats ner mer än 32 250 gånger och används av ca 600 personer varje dag.

Under 2018 har sektor bibliotek upphandlat två nya bokbussar med eldrift, vilket

möjliggör större flexibilitet i den uppsökande verksamheten då elbussar kan köra i hela staden.

Insatser har gjorts inom samtliga målområden för Jämlikt Göteborg med särskild prioritering av *En god start i livet med goda uppväxtvillkor*. Projekteten *Bokstart* och *Läs hjärta förskola* är exempel på stadsövergripande insatser som leds av stadsbiblioteket i samarbete med mobiliseringsområdet *Staden där vi läser för våra barn*.

Bokstart finansieras från 2018 helt av Göteborgs Stad. Familjer med nyfödda barn besöks i hemmet, får bokgåvor och för samtal om läsningens betydelse för barns utveckling. I samverkan med andra förvaltningar och stadsdelsbiblioteken arbetar bibliotekspersonal uppsökande i de prioriterade områdena Bergsjön, Biskopsgården, Gårdsten, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered.

Projektet *Läs hjärta förskola* med det övergripande målet att ge barn och unga en god start i livet och goda uppväxtvillkor har utvecklats under året. Förskolorna ansöker via Grundbeståndet om att få delta i projektet. 2018 ansökte 77 förskolor om bidrag via grundbeståndet (dvs. ekonomiskt stöd till böcker i förskolan och kompetensutbildning) av dessa önskade 13 procent medverkan i *Läs hjärta förskola*. Inför 2019 ansökte 92 förskolor om bidrag via grundbeståndet, varav 61 procent önskade medverka i *Läs hjärta förskola*.

Det läsfrämjande arbetet har utvecklats under året t.ex. genom att erbjuda läsecirklar inom olika ämnen, på olika språk, lättläst och för läsare i alla åldrar – både unga som äldre. Kurser i datorhandledning och digitalt skapande är andra uppskattade aktiviteter. Det säkerställs genom kontinuerliga analyser och utvärderingar. I samtliga programpunkter är målet att utjämna språkliga och socioekonomiska skillnader samt klyftor mellan generationer.

Föräldrautbildning kring läs- och skrivsvårigheter har arrangerats 2016–2018 för att stödja föräldrar med barn som har dyslexi. För alla med läsnedsättning erbjuds fri nedladdning av talböcker, vilket skapar möjligheter för alla att ta del av litteratur och information. 2017 påbörjades ett samarbete med stadsdelsförvaltningen Majorna-Linné för att skapa hälsofrämjande och hållbara livsmiljöer genom utvecklingsprojektet E-läsning för äldre som främjar äldres läsning i digitala plattformar. Detta projekt har fortsatt i mindre form 2018.

Sektor museer

Sektor museer ska lyfta fram mångbottnade bilder av staden, världen och livet. Att öka tillgängligheten till museerna både avseende innehåll, tilltal och fysiska rum är prioriterat. Sektor museer ska ha hållbara relationer till sina besökare och samarbetsparter genom att utveckla förhållningssätt och arbetssätt för vidgat deltagande och ökat inflytande.

En genomlysning av hur sektor museers arbete förhåller sig till museilagen presenterades för kulturnämnden i februari. I utredningen konstaterades att en stor utmaning är den grad av projektifiering som museerna hamnar i utifrån att självförsörjningsgraden är hög. Detta riskerar helt enkelt att få påverkan på valet av utbud, vilket enligt lagen ska vara allsidigt.

Röhsska museet har varit stängt för publik under året. Fokus har varit på att formulera en ny vision och arbeta med en rad strategiska projekt i staden inför nyöppnandet, men också en rad utställningsprojekt. En ny basutställning och tre nya tillfälliga utställningar har arbetats fram inför öppnandet den 23 februari 2019. Om- och tillbyggnaden kommer förutom att möjliggöra nya utställningar att uppleva även medföra en avsevärd

förbättring av den fysiska tillgängligheten för besökare. I november genomfördes traditionsenligt ändå utdelningsceremonin av Torsten och Wanja Söderbergs pris. En förhandsvisning av pristagarutställningen erbjöds, men officiell öppning av utställningen sker först i samband med nyöppningen av museet.

Övriga tre museer har varit öppna och erbjudit ett mångbottnat utbud för många intressen och åldrar. På Göteborgs konstmuseum har Chiharu Shiota för första gången med en separatutställning visats på en svensk institution. I utställningen *Det universella språket* lyfte museet fram efterkrigstidens abstrakta språk genom föremål från den egna samlingen och utifrån nya forskningsresultat. Under hösten har ett internationellt samarbete genomförts där Nationalmuseet i Warszawa, Nationalmuseet i Krakow och Museum Stuzki i Lodz har lånat ut betydande verk från polskt sekelskifte för utställningen *Młoda Polska*. Avslutningsvis har museets viktiga samarbete med Sten A Olssons stiftelse för forskning och kultur genererat ytterligare en stipendiatutställning.

Sjöfartsmuseet Akvariet har fått bygglov beviljat och förberedelser inför om- och tillbyggnad har pågått under året. I december meddelade Higab att betydande kostnadshöjningar uppkommit under arbetet med systemhandlingen. Higab kommer därför hemställa till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige om en ökad investeringsram. Som ett resultat har även kulturnämnden hemställt om en utökad budgetram för den förhöjda hyran. Under våren och sommaren har utställningen *Haeyeno - havets kvinnor* dragit delvis ny publik till museet och under hösten har det blivit klart att utställningen ska turnera 2019. Den 17 september stängde museet för publik efter en välbesökt avslutningshelg.

Göteborgs stadsmuseum har i sin verksamhet fokuserat på Mänskliga rättigheter under året. I maj öppnade *We Have a Dream* där olika individers drömmar om en bättre värld lyfts fram. Under hösten öppnade museet utställningen *Jobba, leva, bo* med bilder från den nyligen förvärvade fotosamlingen av Jens S Jensen. I arbetet med utställningen samarbetar stadsmuseet med en rad parter som Akademi Valand och fritidsgården Mixgården i Hammarkullen, som också arrangerade den välbesökta invigningen.

Sektor museer är efterfrågade samarbetsparter och även inspiratörer för andra verksamheter. Som ett bevis på detta erhöll Göteborgs konstmuseums utmärkelsen Årets museum 2018 för sitt långsiktiga och systematiska kunskapsuppbyggande arbete, som bidrar såväl till forskning som integreras i den publika verksamheten. Göteborgs stadsmuseums projekt Funktek har blivit Funktänk och integrerats i styrdokument för Göteborgs stadsmuseum och Sjöfartsmuseet Akvariet. Resultatet av projektet Funktek efterfrågas också inom staden samt nationellt och internationellt. Stadsmuseets utställning *Barnens museum* har visats på Seoul museum of History under perioden maj till juli genom samarbete med Västra Götalandsregionen. Vandringsutställningen *Vi är Romer* har visats på Norrbottens museum i Luleå i samarbete med Forum för levande historia.

Kulturhistoriska avdelningen samverkar med Västra Götalandsregionen kring driften av Prisma, en digital plattform för industriella kulturarvets berättelser och platser och som ingår i regionens nätverk för kulturmiljöfrågor. Tillsammans med en rad regionala parter arrangerar också sektor museer den nationella konferensen *Digikult*.

Röhsska museet har 2018 fått sitt nationella mötesplatsuppdrag förtydligat i regleringsbrevet från Kulturdepartementet och genom omfördelningen av interna resurser har en ny tjänst inrättats för att samordna arbetet vid museet. Målsättningen är förutom att vara en nationell mötesplats att också ta ett större ansvar som plattform i staden och regionen för samtalet om gestaltade livsmiljöer. Inom ramen för det arbetet arrangerades ett välbesökt forum och rundabordsamtal i samverkan med regionala aktörer under Göteborgs stadstriennial i september.

Kulturförvaltningen har samarbetat med en rad externa aktörer för att erbjuda kostnadsfria museilektioner till Göteborgs Stads skolor. Totalt har 4 081 tillfällen genomförts varav hälften arrangerats av förvaltningens institutioner och hälften av externa parter. Kulturförvaltningen beslutade under hösten att avsluta finansieringen av de externa aktörernas lektioner inför 2019 i syfte att stärka förvaltningens systematiska arbete inom ramen för Jämlikt Göteborg. Museilektionerna når skolor alla stadsdelar men det finns en överrepresentation av centrala skolor. Det är därför viktigt att ett uppsökande arbete kan utvecklas för att möjliggöra ett mer jämlikt deltagande på sikt. Kostnadsfria lektioner till stadens skolor kommer fortsätta erbjudas av stadens museer och konsthall även 2019.

En stor del av kulturförvaltningens arbete bygger på att skapa relationer besökare och brukare. Under 2018 har förvaltningen därför genomfört en nollmätning av hur många relationsskapande aktiviteter inom ramen för det pedagogiska arbetet som har genomförts av sektor museer och sektor fri konst och kultur. Aktiviteterna kan vara fördjupande samarbete med enskilda skolor, föreningar men också aktiviteter med särskilt sammansatta referensgrupper inom t.ex. utställningsproduktion. Under 2018 har sektor museer och sektor fri konst och kultur genomfört 18 relationsskapande aktiviteter. Exempelvis som Göteborgs konsthalls fördjupade arbete med Lövgårdsskolan, Göteborgs stadsmuseums referensgruppsarbeten med unga i samband med utställningen *Jobba, leva, bo* samt med Funktek-piloter på Lilla Änggården. Sjöfartsmuseet Akvariet har arbetat relationsskapande med sin uppsökande verksamhet på Hammarkulleskolan, Bergsgårdsskolan, Bläseboskolan och Eriksboskolan. Stora Teatern har genomfört Cirkusskola i Bergsjön, Göteborgs konstmuseum har samarbetat med SAK ung och teckenspråksforum och Röhsska museet har i två projekt samarbetat med Design Lab S i Biskopsgården.

Sektor fri konst och kultur

På uppdrag av kulturnämnden har förvaltningen under året tagit fram förslag på förbättringsåtgärder och utvecklingsområden med anledning av #metoo-uppropet inom kulturvärlden. Förvaltningen redovisade dels hur arbetet mot sexuella trakasserier synliggörs på nämndens institutioner, dels hur arbetet med att främja jämställdhet och motverka sexuella trakasserier ytterligare kan vägas in i nämndens hantering av kulturstöd. I slutet av året samlade sektorn även i samverkan med ETC Göteborg och Jämställdhetsmyndigheten de aktörer som erhåller kulturstöd från kulturnämnden i syfte att lyfta och diskutera frågor om sexuella trakasserier i kulturvärlden och hur de kan motverkas.

Konsthallen har tagit fram en varumärkesplattform som ett led i arbetet med omlokaliseringen av Göteborgs Konsthall till Magasin 113 i Frihamnen. Plattformen ska underlätta kommunikation såväl internt som externt och syftar till att skapa en tydligare bild av verksamheten och hur konsthallen ska bli mer angelägen och relevant för den nyfikne såväl som den initierade besökaren.

Gatukonstfestivalen *Bergsjön Urban Art* genomfördes under sommaren som ett samarbete mellan Urban Konst och Familjebostäder i Bergsjön. Festivalen är en del av ett långsiktigt samarbete där Urban Konst agerar konsultativt/rådgivande i platsutvecklingen och aktiveringen av Saturnushuset – ett garage där baksidan idag är en av Sveriges största öppna ytor för graffiti.

För att sänka trösklarna till sektorns institutioner och främja samverkan mellan den semiprofessionella och den professionella kulturen har sektorn haft som mål att under året utföra minst en aktivitet där unga initiativtagare från Frilagret erbjöds möjlighet att göra ett arrangemang på Stora Teatern. Målet uppnåddes inte på grund av avsaknad av intresse från målgruppen, men sektorn arbetar vidare med utvecklandet av

relationsskapande och deltagardrivna aktiviteter i andra former.

Vid en utvärdering av Frilagrets verksamhet bland unga mellan 13–30 år framkom att målgruppen är nöjda med verksamheten och att aktiviteter i verkstaden är mycket populära, varför den verksamheten bör utökas. Med hjälp av medel för att främja en levande och trygg stadsmiljö från kommunstyrelsen och med en tydligare programläggning av aktiviteter har målgruppens önskemål kunnat uppfyllas under hösten. Frilagret arbetar strategiskt för att initiativ från underrepresenterade stadsdelar ska få ta mer plats inom verksamheten och har infört en tydlig prioriteringsordning för att särskilt möjliggöra initiativ från dessa stadsdelar. Behovet av insatser av ambassadörer i de underrepresenterade och prioriterade stadsdelarna kvarstår.

Stora Teatern har inlett ett samarbete med Cirkus Cirkör i pilotprojektet Cirkus i Väst för att utveckla den samtida cirkusen i Västra Götalandsregionen. Stora Teatern, som projektleder satsningen, har fått ett stöd av kulturnämnden för Västra Götalandsregionen och projektet kommer pågå från december 2018 till november 2019. Cirkusskolan har sedan etablerandet 2014 varit framgångsrik och eftertraktad och når målgruppen 7–16 år från flera olika stadsdelar. SDN Norra Hisingen kommer anordna cirkusskola i stadsdelen under januari 2019. Inledande kontakter kommer också tas med Tynnered, Lundby och Östra Göteborg. Konceptet som utvecklats i Göteborgs stadsdelar utgör en del av grunden för pilotprojektet Cirkus i Väst.

Stora Teatern och Göteborgs dans- och teaterfestival ingår i det EU-finansierade projektet *Be SpectACTive*. Projektet startade i december 2018 och sträcker sig fyra år framåt. *Be SpectACTive* är ett publikutvecklingsprojekt med fokus på delaktighet. Nätverket består av 19 parter från 18 länder i Europa med syfte att tillsammans utveckla kulturprogram och scenkonstproduktioner i närmare dialog med sin lokala publik. *Be SpectACTive* innebär att Stora Teatern och Göteborgs dans- och teaterfestival knyter en aktiv publikgrupp till verksamheten. Gruppen får möjlighet att följa en programlägningsprocess och få förståelse för verksamhetens mål genom att ges plats och en liten budget att lägga eller föreslå programinnehåll. En annan del i projektet innebär att Stora Teatern är värd för tre dans- och teaterresidens samt erbjuder replokal, boende och sammanhang för produktioner från de olika partnerscenerna. Under projektperioden kommer även en produktion från Göteborg att samproduceras, vilket innebär att en produktion härifrån tas fram i residens på tre platser i Europa, med premiär i Göteborg 2021.

Parterna som ingår är olika kultur- och scenkonstinstitutioner, festivaler, gästspelsscener, kulturcenter och universitet från olika delar av Europa. Projektet finansieras genom EU:s kulturprogram *Kreativa Europa* och har dessutom stöd från Västra Götalandsregionen.

Flera av nämndens institutioner inom samtliga sektorer har under året varit involverade i stadsgemensamma satsningar som Europride, Kulturkalaset och stadens lovsatsning.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

För sektor bibliotek behöver det läsfrämjande arbetet för barn och unga bli mer likvärdigt över staden och för att uppnå det behövs förstärkning av resurser. Under 2019 kommer folkbiblioteken arbeta tillsammans med projektet *Stärkta bibliotek* med stöd av Kulturrådet och den statliga satsningen för att stärka bibliotekens arbete för barn och unga, men för ett långvarigt och mer hållbart resultat krävs ytterligare resurser. För att bättre möta användarnas förväntan på medier och biblioteks innehåll behöver biblioteken pröva och testa alternativa tjänster för medieförmedling som t.ex. strömmande film. Dessa alternativ är kostsamma.

Det publika arbetet vid stadens museer är beroende av en välfungerande infrastruktur. För att nå högre måluppfyllelse är det avgörande att beslutade om- och tillbyggnader genomförs. Förseningar eller uteblivna projekt kommer kraftigt påverka museernas möjlighet att uppfylla sitt grunduppdrag. Såvida beslut om utökad investeringsram för Higab avseende om- och tillbyggnad av Sjöfartsmuseet Akvariet kan fattas under första kvartalet 2019 så kan tidplanen hålla. Projektet behöver genomföras i sin helhet för att nå de kvalitativa mål som finns både avseende tillgängligheten för besökare och för arbetsmiljön. För Göteborgs konstmuseum är det nödvändigt att en om- och tillbyggnad kan komma till stånd för att säkerställa att konstmuseiverksamheten kan fortsätta bedrivas vid Götaplatsen. Detta avser både arbetsmiljö för personalen, miljö för besökare och inte minst miljön för konsten som ställs ut.

Utifrån museilagens krav på allsidighet, aktiv samlingsförvaltning och systematisk kunskapsuppbyggnad i syfte att nå verksamhetens mål, är det svårt för stadens museer att öka måluppfyllelse ytterligare. Den höga självfinansieringsgraden medför stora risker och även att visst utbud måste väljas för att klara budget.

För Göteborgs Konsthall är omlokaliseringen till Magasin 113 i Frihamnen avgörande för att nå högre måluppfyllelse. Nämnd och förvaltning har arbetat för en utveckling av konsthallen sedan 2010 och en omlokalisering möjliggör för konsthallen att positivt bidra till utvecklingen av Frihamnsområdet och i högre utsträckning nå de kulturstrategiska målen enligt Göteborgs Stads kulturprogram.

Kulturförvaltningen ser behov av ytterligare insatser av ambassadörer i underrepresenterade och prioriterade stadsdelar för att en större mängd initiativ från målgruppen ska genomföras på Frilagret. Ytterligare ambassadörer har anställts för att arbeta mer relationsskapande i de prioriterade stadsdelarna. På sikt kommer förvaltningens uppsökande verksamhet att bidra till ökat delaktighet och främja människors lust och motivation att ta del av och utöva konst och kultur. För att nå ökad måluppfyllelse krävs att pilotprojektet *Cirkus i Väst* kan fortsätta i form av ett längre 3–4 års projekt där Stora Teatern ges möjlighet att utveckla såväl nycirkus som cirkusskoleverksamhet i Västra Götaland. Det kräver fortsatt finansiering från Västra Götalandsregionen.

6.1.3 Främja och möjliggöra kunskapsuppbyggnad, sammanhang och delaktighet

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

En utredning om hur väl kulturnämnden följer museilagen presenterades i början av året som konstaterade att resursbrist både avseende personal och lokaler medför stora utmaningar i att kunna leva upp till lagparagrafen om aktiv samlingsförvaltning. Under hösten beslutade kommunfullmäktige om en ny inriktning för förstudien gällande nämndens nya magasin. Beslutet medför att tidigare inriktning på ett varvshistoriskt centrum med kombinerad magasinlösning centralt i staden har ändrats till en förstudie inriktad på realisera renodlade ändamålsenliga magasin för stadens samlingar utanför centrum. Förstudiearbetet beräknas starta första kvartalet 2019.

Under året har Göteborgs konstmuseum drabbats av ett större insektsangrepp i de interna museimagasinen och behövt vidta stora och kostnadskrävande åtgärder. Händelsen framhäver ytterligare det stora behovet av dels nya magasin och dels om- och tillbyggnad av konstmuseet.

Evakuering och flytt av ca 11 000 föremål i samlingarna har genomförts under sommaren, vilket också inneburit uppdatering av inmärkningarna av föremålen i databaserna. Utöver den större samlade magasinflytten har evakuering av Sjöfartsmuseet Akvariet medfört att en större mängd föremål även har flyttats från publik byggnad till magasin.

Omfattande arbete med att revidera museernas bevarandeplaner pågår i syfte att istället arbeta fram samlingsförvaltningsplaner utifrån internationella standarder. En nulägesanalys har arbetats fram avseende magasinens kondition. Två avtal avseende externa magasin har omförhandlats. Ett magasin har utökats i omfattning för att säkerställa att konstföremål inte tar skada, vilket också medfört en del omflyttningar av samlingar.

Sektorn museer arbetar löpande med digitalisering av samlingarna. Under 2018 har en omfattande uppdatering av MuseumPlus, en av sektor museers två föremålsdatabaser, genomförts till ett mer dynamiskt och användarvänligt gränssnitt för både medarbetare och besökare. Detta har påverkat andelen nya föremål som kunnat registreras och tillgängliggöras via "Sök i samlingen". Bedömningen är dock att det arbetet kommer effektiviseras när systemet är på plats. Till databasen Carlotta har ett nytt fält adderats som möjliggör att kunskap om samlingarna byggs tillsammans med omvärlden genom att besökare kan lämna egna kommentarer och berättelser som sparas i den digitala posten. Totalt sett har museerna inte digitaliserat föremål i samma omfattning som föregående år. Samtliga utvecklingsprojekt tillsammans med många akuta arbetsinsatser i magasinerna har prioriterats på bekostnad av digitaliseringsarbetet.

Sektor museer har genomfört en kompetensutvecklingsinsats i digitalisering för att stärka kompetensen och utveckla strategier om förmedling i sociala/digitala kanaler. Museernas samlingar och kunskap om föremålen är en bärande del i arbetet.

Systematisk kunskapsuppbyggnad utifrån samlingarna pågår vid samtliga museer. Röhsska museet har erhållit externa forskningsanslag för att möjliggöra arbete med samlingen som rör Otto Schultz och företaget Boet. Göteborgs konstmuseum har fördjupat sig i den del av samlingen som hör till efterkrigstidens abstrakta konst, vilket resulterat i en utställning och en publikation inom ramen för museets forskningsskrift Skascope #9. Ett konservatoriskt forskningsprojekt kring Pablo Picassos Akrobatfamilj har också genomförts i vilket museet har knutit till sig expertis från internationella konstinstitutioner som Staten Museum for Kunst i Köpenhamn, Fondation Beyeler i Basel och Centre for Art Technological Studies and Conservation i Köpenhamn. Göteborgs stadsmuseum samarbetar med Tekniska museet och Malmö museer i metodutvecklingsprojektet *Tingens metod* för utveckling av nya kunskapsuppbyggande processer. Därtill har museet samverkat med Göteborgs universitet gällande kunskapsuppbyggnad och digitaliseringen av ett omfattande filmmaterial i samlingen, unikt i sitt slag.

Sektor fri konst och kultur verkar för att invånare och besökare ska ta del av konst i de offentliga rummen såväl inomhus som utomhus. Under året har en ny hemsida för Göteborg Konst med en digital karta över stadens offentliga utomhuskonst tagits fram för att öka tillgänglighet till samlingen. Med hjälp av kartan kan den intresserade ta del av verket visuellt samt få information om konstnären och verket. Kartan ger möjlighet att utforska enskilda konstverk och även överblick av stora delar av stadens samlade utbud av utomhuskonst. Kartan främjar kunskapsuppbyggnad, sammanhang och delaktighet samt ökar tillgängligheten för personer som har svårt att fysiskt förflytta sig i staden. Från och med lanseringen 2018 har sidan haft 3 500 besök.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Avgörande för högre måluppfyllelse för sektor museer är att arbetet med förstudien för nya magasin löper väl och att nödvändiga politiska beslut tas för att säkerställa nya magasin. Även om- och tillbyggnader av Sjöfartsmuseet Akvariet och på sikt Göteborgs konstmuseum är avgörande för nämndens möjligheter att säkerställa sitt ansvar för stadens samlingar. Ökade resurser för det kunskapsuppbyggande arbetet kommer att krävas om sektor museer ska leva upp till museilagen krav.

Den digitala kartan över stadens utomhuskonst behöver succesivt kompletteras med ytterligare konstverk som finns i staden och ytterligare kommunikationsinsatser behöver göras för att öka kännedom om den.

6.1.4 Skapa en attraktiv livsmiljö i staden

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

Med utgångspunkt från Göteborgs Stads kulturprogram har kulturförvaltningen under året tagit fram ett förslag till *Plan för kulturplanering i Göteborgs Stad 2019-2023* och som remitterats till berörda nämnder och styrelser i staden. Planen beskriver på vilket sätt och konkret hur olika kulturella resurser och kulturvärden ska omhändertas i stadens utveckling och därmed skapa goda förutsättningar för kulturen på sikt när Göteborg växer. Planen innefattar tio insatser för att åstadkomma en mer medveten kulturplanering utifrån fem kulturvärden: kulturmiljö, kulturella mötesplatser, estetik, kreativa verksamheter och identitet.

Planen kommer när den är antagen att ha betydelse för stadens arbete inom Jämlikt Göteborg, fokusområde 4, som syftar till att skapa hållbara livsmiljöer. De förvaltningar och bolag som är verksamma inom fokusområde 4 har under året tecknat en avsiktsförklaring som utgår från den centrala överenskommelse som finns mellan Göteborgs Stad och Polisen. Avsiktsförklaringen syftar till att höja kvaliteten i stads- och boendemiljön i stadens prioriterade områden.

En stadsutvecklingsenhet har bildats under året inom sektor museer. Stadsutvecklingsenheten har ett förvaltningsövergripande uppdrag att säkerställa kulturvärden i stadsutvecklingen.

Propositionen *Politik för gestaltad livsmiljö* som antogs av riksdagen under 2018 tydliggör vikten av att i stadsutvecklingen verka för hög kvalitet i arkitektur, design och form. Offentlig konst och stadens historiska sammanhang är också viktiga delar i att åstadkomma en väl gestaltad och attraktiv livsmiljö, vilket förvaltningen stärker genom en rad strategier som utveckling av stadens arbete med enprocentsregeln och utifrån god sakkunskap om kulturmiljö och andra kulturvärden. Samhälls- och stadsplanering i ett historiskt och samtida perspektiv lyfts också fram i publik verksamhet.

Röhsska museet har från 2018 fått ett förtydligt statligt uppdrag av Kulturdepartementet att utveckla sin mötesplatsfunktion för konsthantverk och design i samverkan med lokala, regionala och nationella aktörer. Under året har även en genomlysning av formområdena design, arkitektur, konsthantverk och mode i Göteborg genomförts som resulterat i nämndens beslut att ta fram en plan för arbetet med Röhsska museet som samlande nod i staden, regionen och nationellt för dessa frågor.

Kulturförvaltningen medverkade för första gången i Göteborgs Stadstriennial 2018. Göteborgs Stadstriennial är en del av Göteborgs 400-årsjubileum och återkommer vart tredje år fram till och med 2021. Stadstriennialen drivs av stadsbyggnadskontoret i bred samverkan med bland annat stadens förvaltningar, bolag och institutioner, akademier och olika föreningar.

Förvaltningen bidrog genom Stadsutvecklingsenheten, Göteborgs stadsmuseum, Röhsska museet, Göteborg Konst, Urban Konst, Stadsbiblioteket Göteborg och Kulturstrategiska avdelningen, med presentationer, panelsamtal och filmvisningar som öppnade upp för samtal om kulturplanering i staden och hur konst och kultur ges plats i Göteborg. Med 30 programpunkter berättade förvaltningens chefer och medarbetare om stadens gemensamma historia, samtid och framtid. Därtill fanns inbjudna gäster som gav utblickar och exempel på konst och kultur i stadsutvecklingsprojekt från omvärlden. Förvaltningen bidrog med kunskap om hur nämndens verksamheter och institutioner arbetar för ett brett konst- och kulturliv för alla och på vilka sätt verksamheterna tar en aktiv roll i stadens utveckling och är viktiga mötesplatser stadens invånare och besökare. Programmet ägde rum på Stadsbibliotekets Trappsken och Hörsal samt på Draken vid Järntorget där Röhsska museet var värd för en av Stadstriennialens stadssalonger på temat Gestaltad livsmiljö.

Det är fem år sedan enprocentregeln, som kulturnämnden är processägare för, blev ett krav i Göteborgs Stad genom beslut i kommunfullmäktige. Flera nämnder och styrelser har idag utvecklat större förståelse för konstens potential när den integreras i samhällsbyggande processer och arbetar också med att utveckla hållbara strategier för att ekonomiskt och personellt hantera arbetet med konsten i stadens utveckling. Kunskap och metoder har utvecklats för att samverka tvärsektorielt med stadens bolag och förvaltningar kring konstprojekt och skapa en långsiktig plattform att tillsammans producera konst och kultur.

Den offentliga konsten har under de senaste åren utvecklats ur strategisk synpunkt, såväl i Sverige som internationellt. Konstnärlig gestaltning ses idag inte bara som utformning av ett fysiskt konstverk, utan som en process där platsen, invånarna och de sociala relationerna integreras.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Med syfte att bättre integrera kultur i stadsutvecklingen och en stad som växer, behöver förvaltningen fortsätta utveckla det interna arbetet och samverkan mellan förvaltningens olika verksamheter. Dels genom sektorsövergripande arbetssätt som säkerställer att olika kulturvärden i högre grad beaktas i ett tidigt skede i stadsutvecklingsprocesserna, dels genom att i högre grad prioritera och strategiskt välja vilka områden och stadsutvecklingsprojekt som förvaltningen aktivt ska medverka i.

Fortsatt arbete under 2019 innefattar också att hantera förvaltningars och bolags synpunkter på föreslagna planer dels för kulturplanering, dels för barn- och ungdokumentation och lägga fram ett beslutsunderlag till kulturnämnden med tydlig förankring i staden.

Förvaltningen ser också behov av att arbetet med den offentliga konsten hanteras utifrån ett helhetsperspektiv. Det är därför av stor vikt att få en kontinuitet i processerna så att den kompetens som sakta byggs upp inom respektive bolag/förvaltning tillvaratas. Kulturförvaltningen har idag goda samverkansrelationer med ett flertal bolag och förvaltningar. Dock återstår arbete vad gäller att utveckla långsiktiga och hållbara rutiner. Processerna är inte tillräckligt inarbetade och alltför individberoende. Kulturförvaltningen förordar att alla byggande bolag och förvaltningar tillsätter en konstansvarig med uppgift att samordna och driva frågor som rör de egna konstansvaringarna t.ex. hantering av ekonomiska medel, administrera

upphandlingsprocesser, ta fram plan för underhåll, vara stöd till bolagets/förvaltningens projektledare samt ansvara för kontakten med Göteborg Konst.

- 6.1.5 Vara en attraktiv arbetsplats med trygga och rättvisa villkor och med ett klimat som kännetecknas av delaktighet och inflytande samt förtroendefullt samarbete och bemötande

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

Samtliga planerade åtgärder för att bidra till måluppfyllelse är genomförda. En omfattande samverkansutbildning för medarbetare, fackliga företrädare och chefer är genomförd i två omgångar. En utvärdering av samverkan i samverkansgrupperna (FSG, LSG samt SSG) pågår. De slutsatser som förvaltningen hittills kommit fram till är att satsningen på samverkan bidragit till bättre dialog och samarbete på arbetsplatserna. En utvärdering av förvaltningens arbetsplatsträffar efter genomförda förbättringsinsatser visar att arbetsplatsträffarna upplevs meningsfulla och uppfattas avhandla angelägna frågor.

Kompetenshöjande insatser har genomförts för chefer kring chefernas kommunikativa uppdrag, grupputveckling och feedbackens betydelse för samarbete och samverkan. En satsning kring medarbetarskap har handlat om förändringsprocesser och samarbete i grupperna. Ett 80-tal personer har genomgått en omfattande projektledarutbildning för att ytterligare lägga grund för tvärasektoriellt samarbete och lika arbetssätt inom förvaltningen. Utvärderingen av insatsen visar att utbildningen varit uppskattad, upplevs kompetenshöjande och tillämpas i vardagen. Utbildningen har gett medarbetarna verktyg att arbeta i projekt på ett jämförbart sätt i hela förvaltningen.

Förutsättningar för organisatorisk rättvisa har setts över och en del interna rutiner och förhållningssätt har förbättrats och justerats för en enhetlig hantering i förvaltningen. Ny budgetmodell och gemensam planering och uppföljning av verksamheten har också arbetats fram och börjat tillämpas. Omorganisationen är slutförd och ger bättre möjligheter till interna samarbeten, vilket ökat mellan sektorerna och förbättrats mellan chefer och stödfunktioner.

Sammantaget borde samtliga förbättringsåtgärder ge effekt och visa sig i förbättrade värden i förvaltningens medarbetarenkät samt i chefernas och medarbetarnas upplevelse av förutsättningarna för att utföra uppdraget. Resultatet från förvaltningens medarbetarenkät som genomfördes i november 2018 presenteras dock inte förrän i mars 2019.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

För att kunna nå bättre måluppfyllelse krävs förbättrade arbetsmiljöförutsättningar i form av tillräckliga resurser, förbättringar i den fysiska arbetsmiljön, bättre chefsstöd samt möjligheter till återhämtning i större delar av organisationen.

6.1.6 Förbättra förutsättningar för hållbar kompetensförsörjning

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

Förvaltningen har under året erbjudit ett femtiotal praktikplatser. Inom bibliotekssektorn har ett tiotal sommartjänster erbjudits till studerande från bibliotekshögskolan i Borås och som till hösten utgjorde rekryteringsunderlag för bibliotekets rekryteringsbehov. Antalet kultursommarjobbare som fått sysselsättning har ökat från ca 100 till närmare 200 ungdomar 2018. Satsningen har genomförts i samarbete med Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Förvaltningens arbetsmiljöförutsättningar i form av hög arbetsbelastning och bristande möjligheter till återhämtning är huvudanledningen till att förvaltningen inte har kunnat nå bättre måluppfyllelse. Utöver beskrivna insatser ovan har förvaltningen inte kunnat prioritera frågan i önskad utsträckning genom utveckling av det systematiska arbetet för ökad sysselsättning.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

För att kunna vara god förebild och arbetsgivare samt ta emot nya medarbetare på ett tillfredställande sätt, behöver förvaltningen få bättre möjligheter att strategiskt organisera och stödja arbete för ökad sysselsättning. För det krävs förbättrade arbetsmiljöförutsättningar i form av tillräckliga resurser, funktionella lokaler/utrymmen, bättre chefsstöd samt möjligheter till återhämtning i organisationen. En förhoppning finns att förvaltningens nya organisation och slutförda rekryteringsprocesser under 2018 delvis kan bidra till förbättrade förutsättningar för arbetet med ökad sysselsättning.

6.1.7 Bedriva ändamålsenlig och effektiv verksamhet som långsiktigt bidrar till hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

En översyn av nämndens verksamheter i relation till grunduppdraget har påbörjats under året. Förvaltningen har infört en ny prismodell för museernas entréavgifter samt redovisat förvaltningens arbete med förändringsfaktorn. Arbetet med att förtydliga förvaltningens gemensamma budget- och uppföljningsprocess har startat under året och resulterat i ändrade rutiner för budget och uppföljning. Syftet är att skapa bästa möjliga förutsättningar för att göra verksamhet av de avvikelser som uppstår när förutsättningarna förändras under året.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Långsiktig hållbar finansiering, samverkan och ett hela-staden-perspektiv utgör viktiga grunder i det fortsatta arbetet. I budget 2019 har nämnden vidtagit åtgärder som är tillfälliga och kortsiktiga då det inte var möjligt att realisera nödvändiga åtgärder på kort sikt i så stora volymer. I det fortsatta arbetet inför 2020 och 2021 kommer förvaltningen att behöva göra mer hållbara och strategiska lösningar då flera verksamheter är bundna i olika kontrakt. En tydlig prioritering från nämnden är nödvändig i det fortsatta arbetet

då verksamheter kan komma att ställas mot varandra för att få en budget i balans.

6.1.8 Minska verksamheternas miljö- och klimatpåverkan

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

Kulturförvaltningen skapar samtal om miljö, klimat och hållbar livsstil genom programaktiviteter, utställningar och annan publik verksamhet inom nämndens kulturinstitutioner samt genomför insatser för att öka invånarnas motivation och vilja att turista i sin egen stad. Kulturförvaltningen följer stadens resepolicy och främjar hållbart resande både i tjänsten och till och från arbetet. Den absolut största delen av längre tjänsteresor sker med tåg.

Besökare uppmanas också via hemsidor m.m. att ta sig till förvaltningens institutioner och publika verksamheter med kollektivtrafik eller cykel.

Stadsbiblioteket Göteborg och Sjöfartsmuseet Akvariet är miljödiplomerade verksamheter.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

I förvaltningens organisationsöversyn har under året en funktion inrättats för hantering av förvaltningens miljöfrågor tillsammans med fastighets- och säkerhetsfrågor. Uppbyggnad och utveckling av förvaltningens gemensamma miljöarbete har emellertid inte kunna fullföljas i år på grund av omfattande fastighets- och säkerhetsarbete. Utvecklingen av förvaltningens interna miljöarbete samt ökat deltagande i stadens gemensamma arbete med miljöfrågor behöver genomföras.

Kulturnämnden är även ansvarig för tre åtgärder i stadens handlingsplan för Göteborgs Stads miljöprogram 2018-2020: Nr 58. Öka bibliotekens miljöfokus, Nr 112. Digitalisera kartläggningen av kulturhistoriskt värdefulla odlingslandskap samt 166. Öka utbudet av ekologiskt och vegetariskt samt minska matsvinnet på restauranger, caféer och evenemang i stadens verksamheter.

När det gäller utökad källsortering på förvaltningens anläggningar fortsätter förvaltningen arbetet med de institutioner där besökarnas behov av sorteringsmöjligheter är som störst.

Vad gäller åtgärden att lägga ut de redan digitaliserade kartorna till *Värdefulla odlingslandskap* i stadens webbkarta har arbetet avstannat. Avvecklingen av stadens tidigare webbkarta Infovisaren har pågått under längre tid, för att i mars 2018 stängas ner och ersättas av GOkart. Förvaltningen behöver nu etablera ny kontakt med SBK efter införandet av GOkart så att digitaliseringen kan återupptas.

Övergången till eldrivna bokbussar kommer minska miljöpåvekan av bibliotekets uppsökande verksamhet i staden. Genom en gemensam biblioteksorganisation skapas bättre förutsättningar för att gemensamt intensifiera arbetet kring hållbar läsning, programaktiviteter om miljö och gemensamma miljöfrågor. Nyanställda medarbetare inom sektor bibliotek ska också erbjudas miljöutbildning för att fortsatt behålla en hög medvetandegrad kring miljöfrågor i verksamheten.

Ett tydligare fokus gällande hur klimatkompensationen ska riktas för att uppnå större effekt kommer planeras under nästa år.

6.2 Redovisning av särskilda uppdrag till förvaltningen från kulturnämnden

Förvaltningen föreslår att uppdrag nr 1-3 i tabellen nedan förklaras fullgjorda. De årligen återkommande redovisningsuppdragen nr 4-5 nedan föreslås också förklaras fullgjorda för 2018. Uppdrag nr 6-9 nedan föreslås utgå från 2019. Det är uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2018 vilka rapporteras till kommunstyrelsen genom föreliggande årsrapport.

Nr	Uppdrag	Rapport/redovisning	Förslag till beslut
1	Gapet mellan de som får kulturstöd och de som är kvalificerade för stöd ska minska. (Kulturnämndens mål- och inriktningsdokument 2018). Ansvarig: Jonna Ulin	Möjligheterna att minska gapet har undersökts inom ramen för kulturstödsöversynen. Att minska gapet mellan kvalificerade ansökningar som får respektive inte får stöd, är inte möjligt utan att utöka budgeten för kulturstöd. Som ett resultat av översynen har emellertid beslut fattats om en rad åtgärder i syfte att öka dynamiken, samt främja utveckling och likahantering. Ett utvecklingsstöd har beslutats inrättas, projektstöd och stöd för interkulturella projekt slås samman, riktat stöd ska inrättas separat från ordinarie verksamhetsstöd, vilket i sin tur öppnas upp och blir sökbart för alla. Samtliga riktlinjer och regler ha setts över. Kulturförvaltningen anser att uppdraget därmed är omhändertaget utifrån nämndens ekonomiska förutsättningar.	Kulturnämnden föreslås förklara uppdraget fullgjort.
2	Kulturförvaltningen ska rapportera en gång per år vilka stadsutvecklingsprojekt prioriteras och hur arbetet fortlöper. (Kulturnämndens mål- och inriktningsdokument 2018) Ansvarig: Britta Söderqvist	Kulturnämnden har gjort prioriteringar i samband med beslut om budget 2019 och valda strategier för nämndens mål om att skapa en attraktiv livsmiljö. Uppföljning sker därmed inom ramen för uppföljning av nämndens mål.	Förvaltningen har infört en årlig hantering genom ordinarie budget- och uppföljningsprocess. Kulturnämnden föreslås därmed förklara uppdraget fullgjort.
3	Kulturförvaltningen ska medverka vid utvärderingen av Göteborgs Stads handlingsplaner för nationella minoritetsfrågor i de delar som rör kulturnämnden (Kulturnämndens mål och inriktningsdokument 2018) Ansvarig: Jonna Ulin, Anette Eliasson	SLK/MR har utvärderat handlingsplanerna för nationella minoritetsfrågor och finskt förvaltningsområde. Kulturförvaltningen har besvarat efterfrågat underlag och utskickad enkät från SLK. Utvärderingen visar att varken förvaltningarna eller minoriteterna är nöjda med nuvarande handlingsplan, målen är svåra att följa upp. Det framkom behov av öronmärkta medel och samordning för att frågorna ska kunna prioriteras.	Kulturnämnden föreslås förklara uppdraget fullgjort.

Nr	Uppdrag	Rapport/redovisning	Förslag till beslut
		<p>Efter utvärderingen har KS beslutat att ha workshop med alla ansvariga förvaltningar i Gbg Stad kring stadens behov och beredskap inför ny lagstiftning. KS har även beslutat att en ny handlingsplan ska tas fram. På workshopen deltog tre representanter från kulturförvaltningen. Under workshopen framkom behov av en gemensam sida på Intranätet där rutiner för hantering av dessa frågor finns, att det är ett problem att det inte finns kontaktpersoner på alla förvaltningar och att det finns mycket finskspråkig personal på förskolor och skolor men att de inte tas tillvara.</p> <p>Stadsledningskontoret kommer redovisa ärendet till KS senast 2019-01-30 med förslag till hur handlingsplanen ska tas fram. Kulturförvaltningen kommer bli inkopplad i framtagandet av ny handlingsplan under våren 2019.</p>	
4	<p>Årligen redovisa fördelningen mellan beslutade mans- och kvinnonamn gällande stadsdelar, trafikleder, gator, vägar, broar, hamnar samt parker, torg och andra öppna platser. (Återkommande uppföljningsuppdrag från kulturnämnden 2013-05-19). Ansvarig: Britta Söderqvist</p>	<p>Under 2018 fattade kulturnämnden 67 beslut gällande ortnamn varav 4 avregistreringar: 4 registrerade kvinnonamn, 4 registrerade mansnamn, 1 avregistrerat kvinnonamn och 1 avregistrerat mansnamn läggs till i namnbanken.</p> <p>Utöver det låter Karlatornet som ett manligt namn, men ska representera en stjärnbild: Karlavagnen. Karlatornet har enligt protokollet blivit ett etablerat namn även om byggnaden inte är byggd. Som motvikt är namnen på dom andra framtidabyggnaderna stjärnbilder med kvinnonamn: Cassiopeja, Aurora, Andromeda etc.</p>	Kulturnämnden föreslås förklara uppdraget fullgjort 2018.
5	<p>Årlig uppföljning av enprocentsregeln. Ansvarig: Jonna Ulin</p>	<p>Uppföljning av enprocentsregelns tillämpning i stadens förvaltningar och bolag 2018 har genomförts och redovisas i föreliggande årsrapport.</p>	Kulturnämnden föreslås förklara uppdraget fullgjort 2018.
6	<p>Andelen kvinnliga chefer inom manligt dominerade verksamheter ska överstiga andelen kvinnor inom samma verksamhet (Kommunfullmäktiges budget 2018. Ska genomföras 2018). Ansvarig: Tatjana Marin Kartal</p>	<p>Uppdraget har rapporterats i samband med föreliggande årsrapport.</p>	Uppdraget föreslås utgå från 2019.

Nr	Uppdrag	Rapport/redovisning	Förslag till beslut
7	Andelen chefer födda utanför Norden ska öka kraftigt och aktivt följas upp. (Kommunfullmäktiges budget 2018. Ska genomföras 2018). Ansvarig: Tatjana Marin Kartal	Uppdraget har rapporterats i samband med föreliggande årsrapport.	Uppdraget föreslås utgå från 2019.
8	Kulturförvaltningen ska i möjligaste mån samverka med Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning i framtagandet av en plan inom ramen för fokusområde tre "Skapa förutsättningar för arbete" i Jämlikt Göteborg (Kommunfullmäktiges budget 2018. Ska genomföras 2018). Ansvarig: Tatjana Marin Kartal	Uppdraget har rapporterats i samband med föreliggande årsrapport.	Uppdraget föreslås utgå från 2019.
9	En samverkansplattform ska skapas ihop med akademi, de kreativa och kulturella branscherna och ideella aktörer inom mode, design, konsthantverk och arkitektur (Kommunfullmäktiges budget 2018. Ska genomföras 2018). Ansvarig: Britta Söderqvist	Uppdraget har rapporterats i samband med föreliggande årsrapport.	Uppdraget föreslås utgå från 2019.

Kulturnämndens övriga redovisade och avslutade uppdrag under 2018 framgår av bilaga 5.

Volym- och nyckeltal för sektor bibliotek

Sektor bibliotek

Sektor bibliotek	2018	2017	2016	2015
Antal besök	1 561 939	1 587 755	1 540 899	1 513 198
varav Götaplatsen	1 301 621	1 327 958	1 279 037	1 238 957
varav 300 m ²	246 905	245 700	246 679	258 606
varav bokbussar	13 413	14 097	15 183	15 635
Antal medieutlån	1 014 489	1 039 514	1 064 843	1 033 495
Antal besök i GOTLIB	3 300 000	2 200 000	2 465 317	2 199 009
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	7 552	8 187	6 463	-
Antal pedagogiska aktiviteter, barn och unga	345	327	475	-
Antal arrangemang	1 108	1 024	1 150	950
Öppethållande, antal timmar per vecka	76, (71,5)	76, (71,5)	76, (71,5)	76, (71,5)
Uthyrning lokaler, antal timmar	2 707	2 705	2 222	764
Nöjd kundindex	77	-	78	-
Antal besök per årsarbetare	13 822	14 026	12 477	12 652
Antal besök per öppen timma	345	351	336	326
Antal besök per arrangemang	32	31	24	33
Antal utlån per årsarbetare	8 978	9 183	8 622	8 641
Kostnad per besök	96	93	97	99
Kostnad per öppen timma	33 128	32 646	32 579	32 391
Kostnad per utlån	123	119	116	119

Sektor bibliotek hade 1 561 939 besök under 2018 vilket är en minskning med 1,7 procent jämfört med 2017 som var ett rekordår.

Stadsbiblioteket på Götaplatsen är stadens mest besökta kulturinstitution med ca 3 000–5 000 besök per dag och totalt 1 301 621 besök 2018. Den lilla filialen 300 m² behåller sin plats som stadens tredje mest besökta bibliotek efter Stadsbiblioteket och Lundby bibliotek. Biblioteket 300 m² är öppet 365 dagar om året har besökare från hela staden, turister och resande från närliggande kommuner.

Bibliotekets app som lanserades 2018 har laddats ner mer än 32 250 gånger och används av ca 600 personer varje dag. Besöken på bibliotekens katalogsida Gotlib har ökat med 50 procent. Någon fördjupad analys av trafiken har inte gjorts, men ett antagande är att appen som introducerades i början av året har påverkat antalet besök positivt.

Utlån av medier följer besökstrenden och har minskat något mot förra året. Utlån av e-medier utgör en allt större del av de totala lånen och särskilt ljudböcker lockar fler användare. Musik och film på cd och dvd fortsätter att minska. Människors förändrade medievanor ställer nya krav på bibliotekens tjänster och ett arbete med att hitta fler digitala leverantörer pågår. Arbetet för att anpassa biblioteksverksamheten till det digitala samhället, med digital närvaro och nya digitala tjänster som t.ex. appen *Biblioteket* är nödvändigt för att fortsatt erbjuda relevant och angelägen verksamhet för medborgarna.

Sektor bibliotek har erbjudit 1 108 programpunkter under året som engagerat 35 173 deltagare. Av programpunkterna har 345 riktats till barn/unga och engagerat 7 552 deltagande barn/unga. Det omfattande utbudet av organiserade handledningstillfällen och guidningar i bibliotekets innehåll har genomförts för 8 702 personer. Biblioteksrepresentationer för SFI-grupper, skolor och pensionärer har arrangerats vid 63 tillfällen för 1 170 personer.

Stadsbiblioteket är en plats som lockar människor i alla åldrar och med olika bakgrund. Många kommer till biblioteket för att låna och använda medier, men också för att delta i aktiviteter som t.ex. språkträffar och läxhjälp samt för bibliotekets för alla program. Biblioteket är också en plats för att vara i ett socialt sammanhang, även om man är där för att enskilt läsa, studera eller arbeta.

Stadsbiblioteket fortsätter att arbeta med projekt kopplade till mobiliseringsområdet Staden där vi läser för våra barn och strävar efter att nå barn och unga med läsfrämjande insatser också utanför biblioteksrummet.

Volym- och nyckeltal sektor museer

Göteborgs stadsmuseum

Göteborgs stadsmuseum	2018	2017	2016	2015
Antal anläggningsbesök	200 718	247 097	208 384	200 709
<i>varav verksamhetsbesök, totalt</i>	<i>174 372</i>	<i>219 392</i>	<i>178 720</i>	<i>162 444</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga</i>	<i>66 344</i>	<i>69 438</i>	<i>59 979</i>	<i>55 741</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	14 000	10 145	11 750	13 800
Antal aktiviteter totalt, hemarena	715	500	650	790
<i>varav utställningar</i>	<i>18</i>	<i>18</i>	<i>17</i>	<i>18</i>
<i>varav pedagogiska aktiviteter, barn och unga</i>	<i>597</i>	<i>356</i>	<i>479</i>	<i>552</i>
<i>varav övriga aktiviteter</i>	<i>100</i>	<i>126</i>	<i>154</i>	<i>220</i>
Antal aktiviteter vid uppsökande verksamhet	25	35	40	40
Öppethållande, antal timmar per vecka	45	45	45	45

Göteborgs stadsmuseum gör ett typiskt år, avseende antal besök, men där en varm sommar troligtvis påverkat besökssiffrorna negativt. Museet har dock ökat antalet pedagogiska aktiviteter kraftigt riktat till den prioriterade målgruppen barn och unga. I slutet av året öppnade utställningen *Jobba, leva, bo* med bilder från den nyligen förvärvade fotosamlingen av Jens S Jensen och som genomförs i samarbete med Akademi Valand och Mixgården i Hammarkullen. Besökssiffrorna steg markant med denna utställning som även kommer att kunna besökas under 2019.

Göteborgs konstmuseum

Göteborgs konstmuseum	2018	2017	2016	2015
Antal anläggningsbesök	218 378	248 879	202 880	220 475
<i>varav verksamhetsbesök, totalt</i>	<i>177 780</i>	<i>213 253</i>	<i>167 013</i>	<i>180 378</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga</i>	<i>36 240</i>	<i>44 216</i>	<i>33 956</i>	<i>34 221</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	31 360	19 305	17 069	15 006
Antal aktiviteter totalt, hemarena	1 127	1 364	1 054	990
<i>varav utställningar</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>16</i>	<i>15</i>
<i>varav pedagogiska aktiviteter, barn och unga</i>	<i>579</i>	<i>743</i>	<i>664</i>	<i>588</i>
<i>varav övriga aktiviteter</i>	<i>536</i>	<i>608</i>	<i>374</i>	<i>387</i>
Antal aktiviteter vid uppsökande verksamhet	6	14	0	0
Öppethållande, antal timmar per vecka	41	41	41	41/48

Göteborgs konstmuseum gör ett starkt år men tappar ändå ca 30 000 besök jämfört med år 2017. Chiharu Shiotas utställning *The Distance* var den utställning som lockade flest med över 33 000 besök. Minskningen förklaras delvis av den varma sommaren som påverkat besöksantalet, men också av att föregående år visades Tove Jansson-utställningen som var en stor publiksuccé. Emellertid har museet i jämförelse med 2016 ca 16 000 fler besök. Samma tendens är synlig avseende det pedagogiska arbetet. Arbetet med uppsökande lektionsverksamhet i de prioriterade stadsdelarna hanteras från och med i år som en ordinarie verksamhet,

vilket medför ett något lägre museielektionsantal totalt sett då dessa lektioner är mer resurskrävande. Museet har fortsatt locka vuxna besökare till pedagogiska aktiviteter där särskilda satsningar, som bl.a. introduktioner till de tillfälliga utställningarna och specialvisningar, höjer antalet aktiviteter och deltagare.

Röhsska museet

Röhsska museet	2018	2017	2016	2015
Antal anläggningsbesök	8 275	13 953	113 373	106 223
<i>varav verksamhetsbesök, totalt</i>	<i>8 275</i>	<i>12 361</i>	<i>105 446</i>	<i>98 227</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga</i>	<i>784</i>	<i>2 363</i>	<i>11 770</i>	<i>13 210</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	436	1 700	8 740	11 120
Antal aktiviteter totalt, hemarena	124	185	753	834
<i>varav utställningar</i>	<i>-</i>	<i>5</i>	<i>10</i>	<i>10</i>
<i>varav pedagogiska aktiviteter, barn och unga</i>	<i>38</i>	<i>89</i>	<i>443</i>	<i>521</i>
<i>varav övriga aktiviteter</i>	<i>86</i>	<i>87</i>	<i>300</i>	<i>313</i>
Antal aktiviteter vid uppsökande verksamhet	13	3	20	34
Öppethållande, antal timmar per vecka	-	-	32,5	35

Röhsska museets museibygnad har varit stängt för publik under året. I början av året visade museet en utställning på Stadsbiblioteket med mottagarna av Torsten och Wanja Söderbergs pris 2017. En rad pedagogiska program genomfördes i samband med utställningen. Röhsska museet har även mött publik utanför huset i en rad aktiviteter som Kulturkalaset, West Pride, Stadstriennalen m.m. Därtill har två större projekt genomförts i Biskopsgården tillsammans med *Design Lab S* dels för seniorer och unga, dels för unga.

Sjöfartsmuseet Akvariet

Sjöfartsmuseet Akvariet	2018	2017	2016	2015
Antal anläggningsbesök	103 646	162 688	219 416	209 763
<i>varav verksamhetsbesök, totalt</i>	<i>84 926</i>	<i>139 345</i>	<i>156 176</i>	<i>146 288</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga</i>	<i>42 474</i>	<i>69 878</i>	<i>80 199</i>	<i>73 470</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	14 213	20 550	22 228	22 350
Antal aktiviteter totalt, hemarena	1 073	1 275	1 421	1 323
<i>varav utställningar</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>9</i>
<i>varav pedagogiska aktiviteter, barn och unga</i>	<i>622</i>	<i>524</i>	<i>635</i>	<i>702</i>
<i>varav övriga aktiviteter</i>	<i>442</i>	<i>741</i>	<i>776</i>	<i>612</i>
Antal aktiviteter vid uppsökande verksamhet	100	51	74	84
Öppethållande, antal timmar per vecka	45	45	45	45

Sjöfartsmuseet Akvariet var öppet under 8 ½ månad under 2018 för att sedan stänga inför om- och tillbyggnad. Fram till stängning var antalet besök till museet i linje med ett normalt år trots den varma sommaren. Under vår och sommar har utställningen *Haeyeno - havets kvinnor* dragit ny publik till museet och under hösten har det blivit klart att utställningen ska turnera under 2019. Museets pedagogiska arbete har fortsatt hela hösten, vilket gör att museet når siffror som är helt i nivå med tidigare år. Stadens olika rum och stadsmuseet har då varit arenor för verksamheten. Arbetet med att synliggöra museet under stängning är ett viktigt strategiskt arbete som kommer att fortsätta under hela om- och tillbyggnadsarbetet.

Entrébiljetter museer

Årsbiljetter	Antal sålda biljetter 2018	Antal återbesök 2018	Totalt antal besök med årsbiljett	Antal sålda biljetter 2017	Antal återbesök 2017	Totalt antal besök med årsbiljett
Göteborgs konstmuseum	10 219	10 182	20 401	38 280	15 051	53 331
Göteborgs stadsmuseum	16 072	13 020	29 092	47 323	25 968	73 291
Röhsska museet	0	0	0	2 672	4 829	7 501
Sjöfartsmuseet Akvariet	12 110	7 862	19 972	33 103	23 123	56 226
Totalt	38 401	31 064	69 465	121 378	68 971	190 349

Övriga biljetter	Antal sålda dagbiljetter 2018	Antal sålda biljetter med tillfälligt förhöjd entré 2018	Antal utdelade seniorbiljetter 2018
Göteborgs konstmuseum	23 681	22 800	2 466
Göteborgs stadsmuseum	22 814	0	3 121
Röhsska museet	0	0	0
Sjöfartsmuseet Akvariet	10 059	0	1 932
Totalt	56 581	22 800	7 519

År 2018 höjdes priset på en årsbiljett från 40 kr till 100 kr för alla över 25 år. Årsbiljetten ger fri tillgång till samtliga museer, men inte till utställningar med tillfälligt förhöjd entré. Samtidigt infördes en ny typ av biljett – dagbiljetten för alla besökare över 25 år – som ger möjlighet till ett besök på det museum där biljetten köps. Den biljetten ger inte heller tillgång till utställningar med tillfälligt förhöjd entré. Under 2018 har sektor museer visat två utställningar med tillfälligt förhöjd entré – båda på konstmuseet – *The Distance* och *Młoda Polska*. Enligt beslut i kommunfullmäktige erbjöds seniorer folkbokförda i Göteborg ett årskort till museerna kostnadsfritt.

Då prissättningen ändrades och en ny biljett infördes är det svårt att göra helt adekvata jämförelser med tidigare år. Men sektor museer har gått något bättre än prognosticerad budget där utgångspunkten var att museerna möjligtvis skulle tappa besök. Totalt sett och i relation till tidigare år gör alla museer normala eller något bättre år än vanligt, vilket indikerar att ny prissättning har haft liten påverkan på besökstillströmningen. Ett ärende kommer presenteras till kulturnämnden våren 2019 med en mer djupgående analys av publikens priskänslighet.

Museilektioner 2018

Stadsdel	Stadens museer och konsthall	Externa samarbetsparter	Totalt
SDF Angered	94	30	124
SDF Askim-Frölunda-Högsbo	71	112	183
SDF Centrum	97	147	244
SDF Lundby	36	68	104
SDF Majorna-Linné	110	148	258
SDF Norra Hisingen	54	91	145
SDF Västra Göteborg	86	157	243
SDF Västra Hisingen	43	48	91
SDF Örgryte-Härlanda	65	80	145
SDF Östra Göteborg	60	91	151
Summa stadsdelar	716	972	1 688
Gymnasieskolan	202	278	480
Summa totalt	918	1 250	2 168

Att erbjuda museilektioner är en central del av grunduppdraget för Göteborgs konstmuseum, Göteborgs stadsmuseum, Röhsska museet, Sjöfartsmuseet Akvariet och Göteborgs konsthall. Kulturförvaltningen har under 2018 också samarbetat med en rad externa samarbetsparter för att erbjuda kostnadsfria museilektioner till Göteborgs Stads skolor. Totalt har 4 081 tillfällen erbjudits, vilket är något färre än föregående års 4 174. Under 2018 har emellertid Röhsska museet varit stängt. Museilektionerna når alla stadsdelar, men det finns en överrepresentation av centrala skolor. Stadens fyra museer och konsthallen arbetar därför tillsammans sedan 2016 för att bättre nå prioriterade stadsdelar genom uppsökande verksamhet. Arbetet är tidskrävande men ger kvalitativa resultat.

Göteborgs Konsthall har genomfört 367 lektioner under året, vilket är en ökning från föregående år. Det är en relativt jämn spridning geografiskt. Västra och Norra Hisingen är dock inte lika representerade och konsthallen planerar därför en extra satsning gentemot dessa stadsdelar under 2019.

Göteborgs konstmuseum har genomfört 395 museilektioner, vilket är något lägre än föregående år. Minskningen beror främst på att uppsökande lektionsverksamhet i prioriterade stadsdelar hanteras som ordinarie verksamhet, vilket medför ett något lägre museilektionsantal totalt sett eftersom dessa lektioner är mer resurskrävande. Göteborg stadsmuseum har ökat starkt från föregående år och genomfört 453 lektioner. Detta kan förklaras av ett förtydligat fokus på arbetet med museilektionsverksamheten där vissa visstidsanställda enbart haft den inriktningen på sitt arbete. Alla stadsdelar utnyttjar möjligheten att besöka en lektion, men Majorna-Linné, Centrum och Västra Göteborg ligger i topp. Sjöfartsmuseet Akvariet har genomfört 517 lektioner, trots att museibyggnaden stängde i september. Under hösten har stadens olika rum och stadsmuseet varit arenor för fortsatt skolverksamhet.

Tillgängliggörande av museernas samlingar

Sektor museer har i sitt grunduppdrag att stärka den aktiva samlingsförvaltningen och tillgängliggöra museernas samlingar i enlighet med museilagen. Digitalisering av samlingarna är centralt för ökad tillgänglighet, både för effektivare arbete internt och för att möjliggöra ökat engagemang externt hos besökare, forskare och andra samarbetsparter.

Sök i samlingen	Antal besök Sök i samlingen		Antal digitalt publicerade poster* totalt		Antal nya poster publicerade under	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Göteborgs konstmuseum	36 911	36 894	3 719	3 507	219	500
Göteborgs stadsmuseum	27 991	31 975	301 040	293 693	7 347	15 215
Röhsska museet	2 159	2 081	6 104	5 762	342	0
Sjöfartsmuseet Akvariet**	-	-	8 767	8 738	29	-
Totalt	67 061	70 950	319 630	311 700	7 937	20 215

* En digital poster kan vara objekt, delobjekt, underobjekt, ljud, film samt digitalt dokument **Sjöfartsmuseet Akvariets Museum Plus har legat nere större delen av 2018 pga. migrering.

Under 2018 har Göteborgs konstmuseum, Röhsska museet och Sjöfartsmuseet Akvariets databas MuseumPlus genomgått en omfattande uppdragering till ett mer dynamiskt och användarvänligt gränssnitt. Migreringen har på kort sikt påverkat publiceringen av nya digitala poster i databasen, som har minskat i jämförelse med föregående år, till förmån för att kunna förbättra det interna arbetet och besökarens upplevelse på längre sikt. Göteborgs stadsmuseum har utvecklat sin databas Carlotta genom att addera ett nytt fält som möjliggör för besökarna att lämna egna kommentarer som kan komplettera den digitala posten. Sedan lanseringen i september 2018 har 45 kommentarer lämnats in som bidragit med ny information om samlingarna. Arbetet med att migrera databaser har pågått samtidigt som sektor museer har flyttat stora delar av samlingarna samt

fortsatt omhändertata akuta problem i magasinerna. Detta medför att digitaliseringstakten inte har varit lika hög som föregående år.

Utlån	Antal utlånade föremål			Antal låntagande institutioner nationellt			Antal låntagande institutioner internationellt		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Göteborgs konstmuseum	81	44	109	11	9	17	10	10	11
Röhsska museet	5	36	29	3	3	4	2	1	1
Göteborgs stadsmuseum	79*	82*	82*	3	5	4	0	0	1
Sjöfartsmuseet Akvariet	404	368	345	92	61	63	0	1	2
Totalt	569	530	565	109	78	88	12	12	15

* Inkluderar långtidsdepositioner

Museilagen förordar att museerna ska möjliggöra utlån av samlingar för att fler ska kunna ta del av dem. Utlån är också strategiskt viktigt för att säkerställa nationella och internationella samarbeten som dels kan leda till gemensam kunskapsuppbyggnad, dels till publikt attraktiva utställningsprojekt genom inlån av verk. En tendens som är tydlig på Göteborgs konstmuseum är att antal utlån minskar, men att fler institutioner ofta lånar fler verk i samband med varje lån samt önskar längre låneperioder. Detta beror troligtvis på att kostnaderna för lån med hänsyn till logistik, transport och försäkringar har blivit allt högre med åren. Många institutioner, så även stadens museer, arbetar därför med längre utställningsperioder och samarbetar med flera parter i turnerande utställningar. Antalet utlån har totalt ökat något, men ligger på en ganska stabil nivå för sektorn. Göteborgs stadsmuseum har under året arbetat med en noggrann inventering av museets långtidsdepositioner för att säkerställa att inskrivningarna är aktuella och fullständiga.

Digitala kanaler

Digitala kanaler	Webb (unika besökare)			Facebook (antal följare)			Instagram (antal följare)		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Göteborgs konstmuseum	404 225	467 400	216 885	9 646	8 650	6 600	7 295	4 700	2 880
Röhsska museet	44 835*	71 442	123 249	6 733	6 397	6 078	8 833	7 877	2 144**
Göteborgs stadsmuseum	99 608	153 611	118 175	11 624	10 516	7 101	4 376	3 684	2 490
Sjöfartsmuseet Akvariet	70 668	57 210***	73 897	2 820	2 337	2 050	1 263	1 058	-
Totalt	619 336	749 633	532 206	30 823	27 900	21 829	21 767	17 319	7 514

* 21 723 besök till ny webb som publicerades juni 2018 **Feb 2015. ***18/4-31/12. Ny hemsida lanserades för museet januari 2017, men Google Analytics kopplades inte på förrän 18 april.

Museernas digitala kanaler är viktiga plattformar för såväl kommunikation av museernas utbud och kunskap, som för interaktion med publiken. Under året har Röhsska museet fått en ny hemsida, vilket initialt medfört en nedgång av besök till sidan. Men när den successivt utvecklas med mer innehåll och efter museets nyöppning i februari 2019 förväntas en uppgång. Sjöfartsmuseet Akvariet fick en ny hemsida 2017 som fler och fler använder. Göteborgs konstmuseum har fortsatt den mest välbesökta hemsidan inom sektorn samtidigt som användningen av hemsidan minskat något 2018. Alla museer ökar sina följare i sociala medier. Göteborgs konstmuseum står ut genom att ha fått en kraftig ökning av sina följare på Instagram. För att bättre kunna läsa och analysera det digitala användandet kommer genomlysningar av både museernas web och sociala medier genomföras under 2019.

Volym- och nyckeltal sektor fri konst och kultur

Göteborgs Konsthall

Göteborgs konsthall	2018	2017	2016	2015
Antal anläggningsbesök	44 266	43 570	39 161	38 230
<i>varav verksamhetsbesök, totalt</i>	<i>44 266</i>	<i>43 570</i>	<i>39 161</i>	<i>38 230</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	6 693	7 155	6 196	8 750
Antal aktiviteter totalt, hemarena	532	353	323	328
<i>varav utställningar</i>	<i>4</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>6</i>
<i>varav pedagogiska aktiviteter, barn och unga</i>	<i>362</i>	<i>199</i>	<i>169</i>	<i>209</i>
<i>varav övriga aktiviteter</i>	<i>166</i>	<i>148</i>	<i>148</i>	<i>123</i>
Antal aktiviteter vid uppsökande verksamhet	155	125	211	155
Öppethållande, antal timmar per vecka	36	36	36	36
Antal besök per öppen timme	24	28	25	24

Göteborgs Konsthall har haft fyra större utställningar under året: *Mozarts Ghost – internetkonst, feminism och motstånd*, *Bad Timing – Akademin Valands avgångsutställning*, *180 Behind Me* av Mounir Fatmi samt *Innan vi glömmes* – en utställning som samlat en grupp nationella och internationella konstnärer om mötet mellan olika generationer. Utställningarna har bidragit till att konsthallen ytterligare ökat antalet besök något under 2018 till 44 266 jämfört med 43 570 år 2017.

En särskild satsning har gjorts inom programverksamhet och publika möten, vilket kan ses i det ökade antalet aktiviteter. Under året har visningsverksamheten stärkts med fler visningar och på olika språk samt skapande workshops för barn och unga har erbjudits varje helg. Ca 100 barn och unga har deltagit i konsthallens kostnadsfria lovverksamhet. Under året har Göteborgs Konsthall haft en mobil tryckworkshop, en cykel med flak, som besökt mötesplatser runt om i hela staden. Syftet är att nå människor som annars inte besöker konsthallen samt att öka närvaron på platser dit verksamheten har svårt att nå.

Anläggnings- och verksamhetsbesöken till Göteborgs Konsthall har succesivt ökat de senaste fyra åren och totalt med 16 procent sedan 2015. Det beror på att verksamheten ökat sin synlighet i staden och genomfört tematiska utställningar som lockat allt fler.

Stora Teatern

Stora Teatern	2018	2017	2016	2015
Antal anläggningsbesök	74 380	104 587	106 235	93 228
<i>varav verksamhetsbesök</i>	<i>74 380</i>	<i>104 587</i>	<i>106 235</i>	<i>93 228</i>
<i>varav verksamhetsbesök, barn och unga</i>	<i>8 818</i>	<i>11 315</i>	<i>11 626</i>	<i>11 531</i>
<i>varav Backstage</i>	<i>0</i>	<i>22 050</i>	<i>30 921</i>	<i>28 826</i>
Deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	4 964	5 282	-	-
Antal pedagogiska aktiviteter, barn och unga	347	320	-	-
Antal sålda biljetter	58 069	59 461	51 830	37 592
Beläggningsgrad i procent	77	78	77	69
Beläggningsgrad betalande i procent	66	71	67	62

Stora Teaterns minskade anläggnings- och verksamhetsbesök 2018 kan till största del härledas till att ingen sommarklubb (Backstage) bedrivits under året, vilket resulterat i en minskning om drygt 22 000 besök.

Beläggningsgraden har gått ned något i relation till 2017 vilket, oavsett utebliven sommarklubb, påverkat antalet anläggningsbesök. Det har även skett en minskning av antalet barn och unga som besökt Stora Teaterns föreställningar under året, vilket kan förklaras av omorganisation i samband med bildandet av de nya nämnderna för grundskola och förskola. Stora Teatern har i samarbete med Cirkus Cirkör bedrivit cirkusskola i teaterns egna lokaler och cirkusskola i Biskopsgården inom ramen för stadens lovsatsningar 2018.

Frilagret och övrig publik verksamhet

Frilagret	2018	2017	2016	2015
Antal anläggningsbesök	78 148	70 139	98 367	50 447
<i>varav verksamhetsbesök</i>	<i>78 148</i>	<i>70 139</i>	<i>98 367</i>	<i>50 090</i>
Antal evenemang	546	464	580	541
Övrig publik verksamhet	2018	2017	2016	2015
Antal besök, Speldags	54 821	52 254	50 409	52 124
Antal besök, Sommarunderhållningen	42 565	41 754	50 578	46 700
Antal besök barn och unga, Skolbio Göteborg	16 071	17 951	18 712	16 389

Frilagret har under 2018 ökat verksamhetsbesöken med drygt 11 procent jämfört med föregående år. Antal arrangemang under året uppsteg till 546 jämfört med föregående års 464 arrangemang. Ökningen beror till stor del på de medel kulturnämnden erhöll genom kompletterande budgetbeslut i juni inom ramen för fullmäktigeuppdraget att främja en levande och trygg stadsmiljö. Då verksamheten hade stängt under sommaren kunde dessa medel nyttjas först under perioden september till och med december. Den extra satsningen resulterade i 51 arrangemang och står för det ökade besöksantalet. Under mellandagarna gjordes också en satsning på kulturvinterjobb med de hjälp av de tilldelade medlen. Satsningen resulterade i 11 445 åskådare på gator och torg och skapades av kulturvinterjobbets 29 unga kulturutövare.

Besöksantalet på Frilagret har ökat med totalt 55 procent sedan 2015. Verksamheten nådde en topp 2016 som berodde på en markant ökad efterfrågan från unga initiativtagare och därefter en nedgång året därpå som berodde på att verksamheten behövde skapa en mer hållbar arbetssituation, som resulterade i ett färre antal arrangemang.

Skolbio Göteborg har ett lägre antal besök än föregående år vilket troligtvis beror på den omorganisation grundskolan i Göteborg genomgått under året.

Speldags har ökat publikantalet med 5 procent jämfört med föregående år och slutade på 54 821 personer. Ökningen motsvaras av att Speldags genomfört ca 5 procent fler spelningar under året, 1 982 spelningar 2018 jämfört med 1 877. Samtidigt har antalet spelställen endast ökat från 77 till 78 spelställen 2018. Publikökningen om 5 procent beror på att befintliga äldreboenden och träffpunkter haft något fler speltillfällen.

Sommarunderhållningen har genomfört en lyckad säsong mycket tack vare det gynnsamma vädret. Trots något färre antal akter har Sommarunderhållningen haft fler besök jämfört med 2017.

Kulturstöd och bidrag

Kulturstöd	2018	2017	2016	2015
Beviljat belopp i kulturstöd, totalt tkr	73 258	74 976	68 114	70 412
Antal stöd och stipendier, totalt	776	810	806	845
Antal besök till organisationer med verksamhetsstöd <i>varav barn och unga</i>	-	1 300 000	1 244 000	1 197 000
Antal aktörer som erhållit utjämningsbidrag	40	39	42	40
Antal besök av barn och unga, föreställningar med utjämningsbidrag	39 011	49 386	42 665	54 119
Kulturskola och instrumentuthyrning	2018	2017	2016	2015
Beviljat belopp i utvecklingsstöd till kulturskolan, totalt tkr	5 570	4 409	5 570	5 570
Antal beviljade utvecklingsprojekt <i>varav stadsdelsgemensamma projekt</i>	4	13	22	34
Antal instrumentuthyrningar	5 742	5 527	5 307	4 874
Andel uthyrningar med fri instrumenthyra, i procent	46	44	44	46

Kulturnämnden har beviljat totalt 73 258 tkr fördelade på 776 antal stöd och stipendier. Antalet beviljade stöd 2018 är något färre än 2017, vilket delvis förklaras av en successiv höjning av beviljade stödnivåer för att bättre möta den allmänna kostnadsutvecklingen. Kulturnämnden har därutöver beviljat 580 tkr i extra projektstöd till åtta fria kulturaktörer och föreningar som erbjudit kostnadsfria lovaktiviteter för barn och unga 6–15 år inom ramen för stadens lovsatsning, vilket resulterade i lovverksamhet för ca 1 100 deltagande barn och unga.

Kulturnämnden subventionerar barn och ungas scenkonstbesök till Göteborgs fria kulturgrupper och aktörer genom utjämningsbidraget. Flera av de fria kulturaktörernas organisationer vittnar om att det blivit svårare för det fria kulturlivet att nå barn och unga i samband med bildandet av de nya nämnderna för grundskola och förskola. Förvaltningen ser också en minskning av antal barn och ungas scenkonstupplevelser totalt under året, vilket troligtvis beror på omorganisation och därmed otydligheter kring ansvar, mandat och budget för de som ansvarar för barnkulturfrågor. Antalet scenkonstbesök som subventionerats med utjämningsbidrag har minskat till 39 001 besök 2018 jämfört med 49 386 besök 2017 och motsvarar en minskning med ca 20 procent.

Sektorn hanterar stadens utvecklingsstöd till kulturskolan. 2018 beviljades bidrag om 5 570 tkr fördelat på fyra större stadsdelsgemensamma projekt. Projekten har anpassats till nya riktlinjer för utvecklingsstöd som börjar gälla 2019 och som syftar till att kulturskolan ska bli mer tillgänglig och relevant för fler barn och unga i Göteborg oavsett vilken stadsdel man bor i.

Andelen fria instrumentuthyrningar verkar ha stabiliserats de senaste åren och ligger på 44–46 procent. Dock ökar det sammanlagda antalet uthyrda instrument.

Kulturnämndens redovisade och avslutade uppdrag 2018

39 uppdrag ✓

	Status	Uppdrag	Slutdatum	Kommentar
GRUNDUPPDRAG				
Stödja och främja konst, kulturella verksamheter och stadens fria kulturaktörer	✓	Utarbeta förslag till handlingsplan för utveckling av danskonsten i Göteborg	2018-03-31	Uppdrag från KN 2016-05-24 § 89 Uppdraget förklaras fullgjort på kulturnämndens sammanträde 2018-02-08 § 15
		Ansvarig Jonna Ulin		
	✓	Utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen enligt modellen Barnteaterakademien	2018-04-30	Uppdrag från kulturnämnden 2016-05-24 § 89 Uppdraget förklaras fullgjort på kulturnämndens sammanträde 2018-02-08 § 14
		Ansvarig Jonna Ulin		
	✓	Årligen redovisa uppdraget kring Göteborgs Stads filmsatsning samt vilka åtgärder som vidtagits <i>Uppdrag från KN 2015-09-29</i> <i>Återkommande uppföljningsuppdrag</i>	2018-04-30	Kulturnämndens sammanträde 2017-12-19 § 228: Kulturnämnden uppdrar åt förvaltningen att komplettera den årliga uppföljningen av filmsatsningen utifrån följande utgångspunkter: Vad har filmsatsningen gett för resultat så här långt sedan införandet 2014? Vilka förbättringsområden är identifierade? Finns det behov av att revidera styrande dokument och avtal? Finns det behov av ekonomisk uppdelning och ansvar mellan parter? Förslag på strategier och upplägg för filmens fortsatta utveckling. Kulturnämndens sammanträde 2018-05-22 § 83: Kulturnämnden förklarar uppdraget att utvärdera Göteborgs Stads filmsatsning som fullgjort. Uppföljningen av filmsatsningen genomförs inom ordinarie uppföljning.
		Ansvarig Jonna Ulin		

	Status	Uppdrag	Slutdatum	Kommentar
	✓	I nära samverkan med Göteborgs Remfabrik utreda hur Remfabriken kan utvecklas och tillgängliggöras <i>Dnr 0591/10</i> <i>Uppdrag från KN 2011-04-28</i>	2018-04-30	Kulturnämndens sammanträde 2018-05-22 § 87 punkt 10: Uppdraget utgår och ersätts av nytt uppdrag till förvaltningen att återkomma med förslag till hantering av hyran för Remfabriken efter att Higabs hyressättningsmodell beslutats i kommunfullmäktige.
		Ansvarig Jonna Ulin, Britta Söderqvist		
	✓	Återkomma till kulturnämnden med förslag på vilket sätt de specialdestinerade stöden ska hanteras <i>Uppdrag från KN 2017-09-02 § 22</i>	2018-04-30	Delredovisning av uppdraget redovisades och beslut om fortsatt beredning av ärendet fattades på kulturnämndens sammanträde 2017-10-24 § 191. Muntlig delredovisning KN 2018-02-20. Kulturnämndens sammanträde 2018-04-24 § 62: Ärendet bordläggs Kulturnämndens sammanträde 2018-05-22 § 87: Kulturnämnden förklarar uppdraget att redovisa åtaganden, uppdrag och specialdestinerade bidrag som ålagts kulturnämnden och som inte kan härledas till kärnuppdrag eller reglemente som fullgjort.
		Ansvarig Jonna Ulin, Britta Söderqvist		
	✓	Utifrån kulturprogrammet genomföra en översyn av stödformerna inom kulturstöd i syfte att klargöra om det föreligger behov av förändring eller komplettering bland nämndens befintliga stöd. Översynen ska utreda behov av förändring gällande riktlinjer, bedömningsprocesser och beslutsnivåer för samtliga stödformer samt utreda lämpliga alternativ till utskottet för kulturstöd. <i>Uppdrag från KN 2017-02-09 § 27</i>	2018-04-30	Delredovisning av uppdraget redovisades och beslut om fortsatt beredning av ärendet fattades på kulturnämndens sammanträde 2017-10-24 § 192. Muntlig delredovisning KN 2018-02-20. Kulturnämndens sammanträde 2018-04-24 § 61: Ärendet bordläggs. Kulturnämndens sammanträde 2018-05-24 § 86: Kulturnämnden förklarar uppdraget att se över kulturstödet och utskottet för Kulturstöd som fullgjort.
		Ansvarig Jonna Ulin		

Status	Uppdrag	Slutdatum	Kommentar
✓	<p>Utreda hållbara ersättningar till konstnärer vid engagemang i stadens verksamheter Dnr 0741/18 Uppdrag från KN 2016-01-26 Kompletterande budgetbeslut KS 2016-04-06 Handlingsplan för Konstpolitik inom Kulturprogrammet</p> <p>Ansvarig Mikael Nanfeldt</p>	2018-10-31	<p>KN 2017-04-25 § 85: Uppdraget ska rapporteras i samband med årsrapport och slutredovisas i särskilt tjänsteutlåtande till kulturnämnden samt eventuellt till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.</p> <p>KN 2018-10-23 § 159: Uppdraget att utreda möjligheter och konsekvenser av en stadsövergripande policy förklaras fullgjort.</p>
✓	<p>Genomlysna området design, arkitektur och konsthantverk Återkommande uppdrag att årligen genomlysna ett konstområde. Handlingsplan för Konstpolitik inom Kulturprogrammet.</p> <p>Ansvarig Mikael Nanfeldt</p>	2018-05-31	Kulturnämnden 2018-06-12 § 100 p.1-2: Genomlysning godkänns och uppdraget förklaras fullgjort.
✓	<p>Att följa upp uppdraget Barnteaterakademien till Angereds Teater 2017-2019 i samband med att uppdraget löper ut. Dnr 2024/16 Uppdrag från kulturnämnden 2016-12-15 § 233</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2019-12-31	<p>KN 2018-05-22 § 87: Beslut om att organisationen hanteras inom ramen för Riktat stöd när nya riktlinjer antagits. Verksamheten kommer att följas upp i samband med ny ansökan om stöd (Riktat stöd).</p> <p>KN 2018-12-11 § 212 p. 4: Kulturnämndens uppdrag till förvaltningen att särskilt följa upp Barnteaterakademien beslutas utgå. Uppföljning av verksamheten sker i samband med årlig ordinarie ansöknings- och redovisningsförfarande för Riktat stöd.</p>
✓	<p>Att följa upp uppdraget till Angereds Teater 2015-2018 i samband med att uppdraget löper ut. Dnr 1726/14 Uppdrag från kulturnämnden 2015-01-28 § 21</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-12-31	<p>KN 2018-05-22 § 87: Organisationen kommer att hanteras inom Verksamhetsstöd när nya riktlinjer antagits. Inga nya uppdrag ska knytas till verksamhetsstöd. Uppdraget avslutas i samband med att det löper ut. Verksamheten följs upp inom ramen för hantering av ansökan om nytt stöd (Verksamhetsstöd).</p> <p>Kulturnämnden 2018-11-27 § 178 Uppdraget avslutas.</p>

Status	Uppdrag	Slutdatum	Kommentar
✓	<p>Att inför en eventuell förlängning av uppdraget, genomföra en utvärdering av Bio Roy i Göteborg 2018 Dnr 1724/14 Uppdrag från kulturnämnden 2017-12-19 § 223</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-12-31	<p>KN 2018-05-22 § 87: Organisationen kommer att hanteras inom Verksamhetsstöd när nya riktlinjer antagits. Inga nya uppdrag ska knytas till verksamhetsstöd. Uppdraget avslutas i samband med att det löper ut. Verksamheten följs upp inom ramen för hantering av ansökan om nytt stöd (Verksamhetsstöd).</p> <p>Kulturnämnden 2018-11-27 § 178 Uppdraget avslutas.</p>
✓	<p>Att följa upp uppdraget till Röda Sten Konsthall 2015-2018 i samband med att uppdraget löper ut. Dnr 1895/14 Uppdrag från kulturnämnden 2015-10-29 § 180</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-12-31	<p>KN 2018-05-22 § 87: Organisationen kommer att hanteras inom Verksamhetsstöd när nya riktlinjer antagits. Inga nya uppdrag ska knytas till verksamhetsstöd. Uppdraget avslutas i samband med att det löper ut. Verksamheten följs upp inom ramen för hantering av ansökan om nytt stöd (Verksamhetsstöd).</p> <p>Kulturnämnden 2018-11-27 § 178 Uppdraget avslutas.</p>
✓	<p>Att utforma riktlinjer och kriterier för kulturstöd enligt antaget förslag i KN 2018-05-22 § 86 Dnr 0410/17 Uppdrag från KN 2018-05-22 § 86 punkt 4</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-10-31	<p>KN 2018-10-23 § 157: Ärendet bordläggs</p> <p>KN 2018-11-27 § 177: Uppdraget förklaras fullgjort.</p>
✓	<p>Återkomma med ett förslag till kulturnämnden som utgår från att förvaltningen ska ges rätt att på delegation fatta beslut om projektstöd. Dnr 0410/17 Uppdrag från Kulturnämnden 2018-05-22 § 86 punkt 8</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-11-30	<p>KN 2018-11-27 § 180: Uppdraget förklaras fullgjort.</p> <p>KN 2018-12-11 § 206 p. 7: Delegationsordning antagen.</p>
✓	<p>Att utforma förslag på riktlinjer för stödformen Riktat stöd Dnr 0260/16 Uppdrag från KN 2018-05-22 § 87 punkt 4</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-11-30	KN 2018-11-27 § 179: Uppdraget förklaras fullgjort.

Status	Uppdrag	Slutdatum	Kommentar
✓	<p>Att återkomma med förslag till hantering av stödet till Göteborg Wind Orchestra GWO efter beslut i kommunstyrelsen Dnr 0260/16 Uppdrag från KN 2018-05-22 § 87 punkt 9</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-08-31	<p>KN 2018-06-12 § 101 - Ärendet bordläggs.</p> <p>KN 2018-08-28 § 120 - Ärendet bordläggs.</p> <p>KN 2018-09-25 § 135 - Kulturnämnden beslutar att Göteborg Wind Orchestra ska hanteras inom ramen för ordinarie Verksamhetsstöd och förklarar uppdraget fullgjort.</p>
✓	<p>Att utreda hur Göteborgs Stads ledamöter i styrelsen för stiftelsen Göteborgs Maritima Centrum utses. Dnr 0260/16 Uppdrag från kulturnämnden 2018-05-22 § 87 punkt 11</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-11-30	KN 2018-08-28 § 121 - Uppdraget redovisas och förklaras fullgjort
✓	<p>Att se över riktlinjerna för finansieringsformen för innovativa utvecklingsprojekt tillsammans med Lindholmen Science Park Dnr 0576/18 Uppdrag från KN 2018-05-22 § 85 punkt 3</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2019-01-31	KN 2018-12-11 § 2015 p. 4: Kulturnämnden förklarar uppdraget att föreslå Regler för Innovationsstöd för film och rörlig bild som fullgjort.
✓	<p>Omarbeta nuvarande riktlinjer för utjämningsbidrag till regler utifrån identifierat behov i genomförd genomlysning samt utifrån generella riktlinjer för kulturstöd. Dnr: 1127/18 Uppdrag från KN 2018-10-23 § 158 p 5</p> <p>Ansvarig Jonna Ulin</p>	2018-12-31	KN 2018-11-27 § 184: Uppdraget förklaras fullgjort.

	Status	Uppdrag	Slutdatum	Kommentar
Driva och utveckla publika kulturinstitutioner, mötesplatser och verksamheter	✓	Genomlysna förvaltningens främjande arbete inom scenkonst för barn och unga tillsammans med utjämningsbidraget inom pågående översyn av sektor Fri konst och kultur <i>Uppdrag från kulturnämnden 2016-06-14 § 110 Dnr 0634/16</i> Ansvarig Jonna Ulin	2018-10-31	KN 2018-03-27 § 41 - Redovisning av uppdraget bordläggs KN 2018-04-24 § 65 - Ärendet återremitteras till förvaltningen med uppdraget att: <ul style="list-style-type: none"> • komplettera genomlysningen med synpunkter från relevant skolpersonal, med vilka hinder de ser för att mera utnyttja det fria scenkonstutbudet för barn, • i ljuset av inkomna synpunkter från skolan, överväga om förslaget till nya riktlinjer för utjämningsbidraget behöver justeras, • komplettera genomlysningen med hur struktur och samverkan ska ske mellan kulturförvaltningen och nya grundskoleförvaltningen för genomförande av nya riktlinjer. Kulturnämnden 2018-10-23 § 158: Kulturförvaltningens kompletteringar och genomförd genomlysning godkänns. Uppdraget förklaras fullgjort.
	✓	Genomlysna och utvärdera utvecklingsstödet till kulturskolan inom pågående översyn av sektor Fri konst och kultur <i>Uppdrag från kulturnämnden 2016-08-29 § 128 Dnr 1654/17 (1901/15)</i> Ansvarig Jonna Ulin	2018-03-31	Uppdraget redovisat och förklaras fullgjort på kulturnämndens sammanträde 2018-03-27 § 42
	✓	Utreda vad kraven enligt Sveriges nya museilag innebär för stadens museiverksamhet och vilka konsekvenser de kan medföra för kulturnämnden och för Göteborgs Stad Ansvarig Britta Söderqvist	2018-02-28	Uppdraget förklaras fullgjort på kulturnämndens sammanträde 2018-02-08 § 12

	Status	Uppdrag	Slutdatum	Kommentar
	✓	Kulturförvaltningen ska genomföra en översyn av medborgarskapsceremonin <i>Kulturnämndens mål- och inriktningsdokument 2018</i> Ansvarig Jonna Ulin	2018-10-31	Muntlig delrapport delges nämnden vid fördjupningsdagen 2018-09-18. Kulturnämndens sammanträde 2018-10-23 § 160: Uppdraget förklaras fullgjort
Aktivt förvalta och tillgängliggöra nämndens samlingar	✓	Att tillsammans med berörda aktörer, arbeta fram och teckna ett avtal rörande fördjupad förstudie avseende dels ett Varvs- och industrihistoriskt centrum med nya visningsbara magasin, och dels ett traditionellt magasin lokaliserat i något av stadens ytterområden, efter det att stadsdirektören tecknat avsiktsförklaringen. <i>Uppdrag från KN 2017-02-09 § 9</i> <i>Dnr 0650/12</i> Ansvarig Britta Söderqvist	2018-09-30	Kommunstyrelsen 2018-09-19/Kommunfullmäktige 2018-10-04 § 6: 1) Kommunstyrelsen tillsammans med kulturnämnden får i uppdrag att ta fram en förstudie med inriktningen ett renodlat fjärrmagasin för kulturnämndens samlingar med placering utanför centrum i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. 2) Kommunfullmäktiges uppdrag att teckna ett intentionsavtal med Riksarkivet om eventuell samlokalisering avbryts. 3) Fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag på mark för etablering av ett fjärrmagasin i enlighet med inriktningen ovan samt ansöka om planbesked. Kulturnämnden 2018-09-25 § 136: 1) Kulturnämnden uppdrar åt Higab AB att genomföra en fördjupad förstudie avseende fjärrmagasin för nämndens samlingar, i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande. 2) Kulturnämndens beslut blir omedelbart gällande, under förutsättning att och så snart kommunfullmäktige fattat inriktningsbeslut för förstudien om en magasinlösning för kulturnämndens samlingar. Uppdraget utgår och ersätts med nytt uppdrag i enlighet med ny inriktning om renodlat fjärrmagasin.
Bidra till hållbar samhälls- och stadsplanering, utveckling av kulturvärden och konstnärlig gestaltning i stadens rum	✓	Utarbeta och utvärdera KKA (Kulturkonsekvensanalys) <i>Uppdrag från KN 2016-01-26</i> <i>Kompletterande budgetbeslut KS 2016-04-06</i> <i>Handlingsplan för Kulturplanering inom Kulturprogrammet</i> Ansvarig Mikael Nanfeldt	2018-11-30	KN 2017-04-25 § 85: Uppdraget ska rapporteras i samband med årsrapport och slutredovisas i särskilt tjänsteutlåtande till kulturnämnden och eventuellt till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige. 2018-12-11 § 211: Kulturnämnden förklarar uppdraget att utveckla kulturkonsekvensanalyser för att kartlägga kulturella värden på en plats eller inom ett område, som stöd i arbetet att utveckla lokala kulturplaner och för att stärka kulturperspektivet i befintliga konsekvensanalyser (barnkonsekvensanalyser och sociala konsekvensanalyser) som fullgjort.

STYRNING OCH LEDNING				
Intern styrning och kontroll	✓	<p>Att förvaltningsdirektören löpande åiterrapporterar förvaltningens förändringsarbete till nämnden under detaljorganisationens införande <i>Dnr 1869/15</i> <i>Uppdrag från KN 2015-11-26</i></p> <p>Ansvarig Anna Rosengren</p>	2018-03-31	<p>Rapporteras löpande. Uppdraget avslutas i och med den nya organisationens införande 2018.</p> <p>KN 2017-02-09: Information om sektor fri konst och kulturs nya organisering.</p> <p>KN 2017-05-23: Information om sektor museers nya organisering.</p> <p>KN 2018-05-22: Information om sektor biblioteks nya organisering.</p> <p>Kulturförvaltningens införande av ny sektorsorganisation är därmed slutförd.</p>
	✓	<p>Att undersöka vem som äger frågan huruvida namnberedningen kan omvandlas till ett utskott samt utreda för- och nackdelar med beredning respektive utskott <i>Uppdrag från KN:s presidium</i></p> <p>Ansvarig Nike Vallström</p>	2019-02-28	<p>Kulturnämndens presidium 2015-12-01: Förvaltningen får i uppdrag att effektivisera handläggningen och avvakta beredning i frågan till nästa mandatperiod.</p> <p>KN:s fördjupningsdag 2018-09-18: Diskussion</p> <p>Presidiet 2018-12-03: Uppdraget förklaras fullgjort.</p>
	✓	<p>Att vid nästa revidering av delegationsordningen ge förslag på nivåer och indexuppräknning för de priser och avgifter som nämnden har mandat att besluta om. <i>Dnr 0055/18</i> <i>Uppdrag från kulturnämnden 2018-03-27 § 39</i></p> <p>Ansvarig Nike Vallström</p>	2018-12-31	<p>Kommunfullmäktige har under hösten 2018 godkänt kulturnämndens förslag till hantering av nämndens avgifter och priser.</p> <p>KN 2018-12-11 § 206 p. 7: Förvaltningens uppdrag att vid nästa revidering av delegationsordningen ge förslag på nivåer och indexuppräknning för de priser och avgifter som nämnden har mandat att besluta om, som fullgjort.</p>

	✓	Att förbereda avvecklingen av utskottet Göteborg Konst och återkomma med förslag på hantering av utskottets nuvarande ansvarsnivå (i samband med förslag till ny delegationsordning) <i>Uppdrag från KN 2018-10-23 § 166</i>	2018-12-31	KN 2018-12-11 § 206 p. 5: Förvaltningens uppdrag att förbereda avvecklingen av utskottet Göteborg Konst och återkomma med förslag på hantering av utskottets nuvarande ansvarsnivå, som fullgjort.
		Ansvarig Nike Vallström		
Ekonomi	✓	Kulturförvaltningen ska återkomma med en plan för arbetet med förändringsfaktorn (0,5 procent). Fokus i detta arbete ska ligga på effektivisering och kvalitetsutveckling. <i>Kulturnämndens mål- och inriktningsdokument 2018</i>	2019-02-28	KN 2018-12-11 § 207: Kulturnämnden förklarar förvaltningens uppdrag fullgjort vad gäller att återkomma till nämnden med en plan för arbetet med förändringsfaktorn med fokus på effektivisering och kvalitetsutveckling.
		Ansvarig Agnetha Ljungqvist Quart		
POLITISKA MÅL OCH UPPDRAG				
Mänskliga rättigheter	✓	Handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter ska tas fram utifrån samtliga diskrimineringsgrunder samt ur både invånar- och medarbetarperspektiv. <i>Kommunfullmäktiges budget 2018. Ska genomföras 2018.</i>	2018-01-31	Plan för likarättigheter och möjligheter 2018 antagen i kulturnämnden 2017-10-24 § 187
	✓	Uppdrag till förvaltningen att genomföra ett antal åtgärder med anledning av #Metoo-upproppen i kulturvärlden <i>Uppdrag från KN 2017-12- 19 § 229</i>	2018-04-30	Kulturnämndens sammanträde 2018-04-24 § 64: Uppdraget att samla in och rapportera om förvaltningens samt förvaltningens kulturinstitutioners arbete mot sexuella trakasserier förklarar fullgjort. Förslag godkänns om hur förvaltningen har för avsikt att särskilt belysa hur arbete för att främja jämställdhet och motverka sexuella trakasserier ytterligare kan vägas in i nämndens kulturstöd.Förslag godkänns om att samla aktörer inom kultur- och scenkonst samt film- och musikbransch som erhåller kulturstöd från kulturnämnden, för att lyfta frågor om sexuella trakasserier inom kultursfären och hur dessa kan motverkas.
		Ansvarig Jonna Ulin, Mikael Nanfeldt, Britta Söderqvist, Anette Eliasson		Muntlig information på kulturnämndens sammanträde 2018-12-11 att den 3 december 2018 genomfördes en kväll på Stora Teatern med det fria kulturlivet på uppdrag av Kulturnämnden. Rebecca Bohlin, chefredaktör på ETC, hälsade publiken välkomna med en resumé över året som gått med #metoo. Uppdraget är därmed helt avslutat.

Kultur	✓	<p>Fri entré på stadens museer till de utställningar som ingår i årskortet ska erbjudas alla pensionärer som är folkbokförda i Göteborg. <i>Uppdrag i KF:s budget 2017</i></p> <p>Ansvarig Britta Söderqvist</p>	2019-02-28	<p>KN 2017-04-25 § 85: Uppdraget ska slutrapporteras en gång per år i samband med årsrapport.</p> <p>KN 2017-11-28 § 2012: Förvaltningsdirektören får i uppdrag att omdisponera 2 mnkr inom befintlig budgetram 2018 för att fortsätta satsningen med fri entré för seniorer även nästa år. Den ekonomiska utvecklingen angående omdispositionen ska återrapporteras till nämnden i ordinarie uppföljning.</p> <p>Fri entré för seniorer har införts och erbjudits under hela 2018.</p>
	✓	<p>Museielektionerna och den pedagogiska verksamheten ska utökas till att omfatta fler och framförallt fler barn och unga från utsatta stadsdelar. <i>Kulturnämndens mål- och inriktningsdokument 2017 och 2018</i></p> <p>Ansvarig Britta Söderqvist</p>	2018-10-31	<p>Uppdraget har statusrapporteras i samband med årsrapport. Muntlig delrapport delges nämnden vid fördjupningsdagen 2018-09-18. Uppdraget planeras att slutredovisas till KN 2018-10-23.</p> <p>Kulturnämndens sammanträde 2018-10-23 § 161: Uppdraget förklaras fullgjort</p>
	✓	<p>Kartlägga tillgången till kultur för barn och unga i Göteborg <i>Uppdrag från KN 2016-01-29</i> <i>Kompletterande budgetbeslut KS 2016-04-06</i> <i>Handlingsplan för Kulturpolitik inom Kulturprogrammet</i></p> <p>Ansvarig Mikael Nanfeldt</p>	2018-12-31	<p>KN 2017-04-25 § 85: Uppdraget ska statusrapporteras i samband med årsrapport och slutredovisas i särskilt tjänsteutlåtande till kulturnämnden samt eventuellt till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.</p> <p>KN 2018-12-11 § 210: Kulturnämnden förklarar uppdraget att kartlägga tillgången till kultur för barn och unga i Göteborg som fullgjort.</p>
	✓	<p>Alla enkelt avhjälpna hinder ska undanröjas i stadens kulturinstitutioner. <i>Kulturnämndens mål- och inriktningsdokument 2017 och 2018</i></p> <p>Ansvarig Agnetha Ljungqvist Quart</p>	2019-02-28	<p>Att uppdraget fullgjorts har rapporterats till kulturnämnden i UR 2 2018 och kommer rapporteras även i årsrapport.</p>

	✓	<p>Kommunicera Kulturstaden Göteborg - Utarbeta strategi och kommunikationsplan som samordnas med Göteborgs o Co och stadens evenemangsstrategi. <i>Uppdrag från KN 2016-01-26</i> <i>Kompletterande budgetbeslut KS 2016-04-06</i> <i>Handlingsplan för Konstpolitik inom Kulturprogrammet</i></p> <p>Ansvarig Nike Vallström, Mikael Nanfeldt</p>	2018-12-31	<p>KN 2017-04-25 § 85: Uppdraget ska statusrapporteras i samband med årsrapport och slutredovisas i särskilt tjänsteutlåtande till kulturnämnden samt eventuellt till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.</p> <p>KN 2018-12-11 § 209: Kulturnämnden förklarar uppdraget att ta fram en strategi för att kommunicera Kulturstaden Göteborg som fullgjort.</p>
	✓	<p>För att främja en levande och trygg stadsmiljö ska öppettiderna förlängas på några utvalda bibliotek, fritidsgårdar och ungdomsverksamheter i olika delar av Göteborg. <i>Kommunfullmäktiges budget 2018.</i> <i>Ska genomföras 2018.</i></p> <p>Ansvarig Anette Eliasson</p>	2018-12-31	<p>Kulturnämnden 2018-04-24 § 68: Kulturnämnden godkänner förvaltningens förslag till hantering av fullmäktiges uppdrag till kulturnämnden att, i samverkan med kommunstyrelsen, främja en levande och trygg stadsmiljö genom att förlänga öppettiderna på några utvalda bibliotek, fritidsgårdar och ungdomsverksamheter i Göteborg.</p>
<p>Uppdrag från KS/KF till nämnd/styrelse 2016-2018 - utöver uppdrag från KF:s budget</p>	✓	<p>Uppdrag att för 2018 och framåt höja friskvårdsbidraget med 300 kr så att det uppgår till 1500 kr per person och år <i>Kompletteringsbudget hösten 2017</i></p> <p><i>Riktat till samtliga nämnder och bolag</i></p>	2018-12-31	<p>Uppdraget genomfört och implementerat fr.o.m. 1 januari 2018. Uppdraget har rapporterats till kulturnämndens i UR 2 2018.</p>

Noter och bokslutskommentarer

Redovisningsprinciper

Resultat- och balansräkningens uppställningsform är anpassad till bestämmelserna i lagen om kommunal redovisning. Belopp anges i tkr där inget annat anges.

Not 1. Avgifts- och entréintäkter

Avdelning	2018	2017	2016	2015
Stora Teatern	6 837	6 927	6 637	3 807
Stadsbiblioteket	1 905	1 886	1 805	2 019
Konstmuseet	4 814	4 091	2 649	3 182
Stadsmuseet	2 905	1 964	1 530	1 189
Röhsska museet	2	107	1 162	1 335
Sjöfartsmuseet	1 875	1 407	1 661	1 560
Fri Konst & Kultur *	2 987	1 431	1 651	1 420
Övrigt	8	177	15	33
varav entréer museer	9 609	7 946	6 952	7 245
Totalt	21 333	17 990	17 110	14 545

* 2018 anordnades Göteborgs dans och teaterfestival som i tabellen ovan ingår i Fri konst och kultur övrigt

Not 2. Övriga intäkter

Övriga intäkter	2018	2017	2016	2015
Försäljning	9 138	9 012	8 890	9 485
Lönebidrag	3 312	2 808	2 400	2 714
EU-bidrag	278	552	906	187
Stiftelsemedel	4 659	6 332	6 732	9 950
Hyror, lokaler mm	3 100	3 404	3 023	3 249
Sålda tjänster	17 322	18 999	19 817	21 314
Övriga bidrag	7 899	6 213	15 843	6 023
Totalt övriga intäkter	45 708	47 320	57 611	52 922

* 2018 anordnades Göteborgs dans och teaterfestival vilket sker vartannat år. Övriga bidrag med ca 1 500 tkr.

Not 3. Kommunbidrag

Kommunbidrag	2018	2017	2016	2015
Beslut enligt KF	401 200	390 400	378 400	376 800
Tillägg	4 900	600	785	1 600
Totalt kommunbidrag	406 100	391 000	379 185	378 400

Not 4. Anläggningstillgångar – investeringar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anläggningstillgångar Investeringar	Byggnader	Förbättr. utg. annans fastighet	Totalt
Bokfört värde 2018-01-01	412	11 339	11 751
Årets investeringar	0	0	0
Årets avyttringar	0	0	0
IB ack. planm. avskrivn.	-321	-8 309	-8 630
Årets avskrivningar	-17	-345	-363
Bokfört värde 2018-12-31	74	2 683	2 757

Leasing	2018	2017	2016	2015
Återstående kostnad för tecknade leasingavtal	37 210	44 867	53 635	58 542

Not 5. Förråd och lager

Förråd och lager består av varor som säljs på butikerna på museerna. Inventering av varulager har utförts på bokslutsdagen. Erforderliga avdrag för inkurans och nedskrivning har förekommit.

Not 6. Övriga kortfristiga fordringar

Gåvokapitalet är placerat i fonder och medel rekvireras efter museernas inköp för gåvomedel. Gåvornas sammanlagda kapital uppgår till 1 055 tkr och motsvarande belopp redovisas också som kortfristig skuld i balansräkningen.

Gåvor/övr. kf. fordringar	2018	2017	2016	2015
Albert Ekmans legat	0	0	5	82
Inköpsfonden	179	202	259	603
Karin o Sten Forselius donation	875	1 846	2 115	2 270
Övriga kf fordringar	50 652	45 547	17 038	28 494
varav momsredovisning	7 952	6 887	7 244	6 599
Summa övr. kf. fordringar	59 586	54 482	26 661	38 047

Not 7. Interimsfordringar

Med interimsfordringar avses förutbetalda kostnader/upplupna intäkter, dvs periodiseringar vid årsskiftet så att kostnader och intäkter hamnar på rätt år. Ett exempel på förutbetald kostnad är hyra som betalas under december 2018 men som avser första månaden 2019.

Interimsfordringar	2018	2017	2016	2015
Higab	14 782	14 896	13 801	13 663
Wallenstams	2 360	1 846	1 813	1 266
Övriga	4 613	1 535	4 676	4 990
Totala interimsfordringar	21 755	18 277	20 290	19 919

Not 8. Koncernkonto

Koncernkonto	2018	2017	2016	2015
Saldo per 31 dec	13 704	23 582	28 795	29 228

Not 9. Eget kapital

Eget kapital	2018	2017	2016	2015
Ingående eget kapital	15 168	17 751	20 493	21 940
Justeringar under året 1)	0	-251	-3 250	-4 440
Årets resultat	875	-2 332	508	2 993
Summa utgående eget kapital	16 042	15 168	17 751	20 493

1) Slutreglering av Stadsbibliotekets till- och ombyggnad

Not 10. Övriga kortfristiga skulder

Övriga kortfristiga skulder	2018	2017	2016	2015
Charles Felix Lindberg	90	221	267	425
Museerna	4 028	179	864	595
Gåvokapital fonder	1 055	2 049	2 379	2 954
Leverantörsskulder	29 527	40 370	20 905	25 002
Övr. kortfristiga skulder 1)	2 565	3 341	3 094	5 450
Totala kortfristiga skulder	37 265	46 159	27 509	34 426

Not 11. Interimsskulder

Med interimsskulder menas förutbetalda intäkter och upplupna kostnader, dvs periodiseringar som görs för att intäkter och kostnader skall hamna på rätt år.

Interimsskulder	2018	2017	2016	2015
Upplupna semesterlöner	10 550	10 766	10 520	10 533
Upplupna övr. kostnader	16 278	15 658	10 298	11 261
Förutbetalda övr. intäkter	23 082	17 477	20 430	20 494
Totala interimsskulder	49 910	43 901	41 248	42 288